

T.C.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**316 NUMARALI MİDYAT ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Hicri 1329-1337/Miladi 1913-1921)

Mehmet Salih ÜCE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARİH ANABİLİM DALI

OCAK-2016

BATMAN

TEZ ONAY FORMU

Yrd. Doç. Dr Tahir SEVİNÇ danışmanlığında, MEHMET SALİH ÜCE tarafından hazırlanan bu çalışma 28.01.2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Tarih Anabilim Dalı'nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oybirliği** ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan: Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

İmza:

Danışman: Yrd. Doç. Dr Tahir SEVİNÇ

İmza:

Üye: Yrd. Doç. Dr. Tahir SEVİNÇ

İmza:

Üye: Yrd. Doç. Dr. Oktay BOZAN

İmza:

Yukarıdaki sonucu onaylıyorum.

Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN

SBE Müdürü

YEMİN BELGESİ
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BATMAN

BATMAN Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum "316 Nolu Midyat Şer'ine Sicili TranskripsiyonDeğerlendirilmesi" adlı Yüksek lisans / doktora tezinin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi BATMAN Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluna akademikgaye ve ünvan almak amacıyla vermediğimi beyan ederim.

28/01/2016

Öğrencinin Adı Soyadı

MEHMET SALİH ÜCE

ÖZET

Çalışma konusu olarak seçtiğimiz 316 numaralı Midyat şer'iyeye sicili 1329-1337 (1913-1921) yılları arasında Midyat ve Midyat'a bağlı nahiye ve köylerde mahkemeye intikal etmiş kayıtları ihtiva etmektedir.

Araştırmamıza konu olan 316 numaralı Midyat şer'iyeye sicili bize, bu sicilin ait olduğu yıllarda Midyat'ın tarihi, sosyal, ekonomik ve kültürel hayatı hakkında ipuçları vermekte ve vekâlet defteri olduğu için sonuçlanmış dava kayıtlarını içermektedir. Sicilde gayrimüslimler ve Müslümanlar arasındaki son derece uyumlu toplumsal ilişkiler olduğuna dair bazı sonuçlara varılmıştır.

Başbakanlık Osmanlı arşivinde Midyatla ilgili üç defter daha bulunmaktadır ancak, bunların tamamı 316 nolu Midyat şer'iyeye siciline benzer davaları kapsamaktadır. Midyat'ı ilgilendiren başka defter bulunmaması sebebiyle elde ettiklerimiz vekâlet davalarıyla sınırlı kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Midyat, Şer'iyeye Sicili, Osmanlı

ABSTRACT

This study presents that the 316 numbered Midyat court records 1329-1337 involve the court records which happened in the years 1913-1921 between the townships and the village of Midyat itself.

The 316 numbered Midyat court records which are the subject of our research give us the clues about the history, social, cultural and economical life of Midyat and include just the concluded court records as it was the proxy registry book. In the court records, it came to conclusion that there was profoundly compatible social relationships between muslims and non-muslims.

In the Prime minister's of the Ottoman archives, there are three more registry books as well, and all of them include the similar cases as the 316 numbered Midyat court records have. The things that we acquired remained limited because there were no other registry books related to Midyat.

Key Words: Midyat, Court Records, Ottoman

TRANSKRİPSİYONLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunan 316 numaralı Midyat şer'îye sicili 1329-1337(1913-1921) yılları kapsamaktadır. 316 numaralı şer'îye sicili bir defterden oluşmaktadır. Bu defter de 115 varak/sayfa dan dan oluşmaktadır. Bir sayfası boş bırakılmıştır. Geriye kalan 114 sayfanın transkripsiyonu yapılmıştır. Şer'îye sicillerinin transkripsiyonu yapılırken bazı yazım yanlışlıklarına rastlanmıştır. Bunlar bazen kelimelerin, bazen de cümlelerin eksik yazılışı, bazen harflerin yanlış yazılışı şeklinde olmuştur. Bu yazım ve imla yanlışları düzeltilmeden olduğu gibi transkripsiyonu yapılmıştır.

Sicildeki bazı şahıs isimlerinin ve lakaplarının, özellikle gayrimüslim isimleri ve lakaplarının okunmasında zorluklarla karşılaşmıştır. Ayrıca metinde okunamayan yerler nokta (.....) işaretiyle boş bırakılmıştır. Ayrıca bazı sayfalar çok tahrip olmuş okunmuyor veya iptal edilerek üstü çizilmiş bunlarda parantez içinde belirtilmiştir.

Transkripsiyon yapılırken belgenin diline sadık kalınmaya çalışılmıştır. Belgede geçen özel isimler aynen belgede geçtiği şekilde aktarılmıştır.

ÖNSÖZ

Osmanlı dönemi şehir tarihi araştırmalarında şer'ie sicilleri vazgeçilmez kaynaklardır. Bu belgelerde toplumların siyasi, sosyal ve ekonomik yapıları, içinde buldukları dönemin şartlarına göre şekillenir. şer'ie Sicilleri, toplumun belli bir dönemine ilişkin her türlü hareketini kayıt altına almaları hasebiyle yerel tarih araştırmalarında son derece önemli bir kaynaktır.

316 nolu Midyat şer'ie sicili 1329-1337 (1913-1921) yılları arasında Midyat kaza merkezi, Midyat'a bağlı nahiyeler ve köylerde meydana gelen sosyal, kültürel ve iktisadi olayları konu alan belgelerden oluşmaktadır. Bu belgeler bize Midyat hakkında birinci elden bilgiler vermektedir.

Transkripsiyon ve değerlendirmesini yaptığımız 316 nolu Midyat şer'ie Sicil Defterinin aslı Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunmaktadır. 316 nolu defterin okunması sürecinde bazı zorluklarla karşılaştık. Bunların başında mahalle, kazâ, nâhiye ve köy isimlerinin okunuşları gelmektedir. Ayrıca yazıların silik çıkması ve Arapça ibarelerin çokluğu defterin okunmasını güçleştirmiştir.

Metnin okunması sürecinde Osmanlıca olan hükümlerin okunmasında zaman zaman defterdeki fiziki bozulmalardan kaynaklanan silinmeler, bazı yerlerde kâtibin yazısının üstünü silmesi, yine ara ara hükümlerin bitiş ve başlangıçlarının iç içe girmesinden veya bazı sayfaların iptal edilmesinden dolayı okunamayan yerler parantez içinde belirtilmiş, bizim okuyamadığımız yerler ise (...) işareti ile gösterilmiş.

Tezimiz üç bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölüm Osmanlı Devlet'inde Hukuk sistemi ve şer'ie Sicilleri hakkında bilgi, İkinci Bölümde 316 nolu Midyat şer'ie Sicil Defterinin Transkripsiyonu, Üçüncü Bölüm ise Sonuç ve Değerlendirmeden oluşmaktadır.

316 nolu Midyat şer'ie Sicil Defterinin Transkripsiyonu ve tezin hazırlanması sürecinde bilgisini, tecrübelerini, desteğini ve özellikle metinlerin transkripsiyonu sırasında karşılaştığım zorlukları aşmamda yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç.Dr. Tahir SEVİNÇ'e, Tarih Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mustafa Nuri TÜRKMEN'e, Jüri Üyelerine ve çalışmalarım sırasında hiçbir yardımını esirgemeyen sevgili eşime teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

MEHMET SALİH ÜCE

İÇİNDEKİLER

316 NUMARALI MİDYAT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ	I
ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
TRANSKRİPSİYONLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1

I.BÖLÜM

ŞER'İYE SİCİLLERİ

1.1. Şer'iyeye Sicillerinin Tanımı ve Önemi	6
1.2. Şer'iyeye Sicilleri'nin İhtiva Ettiği Belge Çeşitleri.....	7
1.2.1.İ'lâm.....	7
1.2.2. Hüccet	8
1.2.3.Ma'rûz.....	8
1.2.4.Mürâsele.....	8
1.2.5.Vakfiye.....	9
1.2.6.Ferman, Berat ve Nişan	9
1.2.7.Buyruldu, Tezkere ve Temessük	9
2. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUK SİSTEMİ.....	10
2.1.Örfi Hukuk ve Kanunnameler.....	11
2.2. Şer'î Hukuk.....	12
3.ŞER'İ MAHKEMELER VE ÖZELLİKLERİ.....	12
3.1.Şer'î Mahkeme Görevlileri	13
3.1.1.Kadı.....	13
3.1.2.Nâib.....	15
3.1.3.Şühûdü'l-Hal.....	15
3.1.4.Diğer Görevliler.....	16
4. OSMANLI HOŞGÖRÜSÜ VE MİDYAT.....	16

II.BÖLÜM
316 NOLU MİDYAT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

III. BÖLÜM
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

316 NUMARALI ŞERİYE SİCİLİNDE MİDYAT.....	127
2.İDARİ YAPI.....	127
2.1.Kazalar	127
2.2.Nahiyeler.....	127
2.3.Karyeler (Köyler).....	128
2.4. Mahalle	130
3.KAZA VE İDARE TEŞKİLATI	131
3.1.Kaymakam	131
3.2.Kaza İdare Meclisi	132
3.3.Kâtip ve Hademeler	132
306 NOLU MİDYAT ŞERİYE SİCİLİNDE GEÇEN DAVALARIN ÖZETLERİ	
.....	135
SONUÇ.....	158
KAYNAKLAR	160
ÖZGEÇMİŞ	163

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kaza isimleri.....	127
Tablo 2: Nahiye İsimleri	128
Tablo 3: Karye(Köy) isimleri	129
Tablo 4: Mahalle isimleri.....	131
Tablo 5: 316 nolu Midyat şer'ıye sicilinde adı geçen kâtipler	132
Tablo 6: Belgelerde Adı Geçen Diğer Memurlar Ve Meslekler.....	132
Tablo 7: 316 Nolu Şer'ıye sicilinde geçen gayrimüslim isimleri	134

KISALTMALAR

- C. : Cilt
- DİA. : Diyanet İşleri Ansiklopedisi
- ET. : Erişim Tarihi
- İSAM : İslam Araştırma Merkezi
- M.Ö. : Milattan Önce
- s./ss. : Sayfa/ Sayfalar
- S. : Sayı
- T.D.A.V. : Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
- T.D.V. : Türk Diyanet Vakfı
- T.T.K. : Türk Tarih Kurumu
- YY. : Yüzyıl

GİRİŞ

İsmi ve ilk kuruluşu konusunda, değişik görüşler bulunmaktadır. Bazı kaynaklara göre, Midyat'ın adı birçok değişimlerden sonra Farsça, Arapça ve Süryanice karışımından meydana gelmiş Ayna anlamına gelmektedir.

Başka bir rivayete göre de Midyat, Mağaralar Kenti anlamına gelen Matiate kelimesinden ismini almıştır. Bu görüşü ileri sürenler, Matiate isminin Asur yazıtlarında M.Ö. 9.Yüzyılda geçtiğini ifade etmektedirler. Bu görüşe paralel olarak Midyat'ta ilk yerleşim yerinin mağaralar olduğunu gösteren "Elath" mevkiinin Midyat'a 3 Km. uzaklıkta ve Acırlı Beldesi yakınında bulunan Ziyaret-Mesire Yeri Romalılar döneminden günümüze kadar geldiği söylenmektedir.

1973 Mardin İl yıllığında Midyat'ın tarihçesi hakkında şu bilgiler yer almaktadır: Orta Asya'dan göçüp Anadolu'ya gelen Eti Türkleri, Mezopotamya dediğimiz Dicle ve Fırat Nehirleri arasında yer alan ve verimli topraklara sahip olan bölgeye yerleşmişlerdir. (M.Ö. 2000 yıllarında) Bölgeden geçişleri sırasında Midyat'ı büyük bir mağara şehri halinde kurup, hayvanlarını da burada barındırmışlardır. Midyat'ın altındaki mağaralar o devirlerde barınak olarak kullanılmışlardır. Bu mağaraların birbirleri ile bağlantıları vardır. Daha sonraları bu bölgeye Orta Asya Türklerinin öncü göçebeleri olan Komuk Türkleri gelip yerleşir.

Bölgeye gelip yerleşen Komuklar, asırlarca Asurîlerle savaşmışlardır. Bu dönemlerde Asurîlerin birkaç defa bölgeyi ele geçirdiği görülmektedir. Ancak bu istilaları pek uzun sürmez ve her defasında çekilmek zorunda kalmışlardır. Nitekim Asur Hükümdarı Tıglatnıip zamanında Komuklar, tamamen duruma hâkim olmuşlardır. M.Ö. 500-100 yılları arasında bölge, değişik kavimlerin istilasına uğramıştır. Makedonyalılar, Persler, Romalılar bu bölgede hüküm sürmüşlerdir. Midyat'ın asıl meskûn hale gelişi veya bölge olarak kuruluşu Selefkuşlar devrine rastlamaktadır (M.Ö.180 Yılları)¹.

M.S. V. yy kadar Hıristiyanlık bölgeye hâkim olmuştur. VI. asırdan sonra, İslamiyet' in yayılışı ile birlikte Arap akınları başlamış ve VII. yüzyılda Halit B. Velid orduları bölgeyi fethetmişlerdir. Abbasiler döneminde bölgede imar ve kalkınma

¹Mardin İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü, <http://www.mardinkulturturizm.gov.tr>(ET,13.03.2015)

hareketleri görülmüştür. Midyat köylerinin ekserisi Harun El Reşit döneminde kurulmuştur. Harun El Reşit'in oğlu Memun'un Türk-Arap karışımı olarak kurduğu büyük bir ordu Cizre-Mardin eski patika yolu boyunca yüz karakola yerleştirilmiştir. Mahalmiler böyle doğmuşlardır. Midyat ve çevresindeki köylere verilen "MAHALMİ" adı buradan gelmektedir. Mahalmi; yüz mahalle, yüz yer, yüz ordugâh anlamına gelir ve bugün de Cizre'den Mardin'e kadar eski patika yolu, özellikle eski Bağdat yolu üzerindeki (bu kervan yolu üzerindeki) bu köyler, Türkçe, Süryanice ve ağırlıklı olarak Arapça karışımı Mahalmice diye tabir edilen bir dili konuşur. Bu köyler: Söğütlü, Şenköy, Acırlı, Çavuşlu, Sarıkaya, Gelinkaya, Düzgeçit, Ovabaşı, Ziyaret, Estel Kesimi, Yolbaşı, Sarıköy, Düzova, Yayvantepe, Eğlence, Pelitli'dir.

Mahalmice konuşan yukarıda adı geçen köylerin sakinleri konusunda başka görüşler de vardır. Bir görüşe göre bunlar, Necef Çölünde yaşayan cengâver ve savaşçı Benihilal kabilelerinden. Büyük bir kısmının Orta Asyalı Türklerden olduğu da rivayet edilir. Cizre ile Mardin arasında Midyat bölgesinde yerleştirmekle Bizans'a karşı hem savunma hem de fütuhat politikası takip etmiş olan Memun, Estel Camii'ni ve Derizbin (Acırlı) Camii'ni inşa ettirmişti².

Kaynaklarını Doğu Anadolu bölgesi dağlarından alan Fırat ve Dicle nehirlerinin suladığı topraklar, ilk medeniyetlerin ortaya çıktığı, insanlık tarihinin en eski yerleşim yerlerinden birisidir. Batılı kaynaklar, bu bereketli topraklara “iki nehir arası” anlamına gelen Mezopotamya adını verirken, Araplarda aynı bölgeyi iki kısma ayırarak, güneyine Sevad veya Irak, kuzeyine de el-Cezire demişlerdir. Bu araştırmanın konusu olan Midyat yöresi de Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan toprakların kuzeyini ifade eden ve Arapça “ada” anlamına gelen el-Cezire yer almaktadır³.

Kuzeyde Batman'a bağlı Gercüş, kuzey doğuda Dargeçit, doğuda idil, batıda Ömerli, kuzey batıda savur ve güneyde Nusaybin İlçeleri komşu olan Midyat, Mardin'e 65 km. uzaklıktadır, ovalarının birinin ortasında yüksek bir noktada bulunmaktadır⁴.

Midyat'ta ilk yerleşim yerlerinin mağara olduğunu gösteren “Eleth” mevkiinin Romalılar döneminde günümüze kadar geldiği söylenmektedir. Midyat'a 3 km uzaklıkta

²Mardin İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü, [http://www.mardinkulturturizm.gov.tr\(ET,13.03.2015\)](http://www.mardinkulturturizm.gov.tr(ET,13.03.2015))

³Özcoşar, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007, s. 105

⁴Özcoşar, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007, s.682

ve Acırlı beldesi yakınlarında bulunan “Eleth” mevki Hasankeyf’e benzer özellikler gösterir. Arazi yapısı genel olarak “Midyat kalkerli” olarak adlandırılan kayalık yapıya sahip olup, bu katmanın meydana getirdiği derin vadi tepeler şeklindedir.

Bölgedeki Mardin-Midyat eşiği adı verilen ve üzerinde birçok tepeler bulunan yüksek plato, batıda Diyarbakır’ın güneybatısındaki Karaca Dağ’dan, güney doğusunda Dicle kenarından Cizre’ye kadar devam eder. Bu plato, aynı zamanda, yukarı Mezopotamya’nın su bölümü hattını teşkil eder. Midyat, 1083 km² yüz ölçümünde ilçenin merkezidir. Arazileri genelde engebeli olmakla beraber, çok yüksek dağları bulunmamaktadır. İlçe merkezi 800-1100 rakım arasında değişen bir yaylada kurulmuştur.

Midyat’ın bulunduğu bölgenin eskiden ormanlarla kaplı bir alan olduğu bu gün Midyat bölgesinde bulunan palamut ve meşe köklerinden anlaşılmaktadır. Günümüzde ise bölgenin dağ ve arazileri genellikle bitki örtüsünden yoksundur. Buralarda bitki örtüsünün bulunmaması, ağaçların bilinçsizce kesilmesi ve yerine yenilerinin dikilmemesi sebebiyledir. Midyat ilçesinde belli başlı Aksu (Beyaz su) ve karasu (siyah su) çayları bulunmaktadır⁵.

Diyarbakır ve çevresi Osmanlı devleti sınırlarına dâhil olduktan sonra yapılan tahrirlerde Midyat’ı, Diyarbakır eyaleti Hasankeyf sancağı tur nahiyesine bağlı bir köy olarak görmekteyiz. Bu durum, bu günkü idari teşkilatlanmamız göz önüne alındığında, biraz garip gelebilir ancak bugün için Midyat’ın ilçe olarak bağlı olarak bağlı bulunduğu Mardin ilinin o dönemde bir kaza olduğu göz önüne alınırsa, bu duruma fazla şaşmamak gerekir. Fakat buna karşılık, bugün ilçe durumundaki Nusaybin’in o dönemde sancak durumunda olması, Osmanlı idari teşkilatlanmasının statik bir durumda olmayıp gelişen şartlar çerçevesinde değişebildiğini göstermesi açısından önemlidir. Bir yerleşim biriminin zaman içinde değişen nüfus durumu ve yine değişen stratejik konumu sebebiyle köy, Nusaybin ve Midyat örneklerine şahit olmaktadır⁶.

Bugün Midyat ilçesinin bağlı bulunduğu Midyat ili, Osmanlı idari teşkilatlanmasında, çoğunlukla Diyarbakır eyaletine bağlı bir sancak veya kaza durumundadır. 1834 tarihinde önce Mardin kazasının Diyarbakır vilayetinden ayrılarak

⁵Özcoşar, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007, s.683

⁶Özcoşar, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007, s.457

Bağdat eyaletine bağlanması söz konusu olmuş, ancak Bağdat'a olan uzaklığı sebebiyle, 1834 tarihinde Mardin kazası, Musul vilayetine bağlanmış, ancak Musul'a uzaklığı ve Diyarbekir'e yakınlığı sebebiyle Mardin, Temmuz 1839 tarihinde yeniden Diyarbekir'e bağlanmıştır. Tanzimat dönemi Osmanlı İmparatorluğu'nun idari anlamda yenileşme ve modernleşme ihtiyacı ve uygulamaların yaşadığı bir dönemdir. Bu değişim sadece idari anlamla sınırlı kalmamış, hukuki, kültürel, siyasal ve sosyal değişimleri de beraberinde getirmiştir. Diyarbekir eyaletinde Mart 1845 tarihinde itibaren Tanzimat'ın uygulanmasına karar verilmiştir. Ancak Anadolu'da Tanzimat'ın uygulanmasına en büyük tepkide hiç şüphesiz (Midyat'ın da içinde bulunduğu) Cizre Çölemerik dolaylarında gelmiştir.

Tanzimat'tan önce bölgede mütesellimlik yapan ve yıllardan beri bölgeyi yönetmiş bulunan bir aileden gelen Bedirhan Bey, redif askeri teşkilatının kurulmasından sonra redif miralayı olmuştu. Diyarbekir'de Tanzimat'ın uygulanması ile birlikte Bedirhan Bey'in yönetiminde bulunan Cizre ve Midyat'ın Diyarbekir'e bağlanmasına karşı çıkan Musul valisi Mehmet paşa, Cizre Midyat ve çevresinin kendisine verilmesini istemekteydi. Ancak bölge halkı ise Bedirhan Bey'in önderliğinde Diyarbekire bağlı kalmayı uygun görmekteydi.

Bütün bunlara rağmen Mehmet paşanın ısrarıyla, Cizre kazası 1842 yılında Musul eyaletine bağlanmıştır. Bedirhan Bey'in bunu kabul etmemesi ve onun Hakkâri bölgesindeki Nesturilere karşı hareketi, İngiltere'yi de işin içine dâhil etmiş ve İngiltere Bedirhan Bey'in cezalandırmasını istemiştir. Bedirhan Bey'in isyanı Temmuz 1847'de bastırılmıştır. Aralık 1847 tarihinde Diyarbekir eyaletinin idari taksimatında önemli bir değişiklik yapılmıştır. Buna göre, Diyarbekir eyaleti, Van, muş, Hakkâri sancakları ile Cizre, bohtan ve Mardin kazalarından oluşan Kürdistan eyaletine çevrilmiştir. Ancak 15 Ocak 1848 tarihli belge, bu uygulamanın bu tarihte hala yürürlüğe konulmadığını göstermektedir⁷. Midyat köy olma vasfını XIX. Yüzyılın başına kadar devam ettiğini görmekteyiz. Midyat 1839 yılında resmi belgelerde kaza olarak geçmekte, 1848 yılında ise Midyat kazasının Dermemikan, Mezizah, Armahı, Basıklı Zaz, Hisar, Hasankeyf, Hasavas, Kercevs, Mahalmi, Çelik, Alıkan, Habısbini, Bahuri, kolikan, Arnas, Salihan, Biradni ve Sırama adlı nahiyeleri bulunmaktaydı. 1856 yılında Mardin sancak konumuna yükselirken zaho, Cizre, Nısibin (Nusaybin), bohtan, Hacı Behram, Savur,

⁷Özcoşar, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007, s.458-459

Sürgücü, Ömerkan ve Midyat da Mardin'e bağlı kazalar olarak görülmektedir⁸.1869-70 yılından itibaren Midyat kazasının idari ve nüfus durumunu salnamelerden takip edebilmekteyiz. Mardin sancağının merkez Mardin, Cizre ve Midyat kazaları mevcut olup, bunlardan Midyat kazasının 23 nahiyesi ve Zaz ile Savur nahiye müdürlükleri, bunlara bağlı olarak da 349 köyü bulunmaktadır.1870 yılında Midyat'a bağlı köy sayısı 367'ye yükselmiştir.1871 yılında Midyat kazasına bağlı köy sayısı 210'a gerilemiştir.1877 yılında Midyat kazasına bağlı köy sayısı Zaz, Hasankeyf ve Savur nahiye müdürlükleri ile birlikte 338'dir. 1882 yılında tekrar 231'e gerilemiştir.1900 yılında Midyat kazasının 3 nahiyesi ve 273 köyü olup, bunların 204'ünde Müslümanlar, 40'ında Gayrimüslimler ve 29 tanesinde de her iki dini gurup birlikte oturmaktaydılar. Burada yaşayan toplam nüfus 35.874'tür. Bu tarihte Midyat'a 1 hükümet konağı, 1 cami 2 Hıristiyan ibadetgâhı, 3 medrese, 1 rüşdiye, 3ipdidal mektep, 4 sıbyan mektebi ve 4 tane de Hıristiyan mektebi bulunmaktadır.

Midyat, XIX. Yüzyılın ortalarında Osmanlı idari teşkilatlanmasında kaza statüsüne erişmiştir. Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında Midyat'ın idaresi Estel kesiminde bulunmaktaydı. Ancak idare merkezi 1932 senesinde Midyat kesimine kavuşmuştur.05.05.1938 tarihinde Midyat Hükümet Konağı'nın emaneten yaptırılmasına karar verilmiş ve 30.05.1940 tarihinde Midyat Hükümet Konağı inşaatına ait ihale muteber sayılmıştır. Midyat kesiminde bulunan Hükümet Konağı 1940 senesinde tekrar Estel'e taşınmıştır⁹.

⁸Doç. Dr. Ahmet Kankal Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fak. Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Geçmişten Günümüze Midyat Sempozyumu, 19-21 Haziran 2003

⁹ Kankal, Geçmişten Günümüze Midyat Sempozyumu, 19-21 Haziran 2003

I.BÖLÜM ŞER'İYE SİCİLLERİ

1.1. Şer'iyeye Sicillerinin Tanımı ve Önemi

İnsanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere Şer'iyeye Sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vakâyi Sicilleri veya Sicillât defteri denilmiştir. Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit ilâm, hüccet ve şer'î evrak, istinasız asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmiştir¹⁰. Bu kayıtlar tarih sırasına göre deftere kaydedilmekle birlikte, bu işlemde bir usul takip edilmiş ve defterin bir yanına mahalli kayıtlar, bir yanına da merkezden gelen her türlü emir kaydedilmiştir¹¹.

Osmanlı hukuk sistemi hakkında mevcut olan çelişkili görüşler arasından doğruyu tespit etmemizi sağlayacak en önemli kaynaklar, Şer'İye Mahkemelerince tutulan ve günümüze kadar intikal eden Şer'İye Sicilleridir. Bu Sicillerin tetkiki Osmanlı hukukunun kaynaklarını, şer'-i şerif dedikleri İslâm hukukunu ne dereceye kadar uyguladıklarını, padişahların ve devlet yetkililerinin sınırlı yasama yetkilerini ve Kanunnamelerin tanzim ettiği hususları bütün açıklığıyla ortaya çıkacaktır¹². Bu belgeler arasında özel hukukun bütün dalları, k'Ammu hukukunun ise ceza, usul, vergi hukuku ve bazı idarî kararlarla ilgili kadıların, muhtesiplerin ve subaşlarının resmî beyanlarını bulmak mümkündür¹³.

Şer'İye Sicilleri, XV. asrın başından başlayarak XX. asrın ilk çeyreğine kadarki uzun bir zaman dilimi içinde, en azından 472 yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını ilgilendiren temel kaynakların başında gelmektedir. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmî yazışmaları, halkın şikâyet ve dileklerini, mahallî idarelere ait hukukî düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadî hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva etmektedirler. Bundan dolayı Siciller incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî ve sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün

¹⁰Ahmet Akgündüz-İlim Heyeti, Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, T.D.A.V. Yayınları, c.1, İstanbul 1988, s.17.

¹¹İbrahim Yılmazçelik, "1750-1752 (H.1164-1165) Tarihli Gaziantep Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, c.12, S.1, Elazığ 2002, s. 326.

¹²Said Öztürk ve Ahmet Akgündüz, Bilinmeyen Osmanlı, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999, s.365

¹³Halil Cin ve Ahmet Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, Timaş Yayınları, c.1, İstanbul 1990, s.98

değildir¹⁴. Şer'İye Sicilleri aynı zamanda, bölge tarihçiliği, şehir hayatı, çeşitli bölgelerde yaşayan insanların etnik, dinî, etnografik ve sosyo- ekonomik yapıları, nüfus durumları, şehirlerin ve bölgelerin iktisadî vaziyetleri açısından da son derece önemlidir¹⁵.

Türk kültür ve tarihi açısından böylesine önem arz eden Şer'iyeye Sicilleri uzun bir süre kaderlerine terk edilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarından beri gerekli ilmî araştırma ve tasniflerin yapılması gerekliliği belirtilmekle birlikte ciddi ve devletçe desteklenen geniş çaplı bir çalışma yapılamamıştır. Bu tarih hazineleri uzun süre adliye ambarlarında saklandıktan sonra muhafaza edilebilenler Maarif

Vekâleti'nin 3 Kasım 1941 tarih ve 4018/2182 sayılı emriyle müzelerde toplanmış ve günümüze kadar da bu minval üzere gelmiştir. 1979-1980 yıllarında ise Sicillerin bir merkezde bulunması gerektiğine karar verilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın gayretleriyle müzelerde bulunan Şer'İye Sicillerinin çoğunun katalog çalışması da yapılmıştır¹⁶. Şer'İye Sicilleri, bugün Ankara'da Milli Kütüphanede bulunmakta ve mikrofilm olarak araştırmacıların incelemesine sunulmaktadır.

1.2. Şer'iyeye Sicilleri'nin İhtiva Ettiği Belge Çeşitleri

Osmanlı Hukuk sisteminin en önemli kaynaklarını teşkil eden Şer'iyeye Sicilleri gerek içeriğini oluşturan konulara ve gerekse de kaleme alan kurumlara göre farklı belge çeşitlerini ihtiva etmektedir.

1.2.1. İ'lâm

İ'lâm bildirmek bildirilmek demektir. Kadının herhangi bir mesele hakkında yaptığı tahkikatın kendi imzası altında ilgili kimseye veya var olan bir soruya cevaben arz eylemesine i'lâm denilmektedir¹⁷. Her i'lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer Şer'iyeye Sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. İ'lâmlar; borç ikrarı ile ilgili ilâmlar, alacağın ispatına ilişkin

¹⁴ Akgündüz ve Heyet, Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, s.11-12

¹⁵ Rıfat Özdemir, "Şer'iyeye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi", 1. Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu, Malatya 1986, s. 187.

¹⁶ Akgündüz ve Heyet, Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, s.61-62.

¹⁷ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, T.T.K. Yayınları, Ankara 1988, s.108.

i'lâmlar, karşı tarafa yemin teklifini ihtiva eden i'lâmlar, vakıf ilâmları, evlenme ve boşanmaya dair i'lâmlar, içki içme ve zina cezası ile ilgili i'lâmlar, diyet i'lâmları, kısas i'lâmları, sulh i'lâmları, hırsızlık suçu ve cezası ile ilgili i'lâmlar ve buna benzer muhtelif konuları içeren ilâmlar olarak çeşitlendirilebilirler¹⁸.

1.2.2. Hücet

Osmanlı hukuk terminolojisinde hücet kelimesi kadı huzurunda taraflardan birinin ikrarını, diğerinin bu ikrarı tasdikini içeren ve bir hükmü ihtiva etmeyen hususlara dair düzenlenmiş belgelere verilen isimdir. Bu tür belgelerin üst tarafında kadının imzası ve mührü bulunmaktadır. Genellikle her hücette davacı, davalı ve her iki taraf arasında dava konusu olan mesele olmak üzere üç temel unsur bulunmaktadır. Hücetlerin konusu kadılar tarafından ele alınmış her türlü kazâi vak'alardır. Başlıca hücet çeşitleri, köle ve köle azadı, evlenme, karşılıklı rıza ile boşanma, boşama, nikâhın feshi, nafaka, terbiye vekâleti, miras, rehin, rehini kaldırma, borçla ilgili ihtilâflı konular, alım-satım mukaveleleri, icâre, vesayet, vekâlet, emanet, sulh, gasp, cinayettir¹⁹.

1.2.3. Ma'rûz

Ma'rûzlar, Şer'iyeye Sicillerinde hücet ve i'lâmlardan farklı ve genellikle ifade ve şekil itibariyle i'lâmlarla karıştırılan bir belge çeşididir. Ma'rûz'un kelime anlamı arz edilen şey demektir. Şer'iyeye Sicillerinde ise, kadı tarafından kaleme alındığı halde kadı'nın kararını ihtiva etmeyen ve hücet gibi hukukî bir durumunun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilemeyen ve sadece kadı'nın icra makamlarına idarî bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına ya da kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine ma'rûz denilmiştir²⁰.

1.2.4. Mürâsele

Şer'iyeye Sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele veya

¹⁸ Ahmet Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, Fey Vakfı Yayınları, c.1, İstanbul 1990, s.62-65.

¹⁹ Mustafa Oğuz ve Ahmet Akgündüz, "Hücet", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, c.XVIII, İstanbul 1998, s.446.

²⁰ Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.37.

çoğulu olan müraselât adı verilmektedir. Mürâseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini kapsayabildiği gibi değişik konulara dair mürâseleler de olabilmektedir²¹.

1.2.5.Vakfiye

Vakıf kelimesi Arapçada durdurmak, alıkoymak manalarına gelmektedir²². Dinî mahiyette bir belge olan vakfiye (vakıf-name) Allah için yapılan bir tesisi ifade eder. Bu belge vâkıf denilen hayırsever birisi tarafından tanzim edilmiştir. Ne türlü arazi, ev, dükkân ya da para vakfedilmişse onlar belirtilmekle birlikte hangi dinî veya sosyal tesise tahsis olunduğu kaydedilir.

1.2.6.Ferman, Berat ve Nişan

Padişahın sâdır olan, ancak hususî şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan belgeler ferman, berat ve nişanlardır. Osmanlı Devleti'nde kadılık, imamlık, hatiplik, mirî arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler, kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası ve padişahın ferman ve beratları ile şahıslara tevdi' edilmiştir. İşte bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki Şer'iyeye Sicillerine de mutlaka kaydedilmiştir²³. Ferman, Divan-ı Hümayun veya Paşa Kapısı'ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır²⁴. Berat ise, padişah tarafından bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren ve veren padişahın tuğrasını taşıyan belgedir.

1.2.7.Buyruldu, Tezkere ve Temessük

Şer'iyeye Sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri olan buyruldulardır. Osmanlı diplomatiğinde buyruldu sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan paşa, beylerbeyi gibi yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir²⁵. Osmanlı diplomatikasında üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arasındaki resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkere denmektedir. Tezkirelerin bir sureti de Şer'iyeye Sicillerine mutlaka kaydedilmişlerdir. Zira bu emirleri icra edecek olan makam ilgili

²¹ Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.66.

²² Bahaeddin Yediyıldız, "Vakıf" İslam Ansiklopedisi, c.XIII, İstanbul 1986, s.153.

²³ Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.42.

²⁴ Mübahat S. Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), İstanbul 1998, s.99-100.

²⁵ Kütükoğlu, , Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik) s.197.

mahallin kadılarıyla. Temessük ise mirî arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir²⁶.

2. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUK SİSTEMİ

Osmanlı Devleti kuruluşundan itibaren bağlı bulunduğu dinin icaplarına göre bir hukuk sistemini kabul etmiştir. Buna bağlı olarak gerek cezaî, gerekse vergi konuları ile Müslim ve gayr-ı Müslimlerin tabi buldukları esaslar ve bunların birbirleriyle olan münasebetleri, bu hukuk çerçevesinde konulan hükümlere göre düzenlemiştir²⁷. Devleti etnik, dini ve kültürel farklılıklar bakımından en zengin, ama aynı zamanda da problemlili olan bir coğrafyada altı asrı aşan bir süre ayakta tutan faktörlerin başında, bu devletin sahip olduğu hukuki yapı ve bu yapıyı işletiş biçimi gelmektedir²⁸.

Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi İslâm hukukudur. Osmanlı kadıları hukukî meselelerde Hanefi mezhebinin muteber görüşlerini esas alarak karar vermişlerdir. Kadılar şer'î hükümleri icra ederken Hanefi hukukçularının ittifak ettikleri hususlarda aynen, ihtilaf ettikleri konularda ise gerekli araştırmayı yaptıktan sonra en doğru görüşle hareket etmişlerdir. İşte bu noktada kadılar müftülere ve istisnai bazı hallerde ise Şeyhülislâmlara ihtiyaç duymuşlardır. Bundan dolayı Osmanlı Devleti'nde kadılık ve müftülük bazı istisnai durumlar dışında birbirinden ayrı makamlar olmuşlardır²⁹.

İslam hukuku, Osmanlı Devleti zamanında devletin resmî hukuk sistemi haline gelmişse de, böylesine büyük bir devletin kendine mahsus özelliklerinden de ister istemez etkilenmiştir. İslâm hukukunu tatbik hususunda diğer Müslüman Türk devletlerinden farklı bir yol izlememiştir. İslâm hukukunun açıkça hüküm vazettiği alanlarda fıkıh kitaplarındaki Hanefî görüşleri esas alınarak uygulamaya gidilmiştir. Ancak İslâm hukukunun yüksek otoriteye içi boş yasama yetkisi tanıdığı sahalarda, belli bir yasama formalitesini takip ederek örfî hukuk diye bilinen kanunnameleri de tanzim etmişlerdir³⁰.

²⁶ Akgündüz, , Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.46-48.

²⁷Yusuf Halaçoğlu, XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı. TTK. Yayınları, Ankara 2003, s.118

²⁸Akif Aydın, Osmanlı Hukuku'nun Genel Yapısı ve İşleyişi, Türkler Ansiklopedisi, c.X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s.15

²⁹ Akgündüz ve Hey'et, Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, s.66

³⁰ Cin ve Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, s.270

Osmanlı düzeninde derhâl tevzi edilmeyen adalet, adaletsizlik sayılmıştır. Hızlı yargı, Osmanlı hukuk sisteminin esasını teşkil etmiştir³¹. Osmanlı hukuk sisteminin işleyişinde dini konuları çözüme kavuşturma işi Divanın bir üyesi olan Kazaskerler tarafından gerçekleştirilmiştir. Kazaskerler kaza organının başında yer alan kişilerdir³².

Bu hukuk sisteminin ne olduğunu en iyi ortaya koyan şey, o hukuk sisteminin esasını teşkil eden hukuki mevzuat ve bunların tatbikat örnekleri demek olan mahkeme kararlarıdır³³. Bu nedenle Osmanlı hukukunun tam olarak anlaşılması için Osmanlı Kanunnamelerinin ve mahkeme kararları olan Şer'îye Sicillerinin incelenmesi gerekmektedir. Bu incelemelerden sonra Osmanlı'nın hukuk sistemi hakkında daha fazla bilgi edinebileceğiz.

2.1.Örfî Hukuk ve Kanunnameler

“Örf”, padişahın şeriat dışı alanda, aklına dayanarak İslâm yararına koyduğu kurallar anlamına gelmektedir. Padişahın örfî hukuk koyma yetkisi özellikle ilk dönemlerde çok geniş bir kapsama erişmiş, devletin örgütüyle ilgili pek çok ana düzenleme bu yetkiye dayanılarak yapılmış, ulemeden olan devlet adamları da bu kuralları benimsediklerinden, hükümdarın yasama yetkisi giderek gelişmiştir³⁴. Bu da, doğrudan doğruya hükümdarın devlet içinde tam manasıyla mutlak bir mevki kazanması, devlet menfaatlerinin her şeyin üzerinde sayılmasıyla tahakkuk edebilmiştir³⁵.

Örfî hukukun bir anda oluştuğunu söylemek mümkün değildir. Bu hukuku oluşturan kurallar Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren ihtiyaç oldukça teker teker konan kanun hükümlerinden oluşmaktadır. Oluşumunda dönemin hukukçularının önemli rolleri olmakla birlikte bu kurallara kanun gücünü veren unsur Osmanlı padişahları tarafından yürürlüğe konulmuş olmasıdır³⁶.

Osmanlı Kanunnameleri, sadece ve sadece, İslâm'ın devlete tanıdığı yetki kullanılarak, askeri hukuk, idare hukuku, mali hukukun belli alanları ve ceza

³¹Yılmaz Öztuna, Osmanlı Devleti Tarihi "Medeniyet Tarihi", TTK. Yayınları, c.II, Ankara 1998, s.155

³²Mustafa Şentop, Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik, Klasik Yayınları, İstanbul, s.71

³³Öztürk ve Akgündüz, Bilinmeyen Osmanlı, s.362

³⁴Coşkun Üçok, Türk Hukuk Tarihi, Turhan Kitabevi, Ankara 2006, s.226

³⁵Halil İnalıcık, Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi, Eren Yayıncılık, İstanbul 1996, s319

³⁶Aydın, Osmanlı Hukuku'nun Genel Yapısı ve İşleyişi, s.16

hukukunun ta'zir suç ve cezaları konusundaki hükümlerinden ibarettir³⁷. Yani halkı doğrudan ilgilendiren hukukî konularda belli prensipleri ve maddeleriyle bir Kanun-ı Osmanî ortaya çıkmıştır ve buna aykırı olan kaideler bid'at (şer'e, örf ve kanun-ı kadime aykırı olan şeyler) sayılmıştır³⁸.

2.2. Şer'î Hukuk

Doğrudan doğruya Kur'an ve sünnete dayanan ve fıkıh kitaplarında tedvin edilmiş bulunan hükümlere şer'î hükümler, şer'-i şerif veya şer'î hukuk denmekle birlikte Osmanlı hukukunun % 85'ini bu hükümler teşkil etmiştir³⁹. Şer'î hükümler, Kur'an, hadis, icma ve kıyas gibi İslâm ilke ve temellerine dayanmaktadır. Osmanlı Devleti bir İslâm devleti olması sebebiyle, ilk teşekkül ettiği yıllardan itibaren İslâm hukukunun hükümlerini uygulamaya başlamıştır.

Daha önceki Türk devletlerinde mevcut olan fıkıh yani İslâm hukuku tedrisi ve hukukî anlaşmazlıkların bunlara göre çözüme kavuşturulması usulü aynen devam etmiştir. Mahkemelerin (kadıların) kanun olarak en büyük hukukî kaynakları yine fıkıh kitaplarıdır. Osmanlı döneminde fikhın yani hukukun tedvini başka bir sahaya kaymıştır. Osmanlı hukukçuları sistematik fıkıh kitaplarından ziyade, sorulan sorulara verdikleri hukukî cevapları derleyen fetva kitaplarının tedvinine ağırlık vermişlerdir⁴⁰. Fıkıh kitaplarında çözümü bulunmayan hukukî meselelerin hükümlerini de içeren fetva kitaplarının üslubu, genellikle soru cevap şeklindedir⁴¹.

3.ŞER'İ MAHKEMELER VE ÖZELLİKLERİ

Osmanlı Devleti'nde diğer İslâm devletlerinde olduğu gibi, başlıca şer'î ve örfî davaların görüldüğü yere resmî yazılar ve kanunnamelerde, mahkeme veya meclis-i şer' denilmiştir. Bir yerde mahkemenin teşekkülü, padişah beratı ile tayin olunmuş bir kadının veya onun vekilliğine sahip bir kimsenin bulunmasına bağlanmıştır. Her sancak büyüklüğüne göre değişen kadılıklara ayrılmış olup, mahkemeler şehir ve kasabalarda kurulmuştur⁴².

³⁷Öztürk ve Akgündüz, Bilinmeyen Osmanlı, s.16

³⁸Halaçoğlu, XIX-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, s.118

³⁹ Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.45

⁴⁰ Fahrettin Atar, Fetva, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, c.XII, İstanbul 1995, s.486-487

⁴¹Cin ve Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, s. 270

⁴²Halil İnalçık, Mahkeme, İslam Ansiklopedisi, Eren Yayıncılık, c.VII, İstanbul 1996, s.149

Kuruluş yıllarından itibaren şer‘î kaza usulünü benimseyen Osmanlı Devleti’nin ilk padişahı Sultan Osman’ın ilk tayin ettiği iki memurdan birisi Kadı olmuştur. Tek kadının görev yaptığı Şer‘iyye mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak bu, şer‘î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belirli bir yerin olmadığı anlamına gelmemektedir. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri muayyen bir yerleri olmuştur. Bu, kadının evi, cami, mescit veya medreselerin belli odaları olabilmektedir. Bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini yerine getirmişlerdir⁴³.

Şer‘iyye mahkemelerinin teşkilât ve fonksiyonları açısından Osmanlı Devleti ile eski Müslüman devletlerarasındaki tek fark, Osmanlı Devleti’nin yargı dili olarak önce % 50 nispetinde, sonraları ise tamamen Türkçeyi kullanmış olmalarıdır. Şekil, üslup ve tarz aynı olup fazla bir fark yoktur⁴⁴. Nikâh akdi, boşanma, miras taksimi, vasi tayini ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilmesinin kontrolü, vakfiyeler, cürüm ve cinayet vs. bütün davalar kadı nezaretinde görülmüştür⁴⁵.

Osmanlı hukuk sistemi, kadıların özgür iradelerinde kendini bulmuştur. Padişah dâhil hiçbir kişi ve kurumun tesirinde kalmadan tamamen bağımsız çalışan Osmanlı mahkemeleri, aldıkları karar itibarıyla Divan-ı hümayun tarafından denetlenmiştir. Osmanlı mahkemelerinde kadı’nın yanı sıra bir bilirkişilik kurumu meydana getirilmiş, davaların görüldüğü oturumlarda “şuhûdü’l-hal” adı altında yer alan bir şahitler heyeti nezaretinde dava alenî olarak görülmüştür⁴⁶.

3.1.Şer‘î Mahkeme Görevlileri

Osmanlı Devleti’nde hukuki bütün meselelerin belirli kurallar çerçevesinde Şer‘iyye mahkemelerinde görüşülüp karara bağlanmasını sağlayan ve farklı görevleri yerine getiren birçok görevli yer almıştır. Bu görevlilerin başında da birçok idarî görevi yürüten “kadı” bulunmaktadır.

3.1.1.Kadı

Osmanlı Devleti adlî teşkilât bakımından, birçok kazâ bölgelerine ayrılmıştır. Her kazâ birimi doğrudan merkeze bağlıdır. Bundan dolayı, eyalet-sancak şeklindeki

⁴³Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, s.224

⁴⁴Akgündüz ve Hey’et, Şer‘iye Sicilleri Mahiyeti, s.76-77

⁴⁵ Ahmet Akgündüz, (1990). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*. Fey Vakfı Yayınları

⁴⁶Halaçoğlu, Klasik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı, s.486-487

askerî teşkilâtın ayrı olarak tamimiyle sivil karakterli bir de kazâ idaresi mevcuttur. Kazâ merkeziyle beraber, çok defa sancak sınırları içerisinde kalan bir de “kazâ bölgesi” bulunmaktadır. Sancağa tâbi bütün köyler, idarî-askerî açıdan kadıya bağlıdır⁴⁷.

Osmanlı hukukçularına göre Kadı, insanlar arasında meydana gelen dava ve anlaşmazlıkları şer‘î hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı tarafından tayin edilen şahıs diye tarif edilmekle birlikte hâkim veya hâkimü’ş-şer‘ olarak da adlandırılmıştır. Osmanlı adlî teşkilâtının temel taşı olan kadılar, buldukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet âmiri, bazen mülkî âmiri ve hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamı olmuştur⁴⁸. Kadıların asıl görevleri ise toplum içinde meydana gelen anlaşmazlıkları çözmek, kaideye uygun olmayan suç ve hareketleri ortadan kaldırmak, tek kelimeyle adaleti dağıtmak olmuştur. Osmanlı’da kadı, doğrudan merkeze sorumlu ve yargı kuvvetinin en önemli birimi kabul edilmiş, İslâmîğin, devletin ve yargı kuvvetinin sembolü görülmüştür.

Fethedilen yerlere kadı gibi görevlilerin tayin edilmesi, Osmanlı egemenliğinin tamamlandığının göstergesi olmuştur.

Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan Fatih Sultan Mehmet’e kadar, kadı tayini için, İlmiye mensubunun dilekçesi, kazaskerin arzı, Divan-ı Hümayunun onayı, Sadrazam’ın telhisi, padişahın hatt-ı hümayunu ve evrakın kazaskerlik divanına işlem için iadesi gerekliydi⁴⁹. Fatih devrinden itibaren kadı, kazaskerlerin teklifiyle veziriazam tarafından tayin edilmeye başlamıştır. XVI. yüzyıldan itibaren ise, şeyhülislamlığın önem kazanmasından sonra, onların teklifi üzerine veziriazam tarafından yapılmıştır⁵⁰.

Kadılığın görev süresi ile sınırlandırıldığını ifade etmek mümkündür. Herhangi bir şehirde kadılık görevinde bulunma süresi müddet veya müddet-i örfiye olarak isimlendirilmiştir. Kadıların bu görev süreleri tarihi süreç içerisinde değişiklikler göstermiştir.

⁴⁷Mehmet Ali Ünal, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Fakülte Kitapevi, Isparta 2005, s.229

⁴⁸Cin ve Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, s.270

⁴⁹Fendoğlu, Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, s.454-455

⁵⁰Halaçoğlu, Klasik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı, s.127

3.1.2.Nâib

Osmanlı şer‘ mahkemelerinde yargı görevini ifa eden kadıların bu görevlerini yerine getirirken kendilerine yardımcı görevlilerin başında nâibler gelmekteydi. Nâib vekil anlamına gelmekle birlikte Osmanlı hukukunda iki anlama gelmiştir. Birincisi bütün kadılar, sultanın vekilleri olduklarından bunlara da nâib ve bunun çoğulu olan nüvvâb denilmiştir. İkincisi ise, kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslar da nâib olarak adlandırılmıştır⁵¹.

Nâibin bir veya daha fazla olması kadı'nın tayin edildiği kazânın büyüklüğüne göre değişiklik göstermiştir. Nâibler, vazifelerinin mahiyetlerine göre; kazâ nâibleri, kadı nâibleri, mevâli nâibleri, bâb nâibleri, ayak nâibleri ve arpalık nâibleri olarak tasnif edilmişlerdir⁵².

3.1.3.Şühûdü'l-Hal

Mahkemelerde yargılamayı bir nevi müşahit gözüyle izleyen görevlilere şühûdü'l-hal, şühûdü'l-udûl veya udûlü'l-müslimîn denmektedir. Kazânın ileri gelenleri arasından seçilen, kadı'ya müdahale edemeyen, ama kadı üzerinde dolaylı etkisi olan bir kurumdur. Zaman zaman eski kadılar, kazaskerler, ileri gelen hukukçular da bu grubun içerisinde yer almış olup, sayıları beş, altı veya daha çok olabilmekteydi⁵³.

Şühûdü'l-hal olarak bulunan şahitler hukukî ihtilafın tanıkları olmayıp meclis-i şer‘de yapılan yargılamanın gözlemcisidirler. Yargılamalarda kadıların yanında, devamlı surette bulunan bu müşahitler topluluğu, muhakemelerin alenî tarzda cereyan ettiğinin en önemli göstergesidir. Şühûdü'l-hal olarak görev yapan kimselerin adalet sahibi ve dürüst kimseler olduğu görülmektedir.

Şer‘iyye Sicillerinde şühûdü'l-hal'de yer alan kimselere yapılan atıflarda onlardan “udûl” olarak bahsedilmektedir⁵⁴.

Şühûdü'l-hal kurumu, yargılama hukukundaki jüriden farklı bir sistem olup, elemanları, vasıflı olduklarından dolayı, müşavir olarak da kadı'nın yararlanması mümkün olmuştur. Sistemik temyiz olmadığı ülkede, tarafların birinin mesleğinden

⁵¹ Akgündüz ve Hey'et, Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, s.72

⁵² Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, s.117

⁵³ Fendoğlu, Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, s.465

⁵⁴ Nâci Aslan, İslâm Yargılama Hukukunda “Şühûdü'l-Hal” Beyan Yayınları, İstanbul 1999, s.53-55

olanların iştirak ettiği de bilinen bu sistemin çok iyi bir denetim görevi ifa ettiği açıktır⁵⁵.

3.1.4. Diğer Görevliler

Osmanlı Devleti'nde şer'î mahkemelerde kadı'ya yardımcı nâibin dışında görev yapan Muhzırlar, Çavuşlar (Dergâh-ı Ali Çavuşları), Subaşılar, Mübaşirler, Müşavirler, Kâtipler, Hademeler ve Kassamlar gibi görevliler farklı görevleri yerine getirmişlerdir. Muhzırlar, mahkemeye celbi gereken kimseleri gerektiğinde zorla getirmekle görevli kimselerdir⁵⁶. Şer'î mahkemelerden çıkan i'lâmların icrası, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazı gibi, kısaca günümüzde icra memurlarının tamamen, emniyet görevlileri ve savcının kısmen görevlerini ifa eden Çavuşlar, Osmanlı adli teşkilâtında önemli bir yere sahiptir. Çavuş teşkilâtının görevlerini sancak, kazâ, nahiye ve köylerde ise subaşılar yerine getirmişlerdir⁵⁷. Mübaşirler, adli memur olarak mahkemelerde celb ve tebliğ işlerini görmekle birlikte, devletçe gördürülmesi veya soruşturulması için lazım gelen bir iş için görevlendirilen memurlardır⁵⁸. Müşavirler, kadının bulunduğu zamanlarda kendisine havale edeceği, gıyabında ise bütün davaları ve diğer şer'î işleri yürüten ve kadı'nın vekili olan görevlilerdi. Müşavirler kadılık yapabilecek vasfa sahip şahıslar arasından seçildiği için bazı kadılıkların müşavirleri tek başına hüküm verme yetkisine sahip olmuşlardır. Şer'î mahkemede davaları tutanağa geçirme ve i'lâmları tanzim etme işi Kâtipler, mahkeme işlerinde ilgili evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması gibi işler ise Hademeler tarafından görülmüştür. Kassamlar ise vefat etmiş olan bir şahsın terekesini mirasçıları arasında taksim etme işini görmüşlerdir⁵⁹.

4. OSMANLI HOŞGÖRÜSÜ VE MİDYAT

Osmanlı Devleti, pre-modern, demokratik ve laik olmayan bir yönetim biçimiyle, bir arada huzurlu nasıl yaşanabileceğinin bir örneğini göstermiştir. Osmanlılar, İslam dünyasının lideri ve koruyucusu rolünü üstlenmelerine rağmen, gayrimüslim ve azınlık kültürleriyle yakın ilişki içinde olmaktan çekinmediler. Osmanlılar diğer medeniyetlerin sanatsal, mimari ve teknolojik gelişmelerine ilgi

⁵⁵ Fendoğlu, Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı, s.465

⁵⁶ İnalçık, Mahkeme, s.150

⁵⁷ Akgündüz ve Hey'et, Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, s.73-74

⁵⁸ Cin ve Akgündüz, Türk Hukuk Tarihi, s.281

⁵⁹ Akgündüz ve Hey'et, Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, s.74-75

gösterip, onlarla güçlü ticari bağlar kurdular. Aynı zamanda hukuki, siyasi ve kültürel mekanizmaların himayesi için farklı halkların uyumuna özellikle dikkat ettiler.

Osmanlı İmparatorluğu tek bir milletten değil, pek çok milletin bir araya gelmesinden oluşmuştu. Osmanlıların tek dini yoktu; birçok dini vardı. Osmanlı İmparatorluğu bünyesindeki çeşitli etnik gruplar arasında büyük farklılıklar olmasına rağmen, Osmanlılar barış içinde bir arada yaşama arzusu ile farklı toplulukları birleştirerek birbiriyle uyumlu tek bir vücut haline getirmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nda barışın ve huzurun oluşturulmasındaki öncelikli temel, millet yapısı uygulamasında ve Osmanlı hukuk ve yargı sistemi aracılığıyla devlet idaresinde bulunulabilir. Osmanlı Devleti'nin dayandığı temellerden biri de millet sistemidir.

Osmanlı topraklarındaki gayrimüslimlerin durumlarını anlayabilmek için, öncelikle Osmanlı'nın onlara uyguladığı politika ve Müslüman halkın gayrimüslimlere bakışını iyi tahlil etmek gerekir. Osmanlı yönetim anlayışı içinde bu unsurların her birine "millet" dendiği gibi oluşturulan sisteme de "millet sistemi" adı verilmiştir.

Osmanlı millet sisteminin en temel özelliği; farklı inançlara sahip insanlara kendi inançlarının ve hatta haklarının gerektirdiği şekilde yaşama imkânı tanınmasıydı. Dolayısıyla Osmanlı idaresindeki altındaki her millet, kendi dini ve sosyal işlerinde hür ve muhtar bir şekilde yaşamıştır. Bu milletler kendilerine tanınan bütün hak ve hürriyetlere, ayrıca savaş durumunda düşmanlara karşı korunmalarına karşılık Osmanlı'ya sadece 'cizye' vermiş, böylece hem insanlık onurları, hem can ve malları emniyete alınmış olarak asırlarca huzur içinde yaşamışlardır.

Osmanlı idarecileri ruh dünyaları yönünden ilahi bir terbiyeyle şekillenmiş olmalı ki; yüzyıllarca etnik yapı, ırk ve dil gözetilmeden adaleti bütün insanlar arasında uygulamışlar. Tabiatıyla bu hususta en büyük kılavuz Peygamber Efendimiz (s.a.v) olmuş ve devlet yöneticileri O'nun (s.a.v) eşsiz ahlakına uyarak vazifelerini ifa etmişlerdir. Osmanlılar fethettikleri coğrafyalarda o güne ezilmiş, hor görülmüş insanlara geniş hürriyetler tanımış, haksız tutumlara son vermiş, kısacası halkla kaynaşma yoluna gitmişlerdir.

Osmanlı Devleti özellikle dine ve etnik yapıya önem vermektedir. Çünkü imparatorluk içerisinde çok çeşitli dini ve etnik yapılar bulunmaktadır. Osmanlı yönetimi altında yaşayan bütün etnik ve dini gruplar kapsamlı bir şekilde dini, kültürel ve dilsel haklarından yararlanabiliyor ve kendi dini liderleri tarafından yönetiliyorlar. Herhangi bir grup bir diğerine kendi inancını, dilini ve kültürünü dayatmadı.

Osmanlı hoşgörüsünün bir diğer özelliği de Müslümanlar ve gayrimüslimler arasındaki olağan karışım ve cemaatler arası evliliğidir. Etnik gruplar ve farklı dine mensup gruplar arasında kız alıp verme olabiliyordu. Herkesin kendi inancını yaşayabileceği bir mabedi bulunuyordu ve bunlar devletin koruması altındaydı.

Netice de çok-dinli, çok-uluslu ve çok sayıda farklı kültürün birbirleriyle yan yana yaşadıkları bir toplum yapısına sahip olan Osmanlı Devleti'nde, Müslüman, Hıristiyan ve Musevi topluluklar, Osmanlı millet sisteminde barış içinde bir arada yaşayarak kendi dillerini, dinlerini ve kültürel kimliklerini muhafaza ettiler.

Ancak ne yazık ki Osmanlı'nın elinin çektiği bütün dünya coğrafyasında bugün tam bir kargaşa ve zulüm yaşanmaktadır. Osmanlı'nın adil ve insan onuruna saygılı, idaresi altında varlıklarını devam ettiren gayrimüslim tebaası, devletin birtakım sebeplerle son dönemlerinde ortaya çıkan otorite boşluğu ve dış mihrakların tahrikleri neticesinde küllenmiş kin ve düşmanlıkları tekrar gündeme getirerek ülkeyi korkunç bunalımlara itti. Devlet-i Aliye'nin parçalanmasıyla, Ortadoğu'dan Balkanlar'a, Kafkaslardan Afrika'ya dünyamız bugün dört bir yanda yaşanan haksızlıklara, savaşımlara ve katliamlara sürüklendi.

Osmanlı Devleti'nin hoşgörü politikasının belirgin olarak görüldüğü en önemli yerlerden biri de Midyat'tır. Midyat' çok sayıda farklı etnik ve dini gruplar yaşamaktadır. Farklı inançlara sahip insanlar dini liderleriyle beraber kendi ibadethanelerinde özgürce ibadetlerini yerine getirebiliyorlar. Müslümanlara verilen tüm haklar aynı şekilde diğer dini gruplara verilmektedir.

II.BÖLÜM
316 NOLU MİDYAT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU
Birinci Sahife

Dava sayısı:1

Midyat Kazasına tabi Hüseyincik nahiyesi sakinlerinden Kardı bint-i Halaf nam kadın kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde maksud ve meclis-i şer'imizde nahiye-i mezkure ahalisinden zevci Mustafa Süleyman bin Halil nam kimesne muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb merkum Süleyman ile mukaddema bin guruş mihr-i muaccel ve bin guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevciyet beynimizde kaim iken işbu tarih-i zabtdan yani üç yüz yirmi senesi Kanun-ı Evvel ahiresinde sakin olduğumuz menzilde beynimizde vaki' olan münazaa esnasında beni talak-ı selase ile tatlik edüb zimmetinde makud olan mihr-i muaccel ve müeccel hakkım olan iki bin guruşu mezbur zevc-i mutallık Süleyman şimdiye kadar talep ederim ebâ ve imtina' edüb meblağ-ı mezkuru bana isal ve teslim etmek üzere kabl-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur deyü da'va etdiklerinde mezbur Süleyman dahi cevabında müddeiye-i mezbure ber vech-i muharrir bin guruş mihr-i muaccel ve bin guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkuhe-i medhul-bihâsı olduğunu ikrar ve talak-ı selase müddeasını inkar eylediği

Fî 12 Şevval 329 ve 25 Ağustos 327

Müddeiye-i mezbure ber-minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda nahiye-i mezbure ahalisinden Ferhad bin İskender ve Emin bin İbrahim nam kimesneler meclis-i şer'de hazır olub iştihad olundukda fi'l-hakika işbu tarih-i zabıtdan iki sene mukaddem yani üç yüz yirmi beş senesinin Kanun-ı Evvelinde işbu hazır-ı bi'l-meclis Süleyman bin Halil ile zevce-i menkuhesi Kurdi (?) beynlerimizde vaki' olan münazaat esnasında bizim huzurumuzda üç def'a talak-ı selase ile tatlik edüb ve bizi işar eylediği biz bu hususla bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-ı şehadet-i şer' etdikleri

16 Şevval 329 ve 25 Ağustos 327

Şahidan-ı mezburan usul-i meşruasına tatbikan mensub oldukları nahiye-i mezkure ahalisinden ve belediye reisi Süleyman Ağa ibn-i Hacı İbrahim ve ve Yahya

bin Abdullah Şeyh Ali nam kimesneden sırren ve ba'de mezburan ile kezalik Hüseyincikli Arif bin Mahmud ve Ahmed ibn-i Ali ve bin Osman ve lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade işar idükleri ihbar eyledikleri

16 Şevval 329 ve 25 Ağustos 325

İkinci Sahife

Dava sayısı:2

Medine-i Midyat kazasının Ziyaret karyesi sakinlerinden zatı bi'l-marifetü'l-şer' maruf olan Siro bint-i Mahmud nam kadın kaza-ı mezkur mahkeme-i şeriyesinde maksudu meclis-i şerimizde kezalik karye-i mezkure ahalisinden zevci Mustafa Said ibn-i Mehmed Mürsel nam kimesne üzerine dava ve takrir-i kelim edüb merkur Said ile mukaddemen altmış guruş mihr-i müeccel ve dört yüz guruş mihr-i muaccel tesmiyesiyle zevc-i dahilim iken işbu tarih-i mazbatandan üç sene mukaddem harman zamanı günü ahalisi içerüsünde beynimizde vaki olan münazaat esnasında beni talak-ı selase ile tatlik etmekle el -yevm zimmetinde menkur ve makud mihr-i muaccel ve mihr-i müeccel hakkım olan marü'l-zikr meblağ-ı mezkuru mükerreren merkurmdan taleb etdiğim halde vermekden imtina' eder olmakla meblağ-ı mezburu halen bana eda ve teslim etmek üzere merkur zevci Mustafa Saidden tenbih-i şer' buyrulmak matlubumdur deyü dava etdikde merkur Saidden dahi cevabında müddeiye-i mezbure Siro'nun mukaddemen altmış guruş mihr-i muaccel ve dört yüzü guruş müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkuhu olduğunu ikrar ve müddea-ı talak-ı selase müddeasını külliyyen inkar eyledikleri

Fi 20 Şevval 329

Müddeiye-i mezbureden ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkure ahalisinden İbrahim bin Ahmed ve Hacı Hüseyin bin Mehmed Zühdü nam kimesneler meclis-i şer'e ihzar eylediği filhakika (...) işbu tarih-i mazbatadan üç sene mukaddem harman zamanı bizim huzurumuzda işbu hazır-ı bilmeclis Said bin Mehmed nam kimesne mezbure Siro ile beynlerinde vuku' bulan münazaat esnasında mezbur Saidden zevcesi işbu müddeiye-i mezbure Siro'yu talak-ı selase ile tatlik edüb ve bizi dahi işhad eyledi biz bu hususa bu vech üzere Allah için şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmakla eda-ı şehadet-i şer'i eyledikleri

Fi 20 Şevval 329

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzu'asına tatbikan mensub oldukları karye-i mezkure imamı Molla Mehmed Efendi ve muhtarı Hasan bin Haleften sırren ve ba'de mezburan ile Mehmed Ali ve Hasan Hüseyin ve Halil Hüseyin Hasan alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade idükleri işar ve ihbar eyledikleri

Fi 21 Şevval 329

Dava sayısı:3

Midyat Kazasına tabi Hüseyincik nahiyesi nefsi-i Hüseyincik kasabası ahalisinden Abdulrauf ibn-i Şeyh Salih nam kimesne medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde maksudu meclis-i şer'ü'l-enverde alel-lüzumu tevzim ve tevkirde zevce-i menkuhesi kasaba-ı mezkure sakinelerinden Hüseyincikli Sadık ibn-i Mahmud ve Cemal bin Mahmud nam kimesneler tarifleriyle maruf olan Delalı bint-i İskender nam kadın müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb bin üç yüz yirmi altı senesi şehr-i Kanun-ı Evvel evailinde bin gurus mihr-i muaccel mestufasıyla ve bin iki yüz mihr-i müeccel tesmiyesiyle muhazzır-ı şuhûdda nahiye-i mezkurede vaki' fevkani Cami-i şerifinde nefsi bana tezvîc ve ben dahi tezevvüc ve kabul ve ol vechle zevce-i menkuhe-i medhul biham olub bana kabuyu açmayub hukuka

Üçüncü Sahife

Zevciyete riayetden imtina' etmeğle bana itaat ve inkıyad etmek üzere mezbureye tenbih olunmak matlubumdur deyü dava etdikde mezbure Delalı dahi cevabında ber vech-i meşruh zevciyet-i menkuhe-i medhul-bihâsı olduğunu külliyyen inkar eylediği

20 Şevval 329

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda nahiye-i mezkure ahalisinden Şeyh Hasan bin Şeyh Hasan ve Mehmed bin Şeyh Tahir nam kimesneler şahidleri olub ve bunlardan maada şahidleri olmadığı beyan ve ifade eylediği

20 Şevval 329

Şuhud-ı mezbureden Şeyh Hasan bin Şeyh Hasan ve Seyyid Reşid nam kimesneler mahkeme-i şer'iyede hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika işbu bin üç yüz

yirmi altı senesi şehr-i Kanun-ı Evvel evailinde bin guruş mihr-i muaccel ve bin iki yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle kasaba-ı mezkurede vâki' Fevkani Camii-i Şerifinde işbu hazire-i mezbure Delâli nefsinin işbu hazır-ı bi'l-meclis Abdurrezâk'a tezvic ve ol dahi tezvic kabul eylediğine bu husus üzere şahidiz ve şهادet dahi ederiz deyü her biri ber nehc-i şer' edâ-ı şهادet-i şer' iye eylediği

22 Şevval 329 ve 1 Teşrin-i Evvel 327

Şahidân-ı merkumân Şeyh Hasan bin Şeyh Hasan ve Seyyid Reşid bin Süleyman nam kimesneler evvelen mensub oldukları Hasankeyf imamı Şeyh Hamza ibn-i Şeyh Hasan ve muhtarı vekili Süleyman bin Hasan Ömer dahi ba varaka-ı mesture sırren ve ba'de Hasankeyfli Yasin ibn-i Şeyh Abdullah ve İstimli Ahmed ibn-i Süleyman nam kimesneden alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehâde idükleri ihbar ve işar eyledikleri

24 Şevval 329 ve 2 Teşrin-i Evvel

Dava sayısı:4

Medine-i Midyat Kazasına tabi Hasankeyf nahiyesi nefsi Hasankeyf kasabası ahalisinden Sadık bin Mahmud bin Hacı İsmail nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer' iyesinde ma' kud meclis-i şer' imizde zevce-i mezkure-i emir macede bahası maruzatı Hanım bint-i Mahmud nam kadın müvacehesinde dava ve takrir-i kelam edüb mezbure Hanımcı işbu bin üç yüz yirmi altı senesi şehr-i Kanun-ı Sani evailinde üç yüz guruş mihr-i muaccel ve dörtyüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle muhazzer-i şuhudda kasaba-ı mezkurede vâki Fevkâni Cami'-i Şerifinde nefsinin bana tezvic ve ben dahi tezevvüc ve ol vechle zevce-i menkuhe-i mehdul-biham olub lakin zevce-i mezbure Hanım hukuk-ı zevciyete riayetden aba ve ve imtina edüb bana itaat ve inkıyad etmemeğle bana itaat ve inkıyad etmek üzere mezbure Hanıma ten

Dördüncü sahife

Olunmak matlubumdur deyü dava etdikde mezbure Hanım dahi cevabında müdde-i mezburun ber-minval-i muharrir zevce-i menkuhe-i medhul-bahası olduğunu külliyyen inkar eylediği

22 Şevval 329 ve 1 Teşrin-i Evvel 327

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda nahiye-i mezkure ahalisinden Şeyh Hasan bin Hasan ve Şeyh Salih bin Hasan nam limesneler şahidleri olub ve bunlardan maada şahidleri olmadığını beyan ve ifade eylediği

Şahidân-ı mezburândan Şeyh Hasan bin Şeyh Hasan ve Şeyh Salih bin Hasan nam kimesneler li-ecli'l-şehâde meclis-i şer' de hazırân olub iştihadları ve fi'l-hakika işbu bin üç yirmi altı senesi Kanun-ı Sanide üç yüz guruş mihr-i muaccel ve dört yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle kasaba-ı mezkurede vâki Fevkâni Camiinde mezbure Hanım nefsinin işbu hazır-ı bi'l-meclis Sadık'a tezvic ve ol dahi tezevvüc ve kabul eylediği biz bu husuda bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla eda-ı şehâdet-i şer' iye eyledikleri

22 Şevval 329

Şahidan-ı merkumân usul-i medfu'asına tatbikan evvelen mensub oldukları Hasankeyf imamı Şeyh Hamza ibn-i Şeyh Hasan ve muhtarı vekili Süleyman ibn-i Hasan Ömeri'den ba varaka-ı mesture sırren ve ba'de Hasankeyfli Yasin bin Abdullah bin Şeyh Ali ve Estelli Hacı Ahmed ibn-i Süleyman nam kimesnelere alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbeule'l-şehâde idükleri ihbar ve işar eyledikleri

3 Teşrin-i Evvel 327

Dava sayısı:5

Medine-i Midyat kazasına tabi Azerli karyesi ahalisinden İbrahim bin Mehmed nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer' iyesinde ma' kud meclis-i şer' imizde zevce-i menkuhası mezbure Halime bint-i Süleyman müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb mezbure Halime işbu tarih-i zabtdan on sene mukaddem yani bin üç yüz yirmi üç senesi Teşrin-i Evvel evailinde karye-i mezkurede nefsinin bana tezvic ve ben dahi tezevvüc ve duhul ve kabul ve ol vechle zevce-i menkuha-ı medhul-biham olub lakin berâ-ı mukaddem beynimizde tekevvün eden münazaa ve zuhuruyla pederi hanesine firar edüb ve hukuk-ı zevciyete merâ'at etmemeğle hukuk-ı zevciyete meraat etmek üzere mezbure Halime'ye tenbih olunmak matlubumudur deyü dava eyledikde mezbure dahi cevabında müddei-i merkumun ber vech-i muharrir zevce-i menkuhasi olduğunu külliyyen inkar eylediği

22 Şevval 329 ve 1 Teşrin-i Evvel 327

Beşinci Sahife

Şahidân-ı mezburan Arnas karyesi ahalisinden Mehmed Latif ve İbrahim bin Süleyman nam kimesneler meclis-i şer' de hazırân olub li-ecli'l-şehâde filhakika bundan üç sene mukaddem yani bin üç yüz yirmi üç senesi şehr-i Teşrin-i Evvel evailinde üç yüz guruş mihr-i muaccel ve beş yüz guruş nihr-i müeccel tesmiyeleriyle mezbure Halime nefsinin işbu hazır-ı bi'l-meclis İbrahim'e tezvîc ve ol daha tezevvüc ve duhul ve kabul eylediğine biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla dâd-ı şerhadet-i şer' iye eyledikleri

22 Şevval 329 ve 1 Teşrin-i Evvel 327

Şahidân-ı mezburân usul-i mevzuasına tatbikan oldukları karye-i mezkure imamı Şeyh İsa bin Şeyh Tamim ve muhtarı Mehmed Hacud sırren ve ba'de Arnasili Mehmed bin Mustafa ve Estelli Şinasi bin Abdullah'dan alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehâde idükleri ihbar ve işar eyledikleri

23 Şevval 327 ve 3 Teşrin-i Evvel 327

Dava sayısı:6

Midyat kazasına tabi Hasankeyf Nahiyesine merbut Baklit karyesi ahalisinden Hasan bin Murad nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer' iyesinde ma' kud meclis-i şer' imizde kaza-ı mezkurun Kahmut karyesi sakinlerinden iken elyevm karyesinde mukim marifetü'l-zat Hafize bint-i Ahmed Ali Hacı nam kadın müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb mezbure Hafize iki sene mukaddem yani bin üç yüz yirmi beş senesi Teşrin-i Sani evailinde karye-i mezkurede vaki Mehmed Şahid hanesinde üç yüz guruş mihr-i muaccel ve iki yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle işbu hazire-i mezbure Hafize nefsinin bana tezvîc ve ben dahi tezevvüc ve kabul ve duhul ol vechle zevce-i menkuhe-i medhul biham olub lakin zevcem iki mah evvel firar edüb ve bana itaat ve inkıyad etmemekle bana itaat ve inkıyad etmek üzere mezbure Hafize'ye tenbih olunmak matlubumdur deyü dava etdikde mezbure Hafize dahi cevabında müddei-i mezburun idi eylediklerini külliyyen inkar eylediği

2 Teşrin-i Evvel 327 ve 23 Şevval 329

Müddee-i mezbur ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkure ahalisinden İsa bin Osman bin Hacı bin Ali ve Ruşen bin

Şahib bin Celal şahidleri olub bunlardan maada şahidleri olmadığı beyan ve ifade eylediği

Şuhud-ı muharrire-i merkumeden Hamdi bin Celal Süleyman ve İsa bin Osman ibn-i Osman nam kimesneler li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika geçen bin üç yüz yirmi beş senesinin şehr-i Teşrin-i Sani evailinde karye-i mezkurede vaki Mehmed Şahib hanesinde üç yüz guruş mihr-i muaccel ve iki yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyeleriyle işbu hazire-i mezbure Hafize nefsinin işbu hazır-ı bi'l-meclis mezbur Hüseyin'e tezvic ve ol dahi tezevvüc ve duhul eyledi biz bu hususda

Altıncı Sahife

Bu vech üzere şahidiz ve şahadet dahi ederiz deyü her biri münferiden müttetikü'l-lafz olmağla eda-ı şahadet-i şer'iyeye eyledikleri

23 Şevval 329 ve 2 Teşrin-i Evvel 327

Şahidân-ı mezburân usul-i mevzuasına tatbiken mensub oldukları Ba keyfiyeti Abdülmecid ibn-i Abdullah ve muhtarı Mahmud ibn-i Murad nam kimesenlerden sırren ve ba'de mezburân ile karye-i mezkure ahalisinden Hacı ibn-i Ali ve Ruşen bin Şahidden alenen lede'l-tezkid-i adl makbule'l-şehade idükleri işar ve ihbar eyledikleri

26 Şevval 329 ve 4 Teşrin-i Evvel 327

Dava sayısı:7

(Bu davanın iptal olduğu belirtilmiş)

Dava sayısı:8

Medine-i Midyat Kazasına tabi Ayn-ı Derd karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-ı Devlet-i Aliye'nin Süryani-i Kadim milletinden iken bundan akdem vefat eden Bermize veled-i Dito'nun ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden sulbiye-i kebire kızı Harmi nam kadın kaza-ı mezkure mahkeme-i şeriyesinde maksudu meclis-i şer'imizde kaza-i mezkurda mukim Halil bin Yahya Berber Cafer üzerine dava ve takrir-i kelim edüb ben mütevefay-i merkumun sulbiye-i kebire kızı olub ol vechle veraseti benimle müteveffa-ı merkumun zevce-i menkuhe-i metrukesi Nisyani bint-i Ofu ile sibyan-ı kebiran kızları Zahri ve Hazmi ile ebnâ ümmü zâdesi Berhum ve Sulriyeye münhasıra

olub bizden maada varis-i marif ve marifesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmadığından babamız hin-i hayat ve sıhhatinde vefatından mukaddem malından ve yeddinden ifrâz ve kabz ve umuruna arfla istihlak eylediği yüz yirmi dört mezbur Halil Efendi ile kable'l-eda ve'l-istifâ merkurum pederim vefat etmeğle hakk-ı şeriyem olan yüz yirmi dört guruşdan otuz altı guruşu halen bana eda ve teslime merkurum Halil Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı merkuma Bermize'ye zimmetinde cihet-i karzdan yüz yirmi dört guruş deyni olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin müddeiye-i mezburenin ber vech-i muharrir veraset müddeasını külliye inkar eylediği

7 Zi'l-Ka'de 329 ve 16 Teşrin-i Evvel 327

Sahife 7

(Yazılar Çok Tahrip Olmuş, Okunmuyor)

Dava sayısı:9

Mardin Sancağında Saru kazasına tabi Taştat karyesi ahalisinden Abdi bin Ali nam kimesne Midyat kazası mahkeme-i şer'iyesinde maksud meclis-i şer'imizde medine-I kazasında İbiş karyesi ahalisinden Başcu ibn-i Nuri nam kimesne üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu hükümet konağında ihzar etdirilen iki yüz guruş kıymetlü beş yaşlı bir re's kırmızı öküz bednim malım ve mülküm iken işbu tarih-i zabtdan bir sene mukaddem karyemizde zâyi' olmağla hazır-ı merkurum Başcu ibn-i Nuri nezdinde bulunub bi'l-istihkak zabt ve istirdadını dava ederim dedikde merkurum Başcu dahi cevabında tarif-i mezkurla ihzâr ve muayene olunan öküzü bir sene mukaddem ya'ni geçen sene harman zamanında İşci Hasan bin Mahmud nam kimesneden sekiz mecediye semen-ş medfu' ve makbuzen işтира edüb bu vechle şırren malım ve mülküm olduğunu ikrara ve müddei-i mezburun davasını külliye inkar eylediği

15 Zi'l-Ka'de 329 ve 24 Teşrin-i Evvel 327

Müddei-i mezbur Abdi'den davasına mutabık beyyine taleb oldukda Taştat karyesi ahalisinden Mehmed bin Mahmud bin Cafer ve Hanif bin Hasan nam kimesneler meclis-i şer'de hazıran olub eserü'l-iştihâd fil-hakika işbu tarih-i zabtdan bir sene mukaddem karyemizde kazaen zayi olub işbu meclis-i şer'de ihzâr edilen yüz guruş kıymetlü beş yaşlı bir re's kırmızı öküz mezbur Ali'nin malı ve mülkü olub hatta

hiçbir vechle (çıkmamış) biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla eda-ı şehadet-i şer'iyeye eyledikleri

Fî 20 Zi'l-Ka'de 329 ve 29 Teşrin-i Evvel 327

Sahife 8

Midyat kazasında Necavat mahallesinde Devlet-i Aliye (...) maksudu meclisi şeriye kaza-i şeriye mahkemesine (....) edüp bin iki yüz tarihli zabıtta iki ay mukaddem kendi malı (...) ayağından diz kapağında acip ve topal olduğu halen on dokuz mecrediye kuruşu şemşiyeye (...) ber vechi muharrer işi mezkurumu (...) on dokuz mecediyeden ya da mecrediye sana (...) ve yine hayı melba mezburu ayırıp meblağı on iki mecrediye alacağı mukabili kezalik (.....) hisaben melba-ı mezbur mukabilinde bana yenimde mahfuz kalma rehini mezkuru bir ahs ve meblağı mezbur on iki mecediyemi hala bana eday-ı merkum İbrahime tabih olunmak mevzi ettikte mezbur İbrahim dahi civarı mevşuf mezkuru Ali Abdi işтира ve kabz ve kabul eylediği ikrahi kelamı sabuk ez-zikr on iki mecrediye mukabelesinde ve bir işarı hali makamda ve bir alacağı için melba-ı mezkuru vermek eylediği

Müddeye-i mezbure suret-i defterde bulunduğu hasebiyle def' müddeasını kimler ile isbat edeceği sual olundukda kaza-ı mezkure mütemekkinlerinden ve teb'a-ı Devlet-i Aliye'nin Süryani-i Kadim milletinden İsa veled-i Sa'iv ve Şiyu veled-i Zenil veled-i Şiyu ve Şayu veled-i Osi nam zimmiler şahidleri olub maada şahidleri olmadığını beyan ve ifade mah-ı Zilhicce'nin yirmi altıncı Pazar günü saat yedi raddelerinde mahkeme-i mezkurede hazırân olacaklarını beyan ve ifade eylediği

25 Zilhicce 329 ve 3 Kanun-ı Evvel 327

İşbu yevm-i muayyenede müddei ve müddei-i aleyh mahkeme-i şer'iyede hazır oldukları halde tarafeyn rızalarıyla taraf-ı şer'den beynlerinde dokuz mecrediye üzerine sulh eylediği ve bedel-i sulh-i mezkuru on gün zarfında mahkeme-i şer'iyede mezbur İbrahim'e def' ve teslim edeceğini bi'l-rıza kabul eylediklerie üzerine müddei-i mezbur İbrahim'e on gün mühel verilmiştir

27 Zilhicce 329 ve 5 Kanun-ı Evvel 327

On Birinci Sahifeye Nakl Olunmuştur

Sahife 9

Dava sayısı:10

Midyat kazasına tabi İstil karyesi sakinlerinden ve zatı bi'marufetü'l-şer' ma'ruf olan Emine bint-i Hüseyin bin Ali nam kadın kaza-ı mezkurun mahkeme-i şer'iyesinde kaza-ı mezkurun Viranlı karyesinden zevc-i sabıkı Hamid ibn-i İsmail ile li-ebeveyn hemşiresi kezalik marifetü'l-şer' Fatıma bint İsmail müvacehelerinde zevc-i sabıkı müteveffa-ı mezkur Hamid ile zevciyet beynimizde kâ'im iken cihet-i karzdan bâ-sened altı yüz guruş alacak hakkım olub meblağ-ı mezkuru kable'l-edâ ve'l-istifâ vefat etmeğle hâlen tereke-i müteveffaya ihtisar ile vaz'iyed bulunan işbu hazire-i mezbure Fatıma'dan dava ederim dedikde ol dahi cevabda ber-vech-i muharrir müteveffa-ı mezburun terekesine vaz'iyed olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin mübdei mezburun cihet-i karzdan bâ-sened altı yüz guruş alacak müddeasını külliyyen inkar eylediği

7 Muharrem 330 ve 14 Kanun-ı Evvel 327

Müddeye-i mezbur Emine'den müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Viranlar karyesi imamı Molla Mahmud ibn-i Hacı Ali bin Hacı Abdulkadir ve Mahmud ibn-i Süleyman nâm şahidleri ve bunlardan maada asla şahidleri olmadığını beyan ve ifade eylediği

Şahidân-ı merkurândan Molla Mahmud meclis-i şer'de hazır olub eserü'l-ıştihad filhakika işbu hazire-i mezbure Emine'nin cihet-i karzdan altı yüz guruş müteveffadan alacağı olduğunu müteveffayı merkur hanı huzurumdan ikrar ve itiraf eylediğine ben bu hususda bu vech üzere şahidin ve şehadet dahi ederim dediği

Aynı Tarih

Şahidân-ı merkurândan Mahmud ibn-i Süleyman dahi meclis-i şer'de hazır olub eserü'l-ıştihad fi'l-hakika işbu hazire-i mezbure Emine'nin cihet-i karzdan altı yüz guruş müteveffanın zimmetinde alacağı olduğunu huzurumuzda huzurumuzda müteveffa-ı merkur Hamid ikrar ve itiraf eylediği ben bu hususda bu vech üzere şahidim şehadet dahi ederim dediği

Aynı Tarih

Dava sayısı:11

‘An-asl Midyat kazasına tabi Estel karyesi sakinlerinden iken el-yevm kaza-ı mezkurun Şavracı karyesinde mukim marifetü’l-zât Adliye bint-i Mustafa nam kadın kaza-ı mezkurun mahkeme-i şer’iyesinde ma’kud meclis-i şer’-i şerif-i enverde kezalik Şavracı Şuracı karyesi ahalisinden hâlen zevc-i dâhili İsmail ibn-i Abdullah bin İsmail nam kimesne müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb işbu zevcim hazır-ı mezbur İsmail bundan bir sene mukaddem bin yüz guruş mihr-i muaccel müstefâsıyla ve bin yüz guruş mihr-i müccel tesmiyesiyle beni tezevvüc ve duhul ve kabul edüb diğer zevcesi Hilmiye bint-i Halef ile beynimizde hüsn-i muâşeret ve muvafakat hasıl olmayıb ikamethanemiz dahi bir odadan mürekkebe bulunmağla ‘adem-i imtizâca mebni zevcim mezbur beni tard edüb yeddinde üç yüz yetmiş bir guruşluk gümüşden bir ‘aded külâh ve iki yüz guruşluk bir kat yatak ve on beş guruşluk bir sandık ve iki yüz yirmi guruşluk bir kat elbise ki cem’an sekiz yüz altı guruş emvalimi zabt ve kendi hanesinden tardla pederinin nezdinde tayin etmekte bulunduğundan salifü’l-zikr emvalimi mezbur zevcim İsmail’den ahz ve yeddime teslimi birle ayru bir hânede beni infâk ve iksâ’ etmek üzere zevcim mezbur İsmail’e canib-i şer’-i şerifden tenbih buyrulmak matlubumdur deyü dava etdikde mezbur İsmail dahî cevabında salifü’l-zikr emvâlden yalnız bir kat yatak ve bir aded sanduk nezdinde mevcut bulunduğunu ikrâr ve mezkur gümüşlü külâh ve bir kat elbise mezbure Adliye pederi nezdinde gitdiği vakitte mezbureye ma’en götürmüşdür deyü def’-i müddeaya eylediği

7 Muharrem 330 ve 14 Kanun-ı Evvel 327

Müddei-i mezbur İsmail suret-i def’de bulunduğu hasebiyle def’-i müddeasını kimler ile isbat edeceği sual olundukda Şuracı karyesi ahalisinden Hasan bin Ali bin mela Hasan ve Aziz ibn-i Hüsnü ibn-i Hasan nam kimesnelerle şahidleri olub ve bunlardan maada asla şahidi olmadığını beyan ve işbu mâh-ı hâlin hicrinin on birinci pazar günü mahkeme-i şer’iye ihzâr edeceğini ifade eylediği

7 Muharrem 330

Sahib-i arz-ı hal müddeiye-i mezbure Adliye’nin zevci İsmail meclis-i şer’de ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb derun-ı zabtda muharrir bin yüz guruş mihr-i muaccel mütevefasıyla ve beş yüz guruş mihr-i müccel tesmiyesiyle zevce-i medhul biham olan hazire-i mezbure Adliye bana itaat ve hukuk-ı zevciyete riayet etmemeğle çünd mâhdan berü pederi hanesinde ikamet edüb mezbure Adliye bana itaat ve inkıyad etmek üzere

mezbureye kıbel-i şer'den tenbih buyrulmak matlubumdur deyü dava etdikde mezbure dahi lede'l-sual mezbure cevabında şimdiye kadar zevcim mezbura itaat ve inkıyaddan gerü durmadım ve yine itaat ederim yalnız balada ki zabıtta muharrir emvalimi bana ba'de'l-red ve zevce-i diğeri Hilmiye ile bir odada hüsn-i muaşeretimiz şer'en gayr-ı caiz bulunduğundan beni diğeri bir mesken-i şer'de infâk ve iksâ' ve marü'l-zikr eşyamin redd ve tesliminden sonra zevc-i merkuma itaat ve inkıyad edeceğini dermeyan eylediği

7 Muharrem 330

Sahife 11

Zevc-i mezbur dahi lede'l-sual zevcesi mezbureyi başka bir hanede infâk ve iksâ' etmek üzere müte'ahhid bulunduğu ve müddeiye-i mezburenin iddia eylediği bir sandık ve bir kat yatağı ikrar edüb diğeri başlık ve elbise müddeasını inkar ve şahidlerini yevm-i muayyen-i mezkurda getireceğini müdafaaten beyan eylediği

7 Muharrem 330 ve 14 Kanun-ı Evvel 327

Müddei-i mezbur İsmail yevm-i muayyende mahkeme-i şer'-i şerifde hazır olub şahid ikamesinden ihzâr-ı aczle mezburenin iddia etmiş olduğu beş yüz doksan guruş kıymetli bir külah ve bir kat elbise behasından üç yüz elli guruş üzerine sulhen bi'l-rıza beynlerini ıslah eylediği

11 Muharrem 330

Dava sayısı:12

Midyat kazasının Necruat mahallesinde ve teb'a-ı Devlet-i Aliyye'nin Süryani-i Kadim milletinden Bersum veled-i Mirza nâm zımmi kaza-ı mezkurun mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkurun Nehruz Mahallesi ahalisinden ve İslam milletinden İbrahim bin Süleyman nam kimesne müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb işbu tarih-i zabtdan iki ay mukaddem yeddimde müstakilen malım olan bir re's abalu esiri mezkurun sağ ayağının diz kabağında deyni kadimi olduğu halde tarafımdan icab ve kabulü havi bey'-i bat-ı sahih-i şer' ile on dokuz mecdiye semen tesmiyesiyle merkum İbrahim'e bay' ve ol dahi ahz ü kabz ve kabul edüb semen ve bu tesmiye edilen meblağ-ı mezbur on dokuz mecdiye hin-i bay'da yedi mecdiyesini bana def' ve teslim edüb mütebaki on iki mecdiye alacağıma mukabil bir aded Kürd Tüfenki ile iki aded sahan ve bir aded lengeri tabir olunur büyük

sahan meblağ-ı mezbur mukabilinde rehn ve vaz' edüb bilahare rehn-i mezkuru kendisine def' ve teslim edüb meblağ-ı mezbur olan on iki mecediyeden üç mecediyeyi ben dahi merkum İbrahim'e hüsn-i rızamla terk ve tenzil ederek meblağ-ı baki mezkur dokuz mecediyeyi halen merkum İbrahim'den alıverilmesi matlbumdur deyü dava etdikde müddei-i aleyh-i merkum İbrahim ber vech-i muharrir on dokuz mecediyeye bay'-ı bat-ı sahih-i şer' ile müddei-i merkum Bersum'dan ahz ü kabz ve kabul ve meblağ-ı mezbur dan baki olan on dokuz mecediyeden yedi mecediyesini hasıb ve ba'de müddei-i merkuma def ve teslim eylediği ve kendüye rehn olub deyü teslim eylediği ber vech-i muharrir bir aded Kürd Tüfengi ile iki sahan ve bir lengerinin dahi müddei-i merkumdan ahz ü kabz eylediğini ve meblağ-ı baki-i mezkur dokuz mecediye el-yevm zimmetinde müddei-i mezkure deyni olduğunu ikrar ve itiraf eylediği

17 Muharrem 330 ve 26 Kanun-ı Evvel 327

Sahife 12

Dava sayısı:13

Diyarbakir vilayeti dahilinde kain Beşiri kazasına tabi' Habaskir karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-ı Devlet-i Aliyye'nin Ermeni milletinden Kırkor veled-i Yahvankaza-ı mezkura tabi Keferzu karyesi ahalisinden Simo bin Kırkor nam zımmiler Midyat kazası mahkeme-i şer'iyesinde maksudu meclisi şerimizde Midyat kazasına tabi Bahberin nahiyesine merbut Mihran karyesi ahalisinden Mehmed Tahir bin Şükrü nam kimesne müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb işbu meclis-i şer'e ihzar etdirilen altı yüz elli guruş kıymetlü on beş yaşlı siyah renkli bir re's eşr ile üç yüz elli guruş kıymetlü üç yaşlı beyaz renkli bir re's merkeb ki cem'an iki re's hayvanât malımız ve mülkümüz iken tarih-i zabtdan dört ay mukaddem Surlu civarında zayi olmuşdu iltihatında hayvanat-ı mezkuru hazır-ı merkum Mehmed Tahir ba'de bulunub bi'l-istihkak zabt ve istirdâd ve yeddimize teslim edilmesini dava ederiz dediklerinde merkum Tahir dahi cevabında mezkurlar ihzar ve muayyene olunan bir res eşr ve bir res merkeb üç ay mukaddem Hermisi karyesi ahalisinden Kasım bin Şumnu nam kimesneden bin guruş semen-i medfu' ve k-makbuz iştira edüb ol vechle şiraen malı ve mülkü olduğunu ikrar ve müddeiyân-ı mezburânın mülkiyet davasının külliye inkar eylediği

27 Muharrem 330 ve 3 Kanun-ı Sani 327

Midyat-ı mezburandan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Pezi kazasına mülhak Esaslı karyesi ahalisinden Süleyman bin İsmail ibn-i Mahmud ve Mecid ibn-i Hasan bin Osman nam kimesneler meclis'-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika işbu tarih-i zabtdan dört ay mukaddem Surlu civarında kazaen zayi olan işbu meclis-i şer'e ihzâr ve muayene etdirilen altı yüz guruş kıymetlü on beş yaşlı siyah renkli bir re's eşr ile üç yüz elli guruş kıymetlü üç yaşlı beyaz renkli bir re's merkebin merkumân Kikro veled-i Simo ve Simor Kırkor'un malları ve mülkleri olub hatta hiçbir vechle mülkiyetlerinden çıkarılmamışdı biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla edâ-ı şehadet-i şer' etdikleri

27 Muharrem 330 ve 3 Kanun-ı Sani 327

Sahife 13

Dava sayısı:14

Midyat kazasına tabi Dirzebin karyesi ahalisinden iken on beş sene mukaddem vefat eden İrfan bin Ahmed Hanif nam kimesne sulb-i kebir oğlu Seyyid ve hüseyinin buluğa tahammülü ve on dört yaşını mütecaviz sin-i rüşde dahil ve buluğunu mukarrır ve mutasarrıf olan İsmail nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde merkum vasisi li-ebeveyn kebir er karındaşı muhazzırında üzerine dava ve takrir-i kelam edüb bâliğ ve buluğuma rüşdüm münzam olub umurumu bi'l-teneffis görmeğe kadir ve (çıkmamış) müstağni olmamla pederim müteveffa-ı mezbur İrfan ibn-i Ahmed'den mevrus ve müntakil beş bin guruşluk emval ve emlakımdan hisse-i şaiyama iki bin beş yüz guruş halen taleb ederim sual olunub bana eda ve teslimi kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur ani'l-sual ol dahi cevabında müddei-i mezbur ber-minval-i muharrir iddia eylediği emval ve emlakını vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber vech-i muharrir rüşd müddeasını külliye inkar eylediği

4 Rebi'ü'l-Evvel 320 ve 9 Şubat 320

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkure ahalisinden Musa bin İsa ve Hacı Şemsi bin Mehmed nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika on beş sene mukaddem vefat eden İrfan bin Ahmed'in sulb-i kebir oğlu işbu hazır-ı bi'l-meclis

İsmail âkil ve bâliğ ve buluğuna dahi rüşdü münzem olub umurunu bi'l-teneffüs görmeğe kadir ve vasiden müstağni olduğuna beherimiz biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla eda-ı şehadet-i şer'iyeye eyledikleri

5 Rebi'ü'l-Evvel 330 ve 10 Şubat 327

Şahidân-ı merkumân Musa bin İsa ve Hacı Şemsi bin Mehmed nam kimesneler usul-i mevzuasına tatbikan mensub oldukları Dirnehir İmamı Molla Mahmud ve muhtarı Abdülaziz'den sırren ve ba'de mezburân ile Mehmed bin Yusuf ve Şimdi bin Mahmud'dan alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehâde idükleri işar ve ihbar eyledikleri

22 Şubat 327

Sahife 14

Dava sayısı:15

Midyat kazasına tabi Dirzibin karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Abdülaziz bin Ösi nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde Estel karyesi ahalisinden Timur bin Hamu müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb bundan on gün mukaddem merkumun malı ve mülkü iken beş yaşlı beyaz renkli bir re's merkebi firar ve mezkurede on aded sim-i mecdiye semen üzerine işтира edüb ve altı mecdiyesini habs ve ba'de merkum Timur def' ve teslim edüb mezkur merkebin sekiz yüz maktulunu bazı erbab-ıkadim zuhur ederse merkuma dahi def' ve teslim etmek üzere ve yeniden hâdis-i zuhur ederse bana aid olmak üzere mezkur merkebi işтира etmiş isem de ba'de hin-i sebepten bir saat sonra karyemiz bulunan Dirnehir karyesinde giden işbu râhda mezkur merkebi erbab-ıkadimi zuhur ederek sağ ayağı topal olduğu tezahür etmekle merkebi mezkureyi müddei-i aleyh-i merkum Timur'a def' ve teslim etmek üzere merkumun karyesi bulunan Estel'e gelüb müddei-i aleyh-i merkum eğer bu hayvanda bir 'ayıb-ı kadim var ise yine kavlim olmak üzere deyü tekrar iddia edüb lakin merkebi mezkurun ayıb-ı kadimi şuhud-ı mutebere ile isbat eyleyeceğinden kendiye müddei-i fihim olan altı mecdiyenin bana teslimiyle merkebi mezkurun yeddinden ahz ve müddei-i aleyh-i merkum Timur'a def edilmesi kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur dedikde müddei-i aleyh dahi cevabında

merkeb-i mezkura semen-i mezkur mukabilinde ve ayb-ı kadimiyle kendüye müddei-i merkume bay' eylediği

22 Rebi'ü'l-Evvel 330 ve 28 Şubat 327

Midyat kazasının nefsi-i Midyat mütemekkinlerinden iken teb'a-ı Devlet-i Aliyye'nin Süryani-i Kadim milletinden bundan altı sene mukaddem vefat eden Şayu veled-i Simon nam zımmi sulb-i kebir oğlu Kelu ve ber vech-i ati veraseti iddia eden kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkurun mütemekkinlerinden ve teb'a-ı merkumeden Süryani-i Kadim milletinden İbrahim bin Hanif zımmi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb ben müteveffa-ı merkum Şayu'nun sulb-i kebir oğlu olub ol vechle veraseti benimle ve hemşirem Verdu'ya münhasıra olub bizden maada varis-i ma'ruf ve ma'rufesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmadığı müteveffa-ı merkum pederim vefatından mukaddem malından ve yeddinden otuz guruş merkum İbrahim ikrâz ve kabz ve umuruna sarfla istihlâk meblağ-ı mezkuru kable'l-eda ve'l-istifâ pederim vefat etmeğle meblağ-ı farzı mezkur otuz guruşdan yirmi guruş hisse mübecciyeye-i şeriyemi eda ve teslimi merkum İbrahim'e tenbih olunmak bilverase matlubumdur deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı merkuma cihet-i karzdan otuz guruş deyni olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun veraset

Sahife 15

Müddeasını külliyyen inkar eylediği

5 Cemaziye'l-Evvel 330 ve 9 Nisan 328

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir verâset müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Midyat mütemekkinlerinden ve Teb'a-ı Devlet-i Aliyye'nin Süryani-i Kadim milletinden Suud veled-i Şami veled-i Hanef ve Mirza veled-i Alaks Niyamin nam zımmiler meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-işnihad fi'l-hakika bundan altı sene mukaddem vefat eden Midyatlı Şerbu veled-i Şemu veraseti işbu hazır-ı bi'l-meclis oğlu Keçi ve kuzu Verdu'ya münhasıra olduğu ve bunlardan maada varis-i maruf ve marufesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumumuz değildir biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müstef'il-lafz olmağla eda-ı şehadet-i şer'iyeye etdikleri

5 Cemaziye'l-Evvel 330 ve 9 Nisan 327

Dava sayısı:16

Midyat kazasına tabi Reşo karyesi ahalisinden iken bundan akdem silah altında vefat eden doksan birinci alay birinci bölük efradından İbrahim bin İsmail nam kimesne ve ber vech-i ati varisi olduğunu iddia eden müteveffanın pederi İsmail kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şerimizde Mardin Alayına mensub Midyat altmışıncı alayın dördüncü taburunda birinci bölümünde yüzbaşı Mehmed Rıza Efendi müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb ben müteveffa-ı merkumun pederi olub ol vechle veraseti bana mütehakkık olub benden ma'ada varis-i ma'ruf ve marufesi olmadığı müteveffa-ı mezkurun tabur sandığında muhallefat ve merzukât esmânı olan yirmi gurusu bana isabet eden bana eda ve teslimi muma ileyh Rıza Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur deyü ba'de'l-dava ve'l-istizân müteveffa-ı mezkurun muhallefat ve merzukatı olan yirmi gurusu ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun veraset müddeasını külliyyen inkar eylediği

12 Cemaziye'l-Evvel 330 ve 16 Nisan 328

Sahife 16

Müddei-i mezbur ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkure ahalisinden İsmail bin Hacı Ahmed bin Mehmed ve Mehmed bin Şerif bin Abdulrahman nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika bundan akdem vefat eden doksan birinci alayın birinci taburundan İbrahim bin İsmail veraseti işbu hazır-ı bi'l-meclis pederi İsmail bin Hasan'a münhasıra olub ve bundan maada varis-i maruf ve marufesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumuz değildir biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla eda-ı şehadet-i şer'iyeye etdikleri

12 Cemaziye'l-Evvel 330 ve 16 Nisan 328

Dava sayısı:17

Midyat kazasına tabi' Estel karyesi ahalisinden katırcı esnafından ba'isü'l-ilâm Süleyman bin Mustafa nâm kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud-ı meclis-i şer'imizde karye-i mezkur ahalisinden Mahmud bin Süleyman'ın müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarih-i zabtdan bir sene

mukaddem açık siyah renkli bir yana sağ tarafında beyaz nişanlı on dört yaşında bir re's erkek eşri malım olmak üzere bin üç yüz otuz guruş semen-i medfu' ve makbuz bana bay' ve teslim ve kabz ve kabul edüb şirren yeddimde malım iken ga'ib-i ani'l-meclis Bitlis vilayetine mülhak Şirtek Nahiyesinin Kirmanye karyesi ahalisinden Şeyh Bayezid bin Şeyh Ahmed nam kimesne işbu tarih-i zabtdan kırk gün mukaddem zikr olunan mevsufe'l-şekl mezkur eşre müstehak çıkub huzur-ı şer'de inkarıma mukâren beyyine tasaddi eylediği davasını müvacehe-i şahidiye şهادetleriyle vech-i şer' üzere Bitlis Vilayeti Merkez Nahiyesinin imza ve hatmini havi işbu bir kıt'a ilam-ı şer' iye mucibince ba'de'l-ilam ve'l-hükm eşr-i mezkuru yine ahz ü kabz etmekle ben dahi semeni olmak üzere mezbur meblağ-ı mezkur bin üç yüz otuz guruş mezbur Mahmud'dan bi'l-müracaâ hâlen talep ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında ilam-ı mezkurun maznunu bi'l-küll iye einkar eylediği

12 Cemaziye'l-Evvel 330 ve 16 Nisan 328

(Üst Kısmın Üstü Çizilmiş, İptal)

Sahife 18

Müddei-i mezbur Estel karyesnden ahalisinden Mustafa'dan ber minval-i muharrir eşr müddeasına mutabık beyyine talep olundukda karye-i mezkure ahalisinden Hüseyin bin Mehmed bin Ahmed ve Süleyman bin Hüseyin Bosni şahidleri olub bunlardan maada şahidleri olmadığını beyan ve ifade eylediği işbu mah-i hal-i ruminin yirmi dördüncü günü ihzar eyleyeceği

18 Ramazan 330 ve 20 Haziran 328

Şuhud-ı muharrire-i mezbureden Hüseyin bin Mehmed ve Süleyman bin Hasan nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakika işbu hazır-ı bi'l-meclis müddey-imerkum Süleyman bin Mustafa'yı bundan bir sene mukaddem açık siyah renkli burnunun sağ tarafında benli nişaneli on dört yaşında bir re's erkek eşri şirren malı ve mülkü iken gaib-i ani'l-meclis Bitlis Vilayetine tabi' Şatak Nahiyesinin Kirmate karyesi ahalisinden Şeyh Bayezid bin Şeyh Ahmed nam kimesne zikr olunan mevsufü'l-şekl mezkur eşre müstehak çıkub Bitlis Kirmate karyesi ahalisinden Seyyid Abdülhadi bin Şeyh Hamza bin Şeyh Ahmed ve İsmail bin İbrahim bin Hakkı nam kimesnelerin şهادetleriyle Bitlis Vilayetinde hilafete mevli-i hakimü'l-şer' bulunan Ali Nureddin Efendi bin Mehmed Efendi huzurunda ber nehc-i şer' şهادet edüb hakim-i muma ileyh dahi ba'de'l-ta'dil ve'l-tezkid şهادetlerini kabul ve mucibince eşr-i

mezkuru merhum Süleyman yeddinden ahzı ve Muma ileyh Şeyh Bayezid yeddine bezm-i huzurumuzda teslim edüb hükm ve tenbih-i şer'le hak olundu biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şهادet dahi ederi deyü maznun-ı ilam-ı mezkure şهادet eyledikleri

22 Ramazan 330 ve 24 Haziran 328

Dava sayısı:18

Midyat kazasına tâbi' Kefer Havar karyesi ahalisinden iken bundan bir sene mukaddem vefat eden Hüseyin bin Ahmed Hamukî ber vech-i ati (tahrip olmuş) menkuhe-i metrukesi Aişe bint-i Hasan nam kadın kaza-ı mezkure mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden müteveffa-ı mezburun (tahrip olmuş) Ahmed bin Hamko nam kimesne müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb (tahrip olmuş) sulb-i sagire kızı Ni'miye ile pederi merhum Hasan'a mahsuradır müteveffa-ı merhumun mine'l-cümle terk etmiş olduğu karyemizde vaki ve Yedi Hafife demekle ma'ruf şarken ve kıbleten biraderi Mahmud'un bağı şimalen Ahmed (tahrip olmuş) ile mahdud beş yüz guruş kıymetlü bir kıt'a bağ ve kezelik ve Yedi Hafif demekle ma'ruf iki dönümlü sekiz yüz guruş kıymetlü bir kıt'a bağ ve yine karye-i mezkurede vaki şarken Hanikermi garben İştari cenuben tarik ile mahdud bin guruş kıymetlü bir bab hane ve üç yüz guruş kıymetlü bir re's dişi merkeb ile badisi ve siyah meyal iki yüz guruş kıymetlü bir res merkeb ve yine siyah iki yüz elli guruş kıymetlü bir res inek ve kırk guruş kıymetlü bir tencere ve on beş guruş kıymetlü nühas ve on beş guruş kıymetlü iki aded sahan ki cem'anb üç bin yüz yirmi guruşluk emlak ve emval peder-i merhum Ahmed Hamukinin bizden zabt edüb salifü'l-zikr emval ve emlak-ı mezkureden müteveffanın sulbinden mütevellide sadriye kızım Ni'miye hissesine vaziyed olan hazır-ı merhum Ahmed Hamuki'den ahz ve yeddimizde teslim etmek üzere kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdyur deyü dava etdikde ol dahi cevabında salifü'l-zikr marü'l-beyan ve'l-mahdud emlak-ı mezkureyi biltabu malım ve mülküm bi-hakkın tasarrufum altında olduğu müteveffa-ı merhum oğlum malı ve mülkü olduğunu külliye inkar etmekle lakin zikr olunan bir res inek ve bir res öküz ve bir res dişi merkeb le beş aylık yavrusu ve bir tencere ve iki aded sahan müteveffanın malı olduğunu ikdrar ve itiraf ederim dediği

24 Receb Sene 320 ve 26 Haziran sene 328

Dava sayısı:19

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi sakinlerinden tasdik-i şer' ile (tahrip olmuş) nam mezbure kaza-ı mezkure mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud (tahrip olmuş) karye-i mezkure ahalisinden (tahrip olmuş) muhazzarında üzerinde dava ve takrir-i kelam edüb mezbur Halef tarih-i zabtdan iki sene mukaddem sekiz yüz guruş mihr-i muaccel mestufesiyle dörd yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle akd-i nikah etmeğle (tahrip olmuş) tarih-i mezkurdan şimdiye kadar tarafımızdan mani'-i şer' olmaksızın müddet-i mezkureden berü beynimizde halvet-i sahiha-ı şer' iye ve mütavaat bulunmuşken zevcim mezbur bana vasıl olamayub ve duhule kudreti olmadığı cihetle helalen ben bekar olmamla muceb-i şer' iyesini talep ederim dedikde gıbbe'l-sual mezbur cevabında ber vech-i meşruha mezburenin cem'-i-i kelemat-ı meşruhasını tasdik eylediği

22 Şaban 330 ve 23 Temmuz 328

Dava sayısı:20

Midyat kazasına tabi Sulh karyesi ahalisinden iken bundan akdem taht-ı silah vefat eden ikinci alayın üçüncü taburun dördüncü bölüğünde müstahdem iken İbrahim bin Osman Halil ve ber vech-i ati varisi olduğu iddia eden er karındaşı Mahmud kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde Mardin Alayına mensub Midyat Redif altmışıncı alayının dördüncü taburunun birinci bölük yüzbaşısı Mahmud Rıza Efendi muhazzarında üzerine dava ve takrir-i kelam edüb ben müteveffa-ı merkum İbrahim'in er karındaşı olub ol vechle varisi benimle validesi Gazali bint-i İsmail ve hemşiresi Hayriye'ye münhasıradır bizden başka varisi olmadığı ve tashih-i mesele mirasımız on sekiz sehemden ibaret olub sihâm-ı mezkureden on beşi bana ve beş sehem mezbure hemşiresi Hayriye'ye ve üç sehem validesi Gazali'ye lede'l eşri alan-nur zahir

Ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffa-ı merkumun vefatından mukaddem malından ve yeddinden muma ileyh Rıza Efendi'ye üç yüz elli guruş ikrâz ve kabz ve umuruna sarfla istihlâh eylediği meblağ-ı farz-ı mezkuru kable'l-eda ve'l-istifa (tahrip olmuş) er karındaşı vefat etmeğle meblağ-ı mezkuru benimle veresesine müverris ve müntakil olmağla sual olunub hisse-i şeriyeme otuz guruşdan yirmi guruş halen bana

eda ve teslimi muma ileyh Rıza Efendi'ye tenbih olunmak bi'l-verase matlubumdur deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı merkumun cihet-i karzdan otuz altı guruş deyni olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin veraset müddeasını külliye inkâr eylediği

7 Şevval 320

Müddei-i mezbur ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda karye-i mezkure ahalisinden Osman bin Hasan bin Haydar ve Osman bin Hasan Ali nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-iştihâd filhakika bundan akdem vefat eden İbrahim bin Osman bin Halil'in veraseti işbu hazır-ı bi'l-meclis er karındaşı Mahmud bin Osman ve hemşiresi Huri ve validesi Gazali bint-i İsmail bin Abdi'ye münhasıra olub ve bunlardan maada varis-i marufesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumumuz değildir biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şahadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz eda-ı şahadet-i şer'îye etdikleri

7 Şevval 320

Sahife 22

Dava sayısı:21

Midyat kazasına tabi Sulh karyesi ahalisinden Hasan bin Abdi nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkureye tabi Harab Keferi karyeli Somkü veled-i Hano nam zımmi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb işbu mahkeme kapusunda ihzâr etdirilen kara renkli altı yaşlı on iki buçuk mecdiye kıymetlü bir res dişi merkeb kendi malım ve mülküm iken tarihten yedi gün mukaddem mezkur merkebi merkum Somkü bi-gayr-ı hakkın yeddinde zabt etmeğin sual olunub mezkur merkebden müdahalesinin men'îyle alıverilmesini kibel-i şer'den talep ve dava ederim dedikde merkum Somkü dahi cevabında müddei-i mezburun iddia ettiği malumü'l-avsâf bir res dişi merkebi bundan mukaddem malım ve mülküm iken bir sene mukaddem kazaen gaib olub el-haletü'l-hinde müddei-i merkum yeddine bulmamla ol vechle bi'l-istihkak zabt ederim deyü ba'de'l-dava lede'l-sual ve akibü'l-inkâr mezkur merkeb kendi malım ve mülküm olduğunu isbat ederim dediği

Fî 24 Şevval 320

İstihkak davasına mutabık beyyine talep olundukda karye-i mezkureli İlyo veled-i Keşiş Abdullah ve Simon veled-i Estefan ve Birhom veled-i Salo ve Zimre

veled-i Simon ve Yakub veled-i Simon nam zımmileri şahidleri olub ve Müslümanda şahidleri olmadığını beyan ve ifade eylediği

Fî 24 Şevval 330

Dava sayısı:22

Midyat kazasına tabi Eşer karyesi ahalisinden iken doksan yedinci alayın birinci taburunun üçüncü bölüğü efradından müstahdem iken bundan akdem vefat eden Yusuf bin Mehmed Hasan ve ber vech-i ati veraset iddia eder birimiz kaza-ı mezkur mahkeme-i şeriyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkurda mukim Halil bin Yahya bin Hüseyin müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edemeyen müteveffa-ı merkum Yusuf'un pederi olub ol vechle veraseti yalnız bana müstehak olub benden maada varis-i maruf ve marufesi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmadığı müteveffa-ı merkumun yirmi guruş Halil Efendi ikrâz eylediği meblağ-ı mezkuru kable'l-eda ve'l-istifa oğlum vefat etmeğle meblağ-ı mezkuru mevrus ve müntakil olmağla sual olunub meblağ-ı mezburu halen bana eda ve teslime mezbur Halil Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur

Sahife 23

Deyü dava etdikde mezbur Halil Efendi dahi cevabında müteveffa-ı merkuma cihet-i karzdan yirmi guruş deyni olduğunu ikrâr ve itirad edüb lakin müddei-i mezburun veraset iddiasını külliyyen inkâr eylediği

Fî 22 Zilhicce Sene 330

Müddei-i mezbur ber minval-i muharrir veraset iddiasına mutabık beyyine talep olundukda karye-i mezkure ahalisinden Abdülaziz Efendi bin İbrahim Efendi ve Mehmed bin Hüseyin nam kimesneler meclis-i şer'e lede'l-iştihâd filhakika bundan akdem vefat eden Yusuf bin Mehmed'in veraseti yalnız müddei-i mezbur pederi Mehmed'e münhasıra olub başka varis-i meşru ve terekesine müstehak aher kimesnesi oldupu malumumuz değildir biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla eda-ı şehadet-ı şer'iyeye eyledikleri

Fî 22 Zilhicce sene 320

Estel İmamı Molla Mehmed Efendi ve muhtarı Mehmed bin Ali Ağa nam kimesneler şahidan-ı mezburanın şehadetleri hakkında adl ve makbule'l-şehade idüklerini işar ve ihbar eyledikleri

Dava sayısı:23

Midyat kazasına tabi Dirzir karyesi sakinlerinden ve zâtı karye-i mezkure ahalisinden Halil bin Hasan ve Ali bin İbrahim nam kimesneler tarifleriyle marufe sahib-i arz-ı hal Fatıma bint-i Ali nam kadın kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şerimizde kezalik karye-i mezkure ahalisinden zevci muttalık Molla Mahmud bin Hacı Ali nam kimesne müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb merkum Molla Mahmud ile mukaddemen dört yüz guruş mehr-i muaaccel müstefasıyla ve üç yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevciyet beynimizde kaim iken işbu tarih-i zabtdan sekiz sene mukaddem beynimizde hüsn-i muaşeret olmadığından beni talak-ı selase ile tatlık edüb zimmetinde ma' kud-ı aleyh olan üç yüz guruş mihr-i müeccel hakkım olub halen eda etmediğinden meblağ-ı mezkurun yeddime teslimi hususunda zevc-i mutallıkım mezbur Molla Mahmud'a kibel-i şer'den tenbih olunmak matlbumdur deyü dava etdikde ol dahi cevabında müddeiye-i mezbure ile ber vech-i muharrir mukaddemen dört yüz guruş mihr-i muaccel müstefasıyla ve üç yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevciye-i menkuhe olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin tarihten sekiz sene mukaddem müddeiye-i mezbureyi talak-ı selase ile tatlık ve cihet-i tatlıkında mezkur Mehmed müeccele olan üç yüz guruşu tamamen huzur-ı şuhudda zimmetini ibra ve hukukunu iskat edüb ol vechle zimmetinde hiçbir akçe bulunmadığını der-meyan eylediği

Fî 22 Rebi'ü'l-evvel 321

Müddei-i aleyh-i mezbur Molla Mahmud'dan ref'-i davada kimlerle isbat edeceği sual edildikde karye-i mezkure ahalisinden Ali bin İsmail ve Abdullah bin Hüseyin ve Hasan bin Mustafa nam kimesneler şahidleri olub bunlardan maada şahidleri olmadığını ve işbu mah-ı Arabi'nin yirmi dördüncü Pazartesi günü ihzar edeceğini beyan ve ifade eylediği

16 Şubat 328

Müddei-i aleyh-i mezburun ikame ettirmiş olduğu şahidler karye-i mezkureden Ali bin İsmail ve Hasan bin Mustafa ve Abdullah bin Musa nam kimesneler meclis-i

şer’de hazıran olub iştihad olundukda filhakika işbu hazıre-i bi’l-meclis Fatıma ile zevci mutlakı karyemiz imamı Molla Mahmud ile zevciyet beynlerinde kaim iken tarihten sekiz sene mukaddem bizim huzurumuzda mezbure Fatıma dahi zimmetinde bulunan üç yüz guruş mihr-i müeccelden cayararak bu vechle zevci merkum Molla Mahmud dahi talak-ı selase ile tatlik eylediğine şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü’l-lafz olmağla eda-ı şehadet eyledikleri

Fî 24 Zilhicce sene 330

Şuhudu muharrer ve mezbureden usul-i mevzuasına tatbikan mensub oldukları Derbendi imamı Molla Mehmed bin Molla İbrahim ve MUHTARI Yusuf bin Yusuf bin Ahmed’den sırren ve ba’de karye-i mezkure ahalisinden Hacı bin İsa bin Hacı Yusuf ve Abdullah bin Ahmed bin Abdullah’dan alenen lede’l-tezkid-i adl ve makbule’l-l-şehade idükleri der-meyan eyledikleri

Dava sayısı:24

Midyat kazasına tabi Çerenci nahiyesine muzaf Şurucu karyesi ahalisinden olub geçen üç yüz yirmi yedi senesi kur’a isabet etmeğle hıdmet-i askeriyesini ifa etmek üzere Kolordu yüz on dördüncü alayın üçüncü taburunun birinci bölüğünde hıdmet etmekte iken bu kerre 2 Mart 328 tarihinde ecel-i müeccele ile vefat eden Ferhad bin İbrahim bin Mahmud’un ber vech-i varisi olduğunu iddia eden karye-i mezkureden sebis binOsman mezbure nam kaza-ı mezkur mahkeme-i şer’iyesinde ma’kud meclis-i şer’imizde halen harbiye alayına mensup altmış alayın dördüncü taburun birinci bölüğü yüzbaşısı Rıza effendi muvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam edüb kol ordu yüz on dördüncü alayının üçüncü taburunun birinci bölüğünde hıdmet etmekte iken bu kerre tarih-i mezkurde ecel-i müeccele ile vefat

Sahife 26

Eden oğlum Ferhad bin İbrahim’in işbu hazır-ı muma ileyh Rıza Efendi yeddinde yetmiş iki guruş alacak hakkı olub kable’l-eda ve’l-istifa vefat etmekle meblağ-ı mezkur benimle gaib-i ani’l-meclis müteveffa-ı merkumun er karındaşı Abdullah ve Ali ve Halil ve Ahmed ve Hüseyin ile kız karındaşı Esmе ve Aişе nam mezburana isabet edüb ve müteveffa-ı mezkurun validesi olub ve gaib-i ani’l-meclis vekili ve Ahmet ve Hasan ile Bekir ve Ayşeye münhasıradır ve mesele-i mirasımız

hakim el-kırat yetmiş iki sehmeden ibaret olub siham-ı mezkureden on iki sehemî bana ve dört sehemî aht-ı mezburûn dahî ve biz belzu dahi Ahmet mezbur yine isabet ettiği bizlerden gayri vaat terekesine müstehak aher kimesnesi olmamağla edayı tevcih benim herkese izdiyad-ı mezbur muma ileyhden meblağ-ı mezkur on iki guruşu muma ileyhden talep ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı merkuma zimmetinde ol mikdar olmakla deyni olduğunu ikrar lakin müddeiye-i mezburenin veraset müddeasını külliyyen inkar eylediği

Fî 12 Mart 329

Müddeiye-i mezbureden ber minval-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyyine talep olundukda karye-i mezkure ahalisinden İbrahim bin İbrahim ve Hüseyin bin Halil nam kimesneler meclis-i şer' de hazırân olub eserü'l-iştihâd filhakika bundan akdem vefat eden Ferhad bin İbrahim bin Mehmed'in veraseti validesi işbu hazırei mezbure Şeni bint-i Osman ile gaib-i ani'l-meclis li-ebeveyn er karındaşı Abdullah ve Ali ve Halil ve Ahmed ve Hasan ve kız karındaşı Esmâ ve Aişe'ye münhasıra olub bunlardan başka varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumumuz değildir biz bu hususda bu vech üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri ittifakü'l-lafz olmağla eda-ı şehadet-i şer' iye eyledikleri

Fî 12 Mart 329

Sahife 27

Dava sayısı:25

Midyat kazasının Kefer Allab karyesi ahalisinden iken işbu tarih-i zabtdan on üç sene akdem vefat eden Hanif bin Hasan'ın (Tahrip Olmuş) Hüsnâ ve Savra nam mezburânın ba-hüccet-i şer' iye vekilleri kaza-ı mezburun Estel karyesi ahalisinden (tahrip olmuş) Molla Mehmed Efendi bin Hasan kaza-ı mezkur mahkeme-i şer' iyesinde ma' kud meclis-i şer' imizde kaza-ı mezkurun mezkur Kefer Allam karyesi ahalisinden Halef bin Yusuf ve Hüseyin bin Hasan müvacehelerinde üzerlerine dava ve takrir-i kelim edüb müvekkilirim mezburların (tahrip olmuş) ırsen intikal eden nefsi Kefer Allam karyesinde vaki tarafları şarken Mehmed Hamdi ve garben Halef bin Yusuf ve şimalen İsmail bin Hasan ve cenuben Musa bin Hasan haneleriyle mahdud iki bin guruş kıymetlü bir bab hane ve kezelik karye-i mezkurede vaki şarken Hasan garben Yusuf İbrahim cenuben İsmail bin Mehmed şimalen Hüsrev haneleriyle mahdud iki bin guruş

kıymetlü bir bab hane ve kezelik karye-i mezkurede vaki Keremü el-Cebir nam mahalde vaki şarken Pedro garben İbrahim cenuben Halil şimalen Hüseyin tarlalarıyla mahdud bin guruş kıymetlü bir kıt'a bağ ve Keremetü'l-Hudud nam mahalde vaki şarken Ali bin Hasan garen Ali Hüsko ve cenuben ve şimalen Halil ile mahdud bin guruş kıymetlü bir kıt'a gürubu malik ile beş yüz guruş kıymetinde on res keçi ve dört yüz guruş kıymetinde iki res öküz ve yüz yirmi beş guruşdan iki yüz elli guruş kıymetinde iki res inek ve ve yüzer guruşdan üç yüz guruş kıymetinde üç res merkeb ve üçyüz guruş kıymetinde üç kat yatak ve yirmi beş guruşdan yüz guruş kıymetinde dört aded palas ve yüz elli guruş kıymetinde iki aded kibirlik ve yüz guruş kıymetinde üç aded tencere ve kırk guruş kıymetinde sekiz aded sahan ve karye-i mezkurede vaki altı yüz guruş kıymetinde üç aded su kapları ki cem'an sekiz bin dokuz yüz kırk guruşluk emlak ve emval-i menkule müvekillerimle li-ebeveyn er karındaşları Hasan ve Yusuf'a intikal edüb kable'l-taksim merkum Hasan ve Yusuf dahi vefat ederek tereke-i mezkureye müteveffanın mahdumları hazırân-ı mezburân Halef ve Hüseyin takliben zabt ve vaz'-iyed eder olmalarıyla meblağ-ı mezkurdan müvekkillerimin hisse-i şer'iyelerini bi'l-vekale taleb ederim dedikde hazırân-ı mezburân dahi cevablarında ceddimiz Halef işbu tarih-i zabtdan elli sene akdem vefat eylediği ve pederlerimizden Hüseyin on dört on beş sene ve Yusuf dahi on beş on altı sene akdem vefat ederek gerek pederlerimizden hal-i hayatında ve gerek tarih-i vefatlarından bu ana kadar bu hususda bizlerden vekil-i muma ileyhın müvekkilleri taraflarından hiçbir dava vuku' bulmadığı gibi miras dahi taleb etmediklerini beyan ederek vekil-i muma ileyhın iddia etmiş olduğu salifü'l-beyan emlak ve saire ancak kendi pederleri müteveffa Hasan ve Yusuf'dan ırsen intikal eylediğini ve bu suretle vaz'-i yedlerini ifade ve beyan etdikleri

Fî 28 Mart 329 ve 3 Cemaziye'l-Evvel 331

Müddei-i Aleyh: Kefer Allab Karyesinden Hüseyin bin Hasan

Müddei-i Aleyh: Kefer Allab karyesinden Halef bin Yusuf

Müddei: Vekil Estelli Mehmed bin Hasan

Katib

Katib

Vekil-i muma ileyh Mehmed Efendi bin Yusuf'dan bir diyeceği olup olmadığı sual olundukda tarihten on gün mukaddem müvekkillerimin hisse-i irsiyelerine mukabil otuz lira eden medarı olmaları üzerine tazı olmadıkları cihetleri hisse-i irsiyelerinin tamamen itası hususunu talep eylediği

Fî 3 Cemaziye'l-Evvel 331

Hazırân-ı mezburan Hasan ve Halef'den bu cihet sual edildikde kat'iyen böyle bir şey teklif etmediklerini ifade ve der-meyan eyledikleri Fî 3 Cemaziye'l-Evvel sene 330

Sahife 28

Müddei-i aleyh Halef ve Hasan'dan cedd-i merkum Halef'in işbu tarih-i zabtdan elli sene mukaddem vefat etdiğine dair mutabık beyyine talep edildi

(Tahrip Olmuş)

Sahife 29

(Tahrip Olmuş)

Sahife 30

Dava sayısı:26

Midyat kazasına tabi Küprak karyesi ahalisinden olup kazı mezkurun Çilçin karyesinde sakin ve zatı kaza-ı mezkurun belediye reisi Abdülkadir ve biraderi Süleyman Ağa bin Halil Ağa nam kimesneler tarifleriyle maruf sahib-i arzuhal Halime Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Bey kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde mezkur Midyat kazası Hazine dava vekili İsmail Efendi bin Hasan Efend, müvacehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı Yahudi Yuşa Gaset'den üç bin seksen guruş kıymetinde kırk dört res sağmal koyun ve yine sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı her biri kırk guruşdan beş yüz yirmi guruş kıymetinde on üç res kısır koyundan ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuz beş guruşdan yedi yüz guruş kıymetinde yirmi res sağmal ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri

otuzar guruşdan üç yüz guruş kıymetinde on res kısır ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuz beş guruşdan yedi guruş kıymetinde yirmi res sağmal ineği ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuzar guruşdan üçyüz guruş kıymetinde on dört res sağmalı ineği ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü damgalı beheri onar guruşdan iki yüz elli beş guruş kıymetinde otuz beş res oğlak ağnamlarımla iki yüz elli guruş kıymetinde altı siyah renginde bir res öküz ve yine iki yüz ellişerden beş guruş kıymetinde iki res mayal öküz ve iki yüz ellişerden beş yüz guruş kıymetinde yüz doksan dört res ganemle beşer res öküzler benim şirren ve müstakilen malım iken işbu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-i mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunarak el-haletü'l-hinde vekil-i muma ileyh İsmail Efendi vaziyed eder olmağla ber-minval-i muharrir hayvanat-ı mezkureleri vekil-i muma ileyhden bi'l-istihkak taleb ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müddeiye-i mezbure Halime Hanım'ın iddia etmiş olduğu hayvanatı bi'l-emane vaz'-i yeddini ikrar lakin evvel emrde ağnam-i mezkurların koçanları olub olmadığıının sual edilmesini taleb etmiş ise de müddeiye-i mezbureden koçan olub olmadığı sual olundukda kendi namına koçanı olmadığını ifade ve beyan edüb dava-ı vakıasına mutabık beyyine taleb olundukda kaza-ı mezkurun Çilçil karyesinden Hacı bin İsmail ve Mehmed bin Hamza ve İsmail bin Ali ve Kasım bin Cezmi ve Cizrid karyesinden Hacı Hasan bin İbrahim ve Ömer bin İsmail ve İbrahim bin Hüseyin ve Şekelhan karyesinden Molla Ali binve kendi karyesinden Musa bin Molla ve Halil bin Molla nâm mezburûn ile isbat edeceğini ve başka şahidi olmadığını ifade ve beyan eylediği

Fî 20 Temmuz 329

Müddei-i Aleyh: Hazine Dava Vekili

Müddiye: Çilçil Karyesi Sakinelerinden Halime bint-i Mehmed Bey

Sahife 32

Müddiye-i mezburenin irae etmiş olduğu şahidlerden Çilçil karyesinden Hacı bin İsmail iştihad olundukda filhakika işbu müddiye-i mezbure Halime Hanım'ın iddia etmiş olduğu sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı kırk dört res sağmal koyun ve yine sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı her biri kırk guruşdan beş yüz yirmi guruş kıymetinde on üç res kısır koyundan ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuz beş

guruşdan yedi yüz guruş kıymetinde yirmi res sağmal ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuzar guruşdan üç yüz guruş kıymetinde on res kısır ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmibeşer guruşdan iki yüz elli guruş kıymetinde on res erkek tekenin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmişer guruşdan sekiz yüz seksen guruş kıymetinde kırk dört res kuzu ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü damgalı beheri onar guruşdan üç yüz elli beş guruş kıymetinde otuz beş res oğlak ağnamlarımla iki yüz elli guruş kıymetinde altı siyah renginde bir res öküz ve yine iki yüz ellişerden beş guruş kıymetinde iki res mayal öküz ve iki yüz ellişerden beş yüz guruş kıymetinde yüz doksan dört res ganemle beşer res öküzler müddiye-i mezbure Halime Hanım'ın şırren malı olduğuna şahidim ve şehadet dahi ederim

Fî 21 Temmuz 329

Diğer şahid-i şer'îye-i mezkureden Mehmed bin Hamz iştihad olundukda işbu müddiye-i mezbure Halime Hanım'ın iddia etmiş olduğu sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı kırk dört res sağmal koyun ve yine sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı her biri kırk guruşdan beş yüz yirmi guruş kıymetinde on üç res kısır koyundan ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuz beş guruşdan yedi yüz guruş kıymetinde yirmi res sağmal ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuzar guruşdan üç yüz guruş kıymetinde on res kısır ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmibeşer guruşdan iki yüz elli guruş kıymetinde on res erkek tekenin (?) ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmişer guruşdan sekiz yüz seksen guruş kıymetinde kırk dört res kuzu ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü damgalı beheri onar guruşdan üç yüz elli beş guruş kıymetinde otuz beş res oğlak ağnamlarımla iki yüz elli guruş kıymetinde altı siyah renginde bir res öküz ve yine iki yüz ellişerden beş guruş kıymetinde iki res mayal öküz ve iki yüz ellişerden beş yüz guruş kıymetinde yüz doksan dört res ganemle beşer res öküzler müddiye-i mezbure Halime Hanım'ın şırren malı olduğuna şahidim ve şehadet dahi ederim

Fî 21 Temmuz 329

Şahidân-ı merkumânın ifadeleri huzurumuzda istima' kılınmıştır

Fî 21 Temmuz 329

Müddei-i aleyhin talebiyle şahidlerin tezkiyelerine

Fî 21 Temmuz 329

Sahife 32

Dava sayısı:27

Midyat kazasına tabi Merdis karyesi ahalisinden ve zatı kaza-ı mezkure belediye reisi Abdulkadir ve biraderi Süleyman Ağalar ile Halil ağnam mecbureler ile tarifleriyle maruf sahib-i arzuhal Halime Hanım ibnet-i Hacı Mehmed Bey kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde maksudu meclis-i şer'imizde kazay-ı mezkur Midyat kazası Hazine dava vekili İsmail Efendi bin Hasan Efend, müvacehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı Yahudi Yuşa Gaset'den üç bin seksen guruş kıymetinde kırk dört res sağmal koyun ve yine sağ kulağı delik sağ yüzü tamgalı her biri kırk guruşdan beş yüz yirmi guruş kıymetinde on üç res kısır koyundan ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuz beş guruşdan yedi yüz guruş kıymetinde yirmi res sağmal ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri otuzar guruşdan üç yüz guruş kıymetinde on res kısır ineğin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmibeşer guruşdan iki yüz elli guruş kıymetinde on res erkek tekenin ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü tamgalı beheri yirmişer guruşdan sekiz yüz seksen guruş kıymetinde kırk dört res kuzu ve yine sağ kulağı delik ve sağ yüzü damgalı beheri onar guruşdan üç yüz elli beş guruş kıymetinde otuz beş res oğlak ağnamlarımla iki yüz elli guruş kıymetinde altı siyah renginde bir res öküz ve yine iki yüz ellişerden beş guruş kıymetinde iki res mayal öküz ve iki yüz ellişerden beş yüz guruş kıymetinde yüz doksan dört res ganemle beşer res öküzler benim şirren ve müstakilen malım iken işbu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-i mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunarak el-haletü'l-hinde vekil-i muma ileyh İsmail Efendi vaziyed eder olmağla ber-minval-i muharrir hayvanat-ı mezkureleri vekil-i muma ileyhden bi'l-istihkak taleb ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müddeiye-i mezbure Halime Hanım'ın iddia etmiş olduğu hayvanatı bi'l-emane vaz'-i yeddini ikrar lakin dava-ı vakıasını inkar eylediği

Müddiye-i mezbureden ber-minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda her biri Merdis karyesi ahalisinden Ali bin Hasan ve Ali bin Ömer ve Resul bin Hüseyin ve Hüseyin bin Mehmed nam mezburûn ile isbat edeğini ve başka şahidi olmadığını ifade ve beyan eylediği

Ve şahidân-ı merkumân li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazırân olub her biri başka iştihgâd olundukda filhakika işbu müddiye-i mezbure Nuriye Kadın'ın iddia etmiş olduğu boynuzları sarı renkte bir res inek ve yine kadının altı beyaz siyah renkte altı yaşlarında bir res inek ve kezâ siyah renkte üç yaşlarında bir res öküz ve keza siyah renkte iki res öküz ki cem'an altı res kara sığır müddeiyei mezbure Nuriye Kadın'ın malı ve mülkü olduğuna bizler şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü ifade ve beyan eyledikleri

Fî 1 Ramazan 331

Sahife 33

(Büyük Kısmı Tahrip Olmuş)

Müddei-i merkumeden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talen olundukda Çilçin karyesi ahalisinden Kasım bin Osman ve Mehmed bin Hamza ve Ahmed bin Yusuf ve Halil bin Ali ile isbat edeceğini ve başka şahidi olmadığını ifade ve beyan eylemiştir

Müddiye-i mezburenin irae eylediği şahidlerden Çilçin karyeli Kasım bin Osman bin Mahmud ve Mehmed bin Hamz iştihad olundukda müddiye-i merkumenin iddia etmiş olduğu yedi res kısı tekeyle bir res erkek ve üç res sağmal cem'an on bir res ağnamları müddeiye-i merkumenin malı olduğuna şahidiz ve şehadet dahi ederiz

Fî 1 Ramazan 331

Şahid:	Karye-i mezkureli Mehmed bin Hamza
Şahid:	Çilçil Karyeli Kasım bin Osman bin Mahmud
Müddei-i Aleyh:	(İmza)
Müddei:	(İmza)
Zabıt Katibi:	(İmza)
Baş Katib:	(İmza)

Dava sayısı:28

Midyat kazasının Hacıleyn karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Ömer bin İsmail bin Haco nam kimesne meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan cem'an üç yüz guruş kıymetlü altı res sağmal ve üç res kısır ve bir res erkek ki on res toklu ağnamları benim müstakilem yeddimde malım ve mülküm iken iş bu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek (çıkmamış) hükümete teslim olunub elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder (çıkmamış) muma ileyhden bi'l-istihkak ve halen talep ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müddei-i mezburenin ber minval-i muharrir iddia etmiş olduğu ağnamlara bilemane vaziyeddini ikrar lakin maada müddeasını inkar eylediği

Fî 1 Ramazan 331

Müddei-i mezburdan müddeasına mutabık beyyine talep olundukda Dirz karyesi ahalisinden Hacı Hasan bin İbrahim bin Merdi ve Çilçin karyeli Hacı bin İsmail bin Ali ve Mehmed bin Hamza ile isbat edeceğini ve bunlardan başka şahidi olmadığını ifade eylediği

Müddei-i merkumun irae eylediği Hezrid karyesi ahalisinden Hacı Hasan bin İbrahim bin Merdi ve Çilçin karyeli Hacı bin İsmail bin Ali iştihad olundukda müddei-i merkumun iddia etmiş olduğu altı res sağmal ve üç res kısır ve bir res erkek ki on res ağnamlar müstakilne malı ve mülkü olduğuna şahidiz ve şehadet dahi ederiz

Fî 1 Ramazan 331

Şahid: Çilçin Karyesinden Hacı bin İsmail bin Ali
Şahid: Hezrid Karyesi Ahalisinden Hacı Hasan bin İbrahim bin Merdi
Müddei-i Aleyh: İmza
Müdde.
Zabıt Katibi Vekili: İmza
Baş Katib: İmza

Dava sayısı:29

Midyat kazasının Çilçil karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Emine bint-i Sofu nam mezbure meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan beheri otuzar guruşdan altı yüz altmış guruş yirmi iki res sağmal ağnam ile on bir res oğlak ağnamlarım benim yeddimde müstakilem yeddimde malım ve mülküm iken iş bu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek (çıkmamış) teslim olunub elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder olmağla salifü'l-beyan (çıkmamış) muma ileyhden bi'l-istihkak ve halen talep ederim deyü dava etdikde muma ileyh dahi cevabında müddeiye-i mezburenin ber minval-i muharrir iddia etmiş olduğu ağnamlara bilemane vaziyeddini ikrar lakin maada müddeasını inkar eylediği

Fî 1 Ramazan 331

Müddei-i mezburededen müddeasına mutabık beyyine talep olundukda Çilçin karyesi ahalisinden Hacı bin İsmail ve Mehmed bin Hamza ve Halil bin Ali ve Ahmed bin Yusuf ile isbat edeceğini ve bunlardan başka şahidi olmadığını ifade eylediği

Müddeyi-i mezburenin irae eylediği Çilçin karyeli Hacı bin İsmail bin Ali ve Mehmed bin Hamza bin Ali iştihad olundukda işbu iddia olunan yirmi iki res teke ağnamı ile on bir res oğlak ağnamları işbu müddiye-i mezbure Emine'nin müstakilen malı ve mülkü olduğuna şahidiz ve şهادet dahi ederiz deyü her biri ayrı ayrı idame-i şهادet-i şer'iyeye eyledikleri

Fî 1 Ramazan 331

Şahid: Karye-i mezkureli Mehmed bin Hamza bin Ali

Şahid: Çilçin Karyesinden Hacı bin İsmail bin Ali

Müddei-i Aleyh: İmza

Müdde.

Zabıt Katibi Vekili: İmza

Baş Katib: İmza

Dava sayısı:30

Beşiri kazasına tabi Mücane karyesi sakinlerinden olub sahib-i arz-ı hal İsa bin Ersu nam kimesne bu kerre mahal-lel-dava Mardin Sancağına tabi Midyat kazasına gelerek kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde mezkur Midyat kazası Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan beheri otuz beşer guruşdan bin yedi yüz elli guruş kıymetinde on res sağmal (çıkılmamış) ve on res erkek ve on res sağmal koyun ve yirmi res kısır koyun ki cem'an elli res ağnam yeddimde müstakilen malım iken iş bu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunub elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder olmağla ber minval-i muharrir ağnam-ı mezkurları bi'l-istihkak ve halen talep ederim deyü dava etdikde muma ileyh dahi cevabında müddei-i mezburenin ber minval-i muharrir iddia etmiş olduğu ağnamlara bilemane vaziyeddini ikrar lakin maada müddeasını inkar eylediği

Fî 1 Ramazan 331

Müddei-i merkumdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda her biri Mecren karyesinden Hacı bin Aabdi ve Hacı Orhan ve Midyat kasabasından Said bin Said bin Kerimi nam kimesneler isbat edeceğini ve başka şahidi olmadığını ifade ve beyan eylediği

Şahidan-ı merkumûn li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda fi'l-hakika müddei-bih ağnam-ı mezkurlar işbu müddei-i merkumun İsa bin Ersunu kendimalı ve mülkü olduğuna bizler şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü ifade ve beyan eyledikleri

Fî 1 Ramazan 331

Şahid: Mecren Karyesinden Haco bin Abdi
 Şahid: Midyat Kasabasından Said bin Kerimi
 Müddei-i Aleyh: İmza
 Müdde:
 Zabıt Katibi Vekili: İmza
 Baş Katib: İmza

Dava sayısı:31

Beşiri kazasına tabi Mecuni karyesi ahalisinden iken Mardin Sancağına tabi Midyat kazasında mukim sahib-i arz-ı hal Melkun bin Yonu nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan beheri otuz guruşdan yüz yirmi guruş kıymetinde dört diğer sipahi sahipleri ve beheri yirmi beş guruşdan altmış guruş (çıkmamış) bir res erkek koyun ve (çıkmamış) beheri yirmi beş guruşdan yüz kırk guruş kıymetinde yedi res koyun ki cem'an cem'an üç yüz kırk guruş on beş res ağnam benim yeddimde müstakilen malım iken iş bu tarihten bir ay akdemleri şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunarak elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder olmağla salifü'l-zikr ağnam-ı mezkurları bi'l-istihkak ve halen talep ederim deyü dava etdikde muma ileyh dahi cevabında müddei-i merkumun ber minval-i muharrir iddia etmiş olduğu ağnamlara bilemane vaziyeddini ikrar ağnam-ı mezkurların tağdad olunub olmadığını müddeiden sual edilmesini talep eylediği

Fî 1 Ramazan 331

Müddei-i merkumdan bu cihet sual edildikde kendi namına koçanı var ise de karyesinde olduğunu ifade etmeğle ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda Midyat'lı Abdullah bin Haco ve İsa bin Şabo ve Micyani karyeli Yusuf bin Musa ile Yusuf bin Yakub nam kimesneler ile isbat ve başıka şahidi olmadığını ifade ve beyan eylediği

Müddei-i mezburun ber-minval-i muharrir müddeasının isbatına irae eylediği şahidlerden Midyat kazasının Saidu mahallesinden İsa bin Şabo ve Abdülahad bin Haco iştihad olundukda işbu iddia olunan on beş res koyun işbu müddei-i mezkurun müstakilen malı ve mülkü olduğuna şahidiz ve şhadet dahi ederiz deyü her biri ayrı ayrı eda-ı şhadet-ı şer'ie eyledikleri

Fî 1 Ramazan 331

Sahife 38

Dava sayısı:32

Mardin Sancağına tabi Midyat kazasının Kendirib karyesi ahalisinden iken bu kere fî 25 Teşrin-i Evvel 325 tarihinde inkadı keşide edilerek on birinci Ordu-ı Hümayun'un on birinci alayının ikinci taburunun beşinci bölüğüne sevk kılınarak orada vefat eden İbrahim bin Hüseyin bin Hacı Mahmud'un ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden kaza-ı mezkurun mezkur Kendirib karyesinden Hamdi ibn-i Hüseyin bin Hacı Mahmud nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde müteveffa-ı merkumun medyunu mahkeme-i şer'iyeye muhzırı Mustafa ibn-i Mehmed müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb ordu-ı mezkurede vefat eden (çıkmamış) Mustafa yeddinde yirmi beş gurus alacak hakkı olub kable'l-eda ve'l-istifa (çıkmamış) münhasıra olmağla meblağ-ı mezkuru medyun-ı mezkureden halen talep ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı mezkure zimmetinde ol mikdar deyni olduğunu ikrar lakin müddei-i mezburun maada veraset müddeasını inkar eylediği

Fî 28 Temmuz 329

Müddei-i mezburdan ber-minval-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyyine talep olundukda her biri karye-i mezkureden (çıkmamış) ve Süleyman bin Hasan ibn-i İsmail nam kimesneler ile isbat edeceğini ve şahidan-ı merkume li-ecli'l-şehade mahkeme-i şer'iyede hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda fi'l-hakika bundan akdem ordu-ı hümayunda vefat eden İbrahim bin Hasan bin Hacı Mahmud'un veraseti li-ebeveyn er-karındaşı işbu müddei-i mezbur Hacı'dan başka varisi ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu bizim malumumuz değildir biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz

Fî 27 Temmuz 329

Dava sayısı:33

Mardin Sancağına tabi Midyat kazasının Kendirib karyesinden iken bu kere 25 Teşrin-i Sani 325 tarihinde inkadı keşide edilerek on birinci Ordu-ı Hümayun'un yüz birinci alayının ikinci taburunun yedinci bölüğüne sevk kılınarak orada vefat eden Süleyman bin İsa ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden kaza-ı mezkurun mezkur

Kendirib karyesi ahalisinde İsa bin Ahmed nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde müteveffa-ı merkumun medyunu mahkeme-i şer'iyeye odacı Halil bin Berber Cum'a müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb salifü'l-zikr ordu-ı mezkurede vefat eden oğlum Süleyman'ın işbu hazır-ı bi'l-meclis Halil zimmetinde elli guruş alacak hakkı olub kable'l-eda ve'l-istifa vefat etmeğle meblağ-ı mezkur benimle gaibe-i ani'l-meclis zevce-i menkuha-ı metrukesi Aişe bint-i Derviş'e münhasıra olub bizlerden gayrı varis ve terekesine müstehak aheri olmamağla meblağı mezkurun benim otuz yedi buçuk guruş hisse-i

Sahife 39

Bahusus medyun-ı merkumdan halen taleb ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müteveffa-ı merkuma zimmetinde ol mikdar guruş deyni olduğunu ikrâr lakın maada veraset müddeasını külliyyen inkar eylediği

27 Temmuz 329

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda her biri karye-i mezkureden Yusuf bin Hüseyin ve İbrahim bin Hasan nam kimesneler ile isbat edeceğini ve şahidan-ı merkumân li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda filhakika bundan akdem ordu-ı hümayunda vefat eden Süleyman bin İsa'nın veraseti işbu müddei-i mezbur pederi İsa ve zevce-i menkuha-ı metrukesi Aişe bint-i Derviş'den başka varis ve terekesine müstehaj aher kimesnesi olduğu malumumuz değildir biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şهادet dahi ederiz

Fî 27 Temmuz 329

Şahid: İbrahim bin Hasan

Şahid: Yusuf bin Hasan

Dava sayısı:34

Beşri kazasına tabi Şekfan karyesi ahalisinden olub Mardin Sancağı Hapishanesinde mevkuf bulunan Mustafa bin İbrahim'in vekili Seryan Kazasının Ganvas Mahallesi Ahalisinden ve dava vekillerinden Yusuf Efendi ibn-i Keder Efendi mezkur Midyat kazası mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ve Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı

önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan toru renkde ve on beş on altı yaşlarında ön ayakları indirmeli ve sol kulağı delik beheri dörder yüzden sekiz yüz guruş kıymetinde iki res ester müvekkilim mezkur Mustafa'nın yeddinde şirran ve müstakilen malı iken tarihten bir mah mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunub elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder olmağla sual olunub bana vaz' ve teslimi vekil-i muma ileyh İsmail Efendi'ye kibel-i şer'den tenbih olunmak müvekkilime izafetle bi'l-istihkak taleb ederim deyü dava etdikde muma ileyh dahi cevabında müddei-i vekil muma ileyh Yusuf Efendi'nin iddia etmiş olduğu iki res testere mevsuf mezkure bilemane vaziyeddini ikrar lakin maada müddeasını inkar eylediği

Fî 12 Temmuz 329

Müddei vekil-i muma ileyhden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Midyat kazasının mezkur Ganvas mahallesinden Abdülahad bin Musa ve mahalle-i mezkureden Musa bin Yakub ve muhtar Mehmed bin Süleyman ve Musa bin Abdullah nam mezburûn ile isbat edeceğini ve başka şahidi olmadığını ifade eylediği

Müddei vekil-i muma ileyhin irae eylediği şahidlerden Midyat kazasının mezkur Ganvas mahallesinden Abdülahad bin Musa ve mahalle-i mezkureden Musa bin Yakub iştihad olundukda işbu müddei vekil-i muma ileyh Yusuf Efendi'nin iddia etmiş olduğu iki res ester müddei-i merkumun müvekkili Mardin Hapishanesinde mevkuf bulunan Beşeri kazasından Mustafa bin İbrahim'in yeddinden şirran ve müstakilen malı ve mülkü olduğna bizler şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri ayrı ayrı eda-ı şehadet-i şer'iyeye eyledikleri

27 Temmuz 329

Dava sayısı:35

Beşri kazasına tabi Şekfan karyesi ahalisinden olub sahib-i arz-ı hal İskan bin Şeno nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde mezkur Midyat kazası Hazine dava vekili İsmail Efendi ibn-i Hasan Efendi müvâcehesinde işbu hükümet konağı önünde muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan siyah renkde altı ya sekizinde boynuzları afan iki yüz guruş kıymetinde şirren malım ve mülküm olan bir res öküz ve yine sarı meyal ve beş yaşlarında arkası ve iki kulağı yüz

yirmi guruş kıymetinde bir res kara sığır ile iki res buzağı benim yeddimde malım iken işbu tarihten yirmi beş gün mukaddem şaki Ömer'in takibi esnasında her nasılsa mal-ı mürur denilerek jandarmalar tarafından der-destle hükümete teslim olunub elhaletü'l-hinde vekil-i muma ileyh vaz'-ı yed eder olmağla ber minval-i muharrir hayvanat-ı mezkureyi bilistihkak taleb ederim deyü dava etdikde muma ileyh İsmail Efendi dahi cevabında müddei-i mezburun iddia etmiş olduğu hayvanat-ı mevsume-i mezkureyi bilemane vaziyeddini ikrar lakin maada müddeasını inkar etmeğle müddei-i merkurdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda

Fî 11 Ağustos 329

Midyat ahalisinden Dimo bin Mülki Kirmo ve Cüco Sa'd Zeyno nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda filhakika iş bu müddei-i mezburun iddia etmiş olduğu siyah renkde boynuzları gayet arkası beş altı yaşlarında bir res öküz ile sarıya mayan beş yaşlarında bir res inek diğer buzağı müddei-i mezburun malı ve mülkü olduğuna bizler şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz ve eda-ı şehadet-i şer'iyeye eyledikleri

Sahife 41

Dava sayısı:36

Mardin sancağına tabi Midyat kazasının Kefer Havar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Mehmed Bey bin Halef Bey ibn-i Hacı Mehmed Bey'in ber vech-i ati varisi olduğunu iddia eden karye-i mezkurede sakin Çelebi Bekiroğlu Halef Bey ibn-i Hacı Mehmed Bey nam muma ileyh kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde müteveffa-ı muma ileyhin medyunu kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyeye odacısı Halil Efendi bin Berber Cum'a müvacehesinde üzerine dava ve takrir kelim edüb pederim ve müverrisimiz müteveffa-ı muma ileyhin hal-i hayatında işbu hazır-ı bilmeclis Halil Efendi zimmetinde cihet-i karzdan yüz guruş alacak hakkı olub kable'l-ahz ve'l-istifa vefat etmeğle veraseti hazır benimle gaibe-i ani'l-meclis zevce-i menkuha-ı metrukesi Adile Hanım bint-i Şeyh Osman ve Fatıma Hanım bint-i Şeyh Mehmed ile sulbiye-i kebire kızları Hilmiye ve Hadice ve Necmiye ve Vesile ve Cemile ve Latife Hanımlar ve sulb-i sagir oğlu Hasan Bey nâmûn mezburûna münhasıra olub bizlerden gayrı varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmamağla meblağ-ı mezkur yüz guruşdan benim on yedi guruş on altı para hisse-i irsiyemi medyun-ı merkurdan bilverase halen taleb ederim deyü dava eylediği ol dahi cevabında müteveffa-ı muma ileyh Hacı Mehmed Bey'e zimmetinde ol mikdar guruş

deyni olduğunu ikrar lakin müddei-i muma ileyhin maada veraset müddeasını külliyen inkar eylediği

4 Şevval 329

Müddei-i muma ileyhden ber minval-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyine talep olundukda her biri kaza-ı mezkurun Estel karyesi ahalisinden Müftü zade Mehmed Efendi ibn-i Hasan Efendi karye-i mezkur ahalisinden ve meclis-i idare azasından Monla Mehmed Efendi ibn-i Monla Halil Efendi nam kimesneler ile isbat edeceğini ve şahidan-ı merkumân li-ecli'l-şehade meclis-i şer'e hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda filhakika müteveffa-ı muma ileyhin veraseti işbu müddei-i mum aileyh sulb-i kebir oğlu Halef Bey ile gaibe-i ani'l-meclis zevce-i menkuha-ı metrukeleri Adile ve Fatıma Hanımlar ile sulbiye-i kebir kızları Hilmiye ve Hadice ve Vesile ve Nimiye ve Cemile ve Latife ve sulb-i sagir oğlu Hasan Bey'e münhasır bulunub gayri varis ve terekesine müstehak aheri olduğu bizim malumumuz değildir biz bu hususda bu vechle şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-ı şehadet-i şer'iyeye

Sahie 42

Eyledikleri (çizilmiş)

4 Şevval 329

Dava sayısı:37

Nefs-i Diyarbekir Vilayetine tabi Beşri kazasının Zeheri karyesi ahalisinden Sofu Mehmed bin Resul'ün bâ-hüccet-i şer'iyeye vekili vilayet-i mezkurun Mardin Sancağına tabi Midyat kazasının Estel karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Abdülhak Efendi ibn-i Ahmed Efendi mezkur Midyat kazası mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur hazine dava vekili Hazine dava vekili namına tahsil memuru Abdülaziz Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi müvâcehesinde üzerine dava ve takrir-i kelam edüb şaki Ömer'in takibi esnasında tarihten on gün akdemleri Hasankeyf Nahiyesi müdürü Celal Efendi tarafından sahipsiz denilerek der-destle hükümete teslim edilen ağnamlar meyanında müvekkilim merkum Sofu Mehmed'in netacen malı olan sol kulakları delik boynu siyah beyaz renkde beheri iki yüzer guruşdan dört yüzer guruş kıymetinde sekiz res sağmal koyun ve yine siyah renkde iki bin altı yüz dört guruş kıymetinde seksen iki res sağmal tekenin ve yine siyah renkde beheri on beşer guruşdan

dört yüz elli guruş kıymetinde otuz res oğlak ve yine siyah beyaz renkte beş altı yaşlarında yüz altı guruş kıymetinde bir res tosun ki ceman üç bin iki yüz dört guruş kıymetinde yiz yirmi bir res hayvanlara vekil-i muma ileyh Abdülaziz Efendi bi'l-emane vaziyed eder olmağla bi'l-istihkak hayvanat-ı mevsuf-ı mezkureyi müvekkilime izafetle halen halen taleb ederim deyü ba'de'l-dava ve'l-istintak muma ileyh Abdülaziz Efenidi dahi cevabında hayvanat-ı mevsuf-ı mezkureye bi'l-emane vaziyeddini ikrar lakin vekil-i muam ileyhın maada müddeasını inkar eylediği

22 Teşrin-i Sani 329

Sahife 43

Müddei vekil-i muma ileyhden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Midyat kazasının Bolat karyesi ahalisinden Hasan bin Hüseyin ve Estel karyesi ahalisinden Seyyid Mustafa bin Seyyid Mehmed ve karye-i mezkureli Şehmus bin Hasan Aziz ve Zeheri karyesinden Resul bin Osman ve ganemi mezkur çoban Botan ve Zağnam karyesi ahalisinden Ali bin Hasan nâmun kesân ile isbat edeceği ve şahidân-ı merkumûndan mezkur Bolat karyesi ahalisinden Hasan bin Hüseyin ve Estel karyesinden Seyyid Mustafa bin Seyyid Mehmed her biri başka başka iştihad olundukda fi'l-hakika işbu müddei vekil Abdülhak Efendi'nin iddia etmiş olduğu hayvanat Zehri karyesinden işbu müddei Abdülhak Efendi'nin müvekkili Sofu Mehmed'nin netacen malı olduğuna şahidiz ve şehadet dahi ederiz

26 Teşrin-i Sani 329

Dava sayısı:38

Midyat kazasının Hasankeyf karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Süleyman bin Mehmed ile Şiri kazasına tabi Zehri karyesi sakinlerinden zatı tarif-i şer'le maruf Hilmiye bint-i Osman meclis-i şer'imizde salifü'l-zikr Midyat kazası hazine dava vekili tarafından mezun tahsil memuru Abdülaziz Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi müvacehesinde

Sahife 45

Beşri kazasına tabi Zehri karyesi sakinkerinden ve sahibe-i arz-ı hal ve zatı Tapu Katibi Mehmed Efendi bin İsmail Efendi ile Estel karyesi ahalisinden Abdülfettah Efendi ibn-i Ahmed Efendi tarifleriyle maruf Emine bint-i Hacı meclis-i şer'imizde Midyat kazası Hazine dava vekili namına Tahsil Memuru Abdülaziz Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi muhazzırında üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarihten

on beş gün akdem şaki Ömer genci takib eden karyemize gelen Hasankeyf Nahiyesi müdürü Celal Efendi tarafından bütün karyemizin ağnamları şaki-i merkum Ömer'in kendi malıdır deyü müsadere ederek hükümete teslim etmiş olduğu ağnamlar meyanında benim netacen malım olan büyük boynuzu siyah ve sarı renginde iri gövdeli yedi sekiz yaşlarında iki yüz guruş kıymetinde bir res öküz ve yine siyah renginde karnı altı beyaz ak boynuzlu beş yaşlarında iki yüz guruş kıymetinde ve iki yüz guruş kıymetinde bir res öküz ve yine siyah renginde boynuzu beyaz ve iki yüz guruş kıymetinde bir res öküz ve yine siyah meyalı iki buçuk yaşlarında kırk guruş kıymetinde bir res merkeb ve yine bir kulağı uzun dağlı siyah beyaz kırkar guruşdan dokuz yüz yirmi guruş kıymetinde yirmi res sağmal koyun ve yine bazılarının kulakları kesik siyah renkde yirmi beş beş guruşdan dört yüz guruş kıymetinde on altı res sağmal tekenin ve yine boynuzları üzeri damgalı ve bazıları siyahlı ve bazıları beyaz on beşer guruşdan iki yüz yetmiş guruş kıymetinde on sekiz res kuzu ve yine siyahlı beyazlı onar guruşdan yüz guruş kıymetinden on res oğlak ki cem'an iki bin üç yüz guruş kıymetinde yetmiş bir res ağnam ve öküzleri hazır-ı muma ileyh Abdülaziz Efebdî vaz'iyed eder olmağla bi'l-istihkak hayvanat-ı mevsuf-ı mezkureyi halen taleb ederim deyü dava etdikde muma ileyh Abdülaziz Efendi dahi cevabında müddeiye-i mezbure Emine'nin iddia etmiş olduğu ağnam ve öküzlere bi'l-emane vaziyeddini ikrar lakin müddeiye-i mezburenin maada müddeasını inkar eylediği

Fî 25 Teşrin-i Sani Sene 329

Müddei-i Aleyh Dava Vekili

Müddeiye Zehri Karyesi Sakinlerinden Emine

Zehriye Karyesinden müddeiye-i mezbureden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Ağdaran karyesi ahalisinden Mehmed bin Resul ve Ali bin Ömer ve Hüseyin bin Hasan ile isbat edeceğini ve şahidan-ı merkumân li-ecli'l-şehade meclis-i şer'e hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda fi'l-hakika

Sahife 46

Müddeiye-i mezburenin iddia etmiş olduğu altmış yedi res ağnam ile üç res öküz ve bir merkeb-ı ma'ruf-ı mezkureler kendi malları olduğuna şahidiz ve şehadet dahi ederiz

Fi 25 Teşrin-i Sani Sene 329

Şahid: Barlata Karyesi Ahalisinden Hüseyin bin Hasan
 Şahid: Zağran Karyesi Ahalisinden Ali bin Ömer
 Müddei-i Aleyh: Hazine Vekili
 Müddei: Emine
 Zabıt Katibi:
 Baş Katib:

Dava sayısı:39

Midyat kazasına tabi Estel karyesi sakinlerinden sahib-i arz-ı hal Seyyid Mustafa bin Seyyid Mehmed meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur hazine dava vekili namına tahsil memuru Abdülaziz Efendi ibn-i Mehmed Emin Efendi muhazzırında üzerine dava ve takrir-i kalam edün işbu tarihten on beş gün mukaddem şaki Ömer'in der-desti esnasında Zehri karyesine gelen Hasankeyf müdiri Celal Efendi'nin karye-i mezkure ağnamları müsadere eylediği esnada karye-i mezkurede Osman bin Mahmud nam kimesnenin ağnamları içinde re'y edilmek üzere bırakmış olduğum netacen malım olan kafaları siyah beyaz ve ve bir tarafı beyaz yirmi beşer guruşdan yüz guruş kıymetinde dört res ve yine kafası siyah ve diğer tarafı kırmızı meyal keza yirmi beş guruş kıymetinde bir res ki cem'an yüz yirmi beş guruş kıymetinde beş res ağnamımı bu kerre müdir-i muma ileyh ile tarafından hükümete teslim edilüb el-yevm hazır-ı muma ileyh Abdülaziz Efendi vaziyed edilir olmağla bi'l-istihkak halen taleb ederim deyü dava etdikde muma ileyh Aziz Efendi dahi cevabında müddei-i merkumun iddia etmiş olduğu beşer res ağnama bilemane vaz'-i yeddini ikrar lakin müddei-i merkumun maada müddeasını inkar eylediği

25 Teşrin-i Sani 329

Müddei-i Aleyh Hazine Dava Vekili

Müddei Estel Karyeli Seyyid Mustafa bin Seyyid Mehmed

Müddei-i merkumdan ber minval-i muharrir müddeasına beyyine taleb olundukda Zehri karyesinden Mehmed bin Resul ve karye-i mezkureden Ali bin Ömer ve Jandarma neferlerinden Fethi bin Musa ve Estel karyesinden Ali bin Ömer nâmun kimesneler ile isbat edeceğini ve başkaca şahidi olmadığını ve şahidân merkut olan Mehmed bin Resul ve Ali bin Ömer li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazırân olub her biri başka başka iştihad olundukda filhakika işbu müddei-i merkum Seyyid Mustafa'nın

iddia etmiş olduğu beş res ağnam-ı mevsuf-ı mezkureler kendi malı olduğuna şahidiz ve şahadet dahi ederiz

Şahid: Karye-i mezkureden Ali bin Ömer
 Şahid: Zehri karyesinden Mehmed bin Resul
 Müddei-i Aleyh
 Müddei: Seyyid Mustafa
 Zabıt Katibi
 Baş Katib

Sahife 47

Dava sayısı:40

Midyat kazasına tabi Hasankeyf Nahiyesine muzaf Gundi Diyar karyesi sakinlerinden ve zatı maruf Gazali binti Halef kaza-ı mezkur meclis-i şer'imizde makud meclisi şer'imizde kaza-ı mezkur hazine dava vekili namına tahsil memuru Abdülaziz Efendi ibn-i Mehmed Efendi nuhazzırında üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarihten on beş gün akdemleri Şaki Ömer'in takibi esnasında karyemize gelen Hasankeyf Müdürü Celal Efendi tarafından bütün karyemizin ağnamları şaki-i merhum Ömer'in malı deyü müsadere ederek hükümete teslim etmiş olduğu ağnamlar meyanında benim netacen malım olan beyaz renkde beheri altmışar guruşdan bin guruş kıymetinde yirmi res sağmal koyun ve yine beyaz renkde altısı erkek ve on dördü kancık beheri yirmi beş guruşdan beş yüz kıymetinde yirmi res kuzu ve kırmızı renkde beheri otuzar guruşdan üç yüz elli guruş kıymetinde on res sağmal keçi ve yine siyah renkli beheri kırkar guruşdan iki bin dört yüz guruş kıymetinde altmış res kıl keçi ve yine siyah renkde beheri onar guruşdan dört yüz guruş kıymetinde kırk res oğlak ve yine siyah renkde kuyruğunun üst tarafı beyaz boynuzları arkaya doğru dört beş yaşlarında ve iki yüz guruş kıymetinde bir res öküz ve yine siyah renkde nişansız ve boynuzları öne doğru iki yüz guruş kıymetinde bir res öküz ve yine siyah ile sarı koyun boynuzları öne doğru iki yaşında altı guruş kıymetinde bir res kancık dana ve yine siyah renkde boynuzları ak altmış guruş kıymetinde bir res kancık dana ve yine siyah ile sarı renginde döğür boynuzları ak üç yaşlarında iki yüz guruş kıymetinde bir res inek ki cem'an beş bin üç yüz yirmi guruş kıymetinde yüz altmış res ağnam ile beş res kara sığır hayvanata hazır-ı muma ileyh Abdülaziz Efendi vaz'i-yed eder olmağla bi'l-istihkak hayvanat-ı mevsuf-i mezkureyi halen talep ederim deyü dava etdikde muma ileyh Abdülaziz Efendi dahi cevabında müddeiye-i mezbure Gazali'nin iddia etmiş

olduğu hayvanat ve ağnama bi'l-emane vaz'iyeddini ikrar lakin müddeiye-i mezburenin maada müddeasını kllyen inkar eylediği

F 26 Teşrin- Sani Sene 329

Müddei-i Aleyh: Hazine Vekili Namına
Müddeiye: Gundi karyesi sakinelerinden Gazali bint-i Halef

Müddeiye-i mezbureden ber-minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Gundi Diyar Karyeli İbrahim bin Mehmed ve karye-i mezkureli Abdi bin Osman ve Yusuf bin Mehmed ve Süleyman bin Osman nam kimesneler ile isbat edeceğini ve başka şahidi olmadığını beyan ve ifade eylediği

Sahife 48

şahidan-ı merkumandan Gundi Diyar Karyeli Abdi bin Osman ve İbrahim bin Mahmud nam kimesneler iştihad olunduklarında fi'l-hakika müddeiye-i mezburenin iddia etmiş olduğu salifü'l-zikr yüz altmış res ağnam ile Bes res Kara sığır hayvanat-ı mevsuf-ı mezkureleri müddeiye-i mezburenin netacen malı ve mlk olduğuna şahidiz ve şehadet dahi ederiz

F 26 Teşrin-i Sani Sene 329

şahid: İbrahim bin Mahmud
şahid: Abdi bin Osman
Müddei-i Aleyh
Müddei:
Zabıt Katibi
Baş Katib

Dava sayısı:41

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi sakinlerinden ve zatı tarif-i şer'le maruf Aişe bint-i Molla İsmail meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Ali bin Hacı Mahmud'un li-ebeveyn er karındaşları Yusuf ve Mehmed ve Hasan ve Emin muhazzırılarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edđb zevcim ve müverrisim müteveffa Hacı Ali'nin terekesi olub nkud ve gurus ve akar ve menkul ve gayr-ı menkulesine işbu hazır-ı mezbur Yusuf ve Mehmed ve Hasan ve Emin

müstakilen zabt ve vaz'-i yed eder olağla zevcim ve müverrisim Hacı Ali'nin terekesinin hisse-i irsiyeme isabet edecek olan emvali merkumundan taleb ederim deyü davaya nakdi ve ol vechle beynimizde münazaat ve muhasamat-ı şedide ceyeran etmişdi el-haletü'l-hinde beynimiz maslahun tavassutuyla ber-vech-i muharrir tasaddi eylediğim davadan merkumün ile beni şerait-i sıhhat-i sulhî havi ve mevâni'-i müfsideden ali sebil altınıraici tereke-i mevusfadan hisse-i irsiyeme isabet edecek olan nükud ve gurus ve akar ve menkule ve gayr-ı menkuleden merkum Yusuf ve Mehmed ve Hasan ve Emin ile beş yüz gurus üzerine akd-i sulh eyledim ve bedel-i sulh olan beş yüz gurusu merkumdan kable'l-iftirak bana kamilen def' ve teslim eylediklerinde ben dahi meblağ-ı mezburu yedlerinden tamamen ahz ü kabz eyledim min ba'd zevcim ve müverrisim Hacı Ali Efendi'nin nükud ve gurus ve akar ve menkule ve gayr-ı menkule-i malum ve mechul ve'l-hasıl mal-ı ıtlak terekesine ve hukuk-ı mirasa müteallik aimme dava ve mütalabat ve mühasamatdan verese-i mezburün Yusuf ve Mehmed ve Hasan ve Emin'in zimmetini ibra-ı 'amm-ı sahih-i şer'ile ibra ve iskat eylediğimde onlar dahi bedel-i sulh-i mezkur beş yüz gurusu bana def' ve teslim edüb her birerlerimiz sulhü kabul eyledik dedikde gibbe'l-tasdikü'l-şer' ma vakka-ı bi't-taleb ketb ü imla kılındı

Fî 17 Kanun-ı Evvel 317

Sahife 49

Dava sayısı:42

Mardin Sancağına tabi Midyat kazası Jandarma Bölüğü mürettebatından olub bundan akdem şehiden vefat eden Abdi Çavuş bin İbrahim nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Hüseyne bint Ali Çavuş ile validesi Ruşi bint-i Mehmed ve sulb-i sagir oğlu Mehmed Zahid nam kimesnelere münhasıra olduğu lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffa-ı mezburun ber vech-i ati vasi-i muhtarı olduğunu iddia eden işbu baisü'l-vesika kaza-ı mezkur jandarma çavuşlarından Mehmed Çavuş ibn-i Ali Ağa meclis-i şerimizde müteveffa-ı mezburun varisi zevce-i mezbure Hüsniye ile mezbure Ruşi muhazzarlarında işbu bin üç yüz otuz bir senesi şehr-i Zilhicce-i şerifinin yirmi beşinci gününde malından iki bin gurus bana vasiyet edüb mısra-i el-rumi tarih-i ilamdan kırk beş gün mukaddem vefat etmeğle şer'en veraseti zevce-i mezbure Hüsniye ile ümm-i mezbure Ruşi ve vasisi bulunduğum sulb-i sagir oğlu Mehmed Tahir'e münhasıra ve bilvesaye terekesine vazh eylemeleri mütehak olub müteveffa-ı merkumun bilcümle nükud ve emlak ve emval-i menkuleden hasıl

olub malından iki bin gurusunu bana edadan imtina eder olmalarıyla sual olunub meblağ-ı mezbur iki bin gurusu halen bana eda ve teslime verese-i mezbure Hüsniye ve Ruşi'ye tenbih olunmak matlubumdur dediği

22 Kanun-ı Sani Sene 329

Müddei-i merkumdan ber-minval-i muharrir vasiyet-i mezkureye mutabik beyyine talep olundukda Midyat Jandarma neferatından Mehmed bin Bekir ve kezelik nefer-i merkumeden olub müteveffa-ı merkumun li-ümm er karındaşı Mehmed bin İsa nam kimesneler li-ecli'l-şehade meclis-i şer'de hazıran olub her biri başka başka iştihad olunduklarında fi'l-hakika işbu müteveffa-ı mezbur Abdi Çavuş hal-i hayatında işbu bin üç yüz otuz bir senesi şehr-i Zi'l-Hicce-i Şerifinin yirmi beşinci günü bizim huzurumuzda ve kendi hanesinde malında iki bin gurus vaz'iyet edüb meblağ-ı mezburun sarfına işbu müddei-i merkum Mehmed Çavuşu dahi vasi ve muhtar nasb ü tayin eyledi biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şهادet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla eda-ı şهادet-i şer'ie eyledi

22 Kanun-ı Sani 329

Sahife 50

dava sayısı:43

An-asıl Mardin sancağından olub el-haletü'l-hinde nefsi Midyat kazasında mukim sahib-i arz-ı hal Mehmed Salih bin Abdülkadir Ağa nam kimesne kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iesinde ma'kud meclis-i şerimizde kezelik Mardin Sancağı Redif Taburu Katibi muavin çavuşu olan sulb-i kebir oğlu Mehmed Şakir Efendi muhazzırında dava ve takrir-i kelam ve tabir-i ani'l-meram edüb beher fakirü'l-hal ve külfet sahibi olub akvas-ı yevmiyeye eşed-i ihtiyac ile muhtac bulunduğum cihetle oğlum işbu hazır-ı bi'l-meclis Şakir Efendi üzerine kıbel-i şer'den kadr-i kifaye nafaka farz ve takdir olunmak matlubumdur dedikde muma ileyh Şakir Efendi dahi cevabında benim maaşım esasen şehri doksan beş gurus olduğu ve idare-i benniyeme gayr-ı kafi ve pederin maaşı yüz yirmi beş gurus bulunduğu hasebiyle nafaka vermekden bi-hakkın imtina ederim dediği

2 Rebi'ü'l-Ahir sene 1332 ve Fî 13 Şubat 1329

Müddei-i mezbur Mehmed Salih Ağa fakirü'l-hal ve bî-kudret ve ihtiyar olduğu ve nafakaya muhtac bulunduğu ve Mehmed Şakir Efendi beher mahiye kırk beş guruş vermeğe iktidarı kafi idüğüne ani'l-tarikü'l-şehade ihbar ve şehadet ederiz

2 Rebi'ü'l-Ahire Sene 332

Hakikatü'l-hal müddei-i mezbur Salih'in takrir-i meşruha üzere olduğu ve zikr olunan kırk beş guruşu tarafından haline göre kadr-i maruf idüğü merkum Şakir Efendi'nin haline vukuf-ı şâmeleri olan taife-i merkum ahalisinden neferat-ı müslüminden İbrahim Ağa bin Halil ve Halef Ağa bin Şehmuz nam kesanın ale'l-tarikü'l-şehade ihbarlarıyla lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan şehri kırk beş guruş merkum Salih'in nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruririsi için oğlu mezburun Şakir effendi üzerine işbu tarih-i hüccetden bi'l-itibar farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-ı mezkuru harc ü sarfa ve lede'l-hace istidaya ve vakt-i zaferde oğlu mezbur üzerine rücu merkum Salih Ağa'ya izin verilmeğın

2 Rebiülahir Sene 332 ve 13 Şubat sene 329

Sayfa 51

Dava sayısı:44

Midyat kazasına tabi Kefer Havar karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Halef Bey bin Hacı Mehmed Bey kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkurun Kezrib karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Mehmed Efendinin sulb-i sagir oğlu Süleyman ve vasisi bulunan karye-i mezkure ahalisinden Ferhad bin İsa ve sulbiye-i kebire kızı ve zatı karye-i merkume ahalisinden Yusuf bin Mahmud ve Yusuf bin Hasan tarifleriyle maruf olan üzerlerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarih-i zabtdan beş sene mukaddem yani üç yüz yirmi beş senesi Temmuz mahında Mardin sancağında mevkufl olduğum esnada Güza karyesinde kırk üç adet ağnamımı fûruhtla esmanını tarafıma irsal etmek üzere Kefer Havar'da mukim biraderim İsmail Bey'e haber gönderdim üzerine muma ileyh dahi ağnam-ı mezkureyi fûruht ve esmanı olan bin üç yüz yirmi buçuk guruşu bana isal etmek için müteveffa-ı mezbur Mahmud'a ita ve teslim ederek ba'de biraderim İsmail Bey takibine hükümet tarafından izâm kılınan kuvve-i takibiye cihetiyle andan havfen müteveffa-ı mezbur akjçeyi tarafıma getiremedi el-haletü'l-hinde meblağ-ı mezkur müteveffa-ı merkumun zimmetinde baki olmağla terekesine vaz'iyed bulunan vasi-i merkum Ferhad bin

İsa'dan mezbura taleb ederim deyü dava etdikde ol dahi cevabında müddei-i mezburun ber-minval-i muharrir maktulen vefat eden biraderi İsmail Bey tarafından meblağ-ı mezkur Mahmud ve Ersime teslim eylediğini ifade ediyor halbuki biraderi vefatından sonra pederi ve validesi hal-i hayatda iken müteveffa-ı merkur Mahmud'un terekisi ma'rifet-i şer'le tahrir edildiği esnada kimse tarafından müracaat edilmemiş binaen aleyh meblağ-ı mezkurun müteveffa Mahmud'un deyni olduğunu külliyyen inkar etmeğle müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir iddiayı mürurası mutabık beyyine taleb olundukda Kezrib karyesinden Mahmud bin Ahmed ve Mehmed bin Derviş Kadir ve Ahmed bin Mehmed ve Hacı Mahmud bin Mehmed Sa'di ve İdris bin Hüseyin ve Mehmed bin Fethullah ve Mahmud bin Hacı İskan ve Molla Emin bin Molla Harun ve Birazin karyesinden Hacı Musa bin Mehmed ve Abdullah bin Ferhad ve Kefer Havar karyesinden Abdullah bin Yusuf Mehmet ile isbat edeceğini ve bunlardan maada şahidi olmadığını şuhud-ı merkumeyi istima' etdirmek üzere mah-ı Şubat'ın on beşinci cumartesi günü getireceğini ifade ve beyan eylediği

20 Rebi'ü'l-Evvel Sene 1332 ve Fî 2 Şubat 1339

Sayfa 52

Şahidlerin ikame ve istima' hususunda tayin olunan günde müddei-i merkur halefinin ve müddei-i aleyh-i mezbur Ferhad ve İsa hazır olub diğer müddei-i aleyh-i mezburun ise gelmediği gibi tarafından dahi vekil-i şer'i, ye göndermediği cihetle Mecelle'nin bin sekiz yüz otuzuncu maddesinin fıkra-ı ahiresine tevfikan müddei-i merkurun talebiyle gaibe-i mezburenin hukukunu muhafaza için vekil tayin olunan Tahrirat Kalemi mülazımlarından Rüşdü Efendi ibn-i İbrahim Çavuş müvacehesinde merkuman Halef ve Ferhad ve Abdi'nin vecahında ve mezbure Esmen'in gıyabında muhakemeye bi'l-ibtidar vasi ve müddei-i aleyh-i merkur cevaba tasaddi edüb Halef Bey tarafından ikame edilüb hazır bulunan ve bi'l-müvacehe istima' edilecek olan şuhud-ı merkume şehadet-i vakıalarının kâzib olmadıklarına dair her birinin tahlif olunmasını bi'l-vesaye taleb ederim deyü ısrar etmelerine binaen bâ-lüzum Mecelle'nin bin yedi yüz yirmi yedinci maddesi hükmüne tevfikan ale'l-nefer tahlifleri icra kılınan Kedriye karyesi ahalisinden Mehmed bin Derviş bin İbrahim ve Mahmud bin Ahmed bin Ahmed ve li-ecli'l-şehade meclis-i ma'ksud-ı mezkurda hazırûn olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda cevaplarında müddei-i mezburun ber

minval-i muharrir-i dava-ı mezkuresine muvafık ve mutabık suretde eda-ı şer'iyet-i şer'iyeye eyledikleri

15 Şubat Sene 329

Şuhud-ı merkumeden Kefer Havar karyeli Abdullah bin Yusuf bin Mehmed ve devr-ienbiya karyeli Hacı Hasan bin Mehmed Halef dahi meclis-i şer'-i mezkurede ba'de'l-tahlifü'l-şer' münferiden istima' olundukda cevablarında üç yüz yirmi beş senesi Temmuzunda Mardin sancağında mevkuf bulunan Keferhavar karyesinden Halef Bey'in biraderi müteveffa İsmail Bey'in nezdinde bulunan kırk üç res ağnamı fūruhtla esmanını kendisine irsal ve isal etmek üzere biraderi müteveffa-ı merkuma haber göndermesiyle ağnam-ı mezkure sene-i mezkurede bin üç yüz yirmi beş gurus yirmi paraya ahire bay' ederek Kezrib karyeli müteveffa Mahmud salifü'l-beyan Halef Bey'e teslim etmek üzere huzurumuzda teslim eylediğine ve müteveffa-ı merkum meblağ-ı merkumu Halef Bey'e teslim etmeyerek vefat etdiğine şahidiz ve şer'iyet-i şer'iyeye dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ve ber-nehc-i şer'iyeye şer'iyet etmeleriyle

Fî 15 Şubat 329

Sayfa 53

Şahidân-ı merkumân Abdullah ve Hacı Hasan'ın zat ve şer'iyet-i vakıalarına mukabeleten haklarında itiraz arız olduğu vasi-i müddei-i aleyh-i merkum ile mezbure Adliye'den tekrar sual edildikde şahid-i merkum Abdullah Halef Bey'in hıdmetkarı olduğundan şer'iyetini kabul edemeyeceklerini ve Hacı Hasan dahi hilâf-ı vâki-i şer'iyet eylediğinden ve şahid-i zûr olduğundan kabulden ma'zur olduğu ve şer'iyet şer'iyetleri makbul ve muteber olamayacağını müdafaaten der-meyan ve ta'ayyun-ı vakıalarına mutabık beyyine taleb olundukda isbat-ı beyyineden izhar-ı acz eylemeleriyle

15 Şubat 329

Müddei-i mezbur Halef Bey'den zabt ceridesinde isimleri muharrir diğeri şahidleri ikame ve iztima' ettirmek üzere bin üç yüz otuz iki senesi Rebiü'l-Ahir'inin on sekizinci gününe müsadif bin üç yüz otuz senesi Mart'ının birinci Cumartesi günü getirmesi ve merkum Ferhad ve mezbure Abdi yevm-i muayyen-i mezkurda hazır bulunmaları tefhim edildi

15 Şubat 329

Yevm-i muayyen-i mezkurda müddei Halef ve müddei-i aleyh Ferhad ve müddeiyan-ı aleyhâdan mezbure Abdi vürud etmediği ve muhakeme-i sabıkada bil-vürud etmeyen mezbureden Abdinin hukukunu muhafazaya vekil tayin edilen Rüşdü Efendi gelmediği cihetle mezburelerin hukukunu muhafaza etmek üzere müddeinin talebiyle mahkeme-i şer'iyeye müdavimlerinden Muhyiddin Efendi'nin Efendi'nin vekil tayiniyle lede'l-istizan şuhud-ı merkumeden Kezrib karyesi ahalisinden Mahmud bin Hacı Mehmed bin Hacı Sekkan ve Yusuf bin Hasan meclis-i şer'-i makud-ı mezkurda hazırân olub her biri ba'de'l-tahlifü'l-şer' münferiden ve müteakiben iştihad olunduklarında müddeinin ber vech-i muharrir iddiasına mutabık suretde eda-ı şehadet-i şer'iyeye edemedikleri

1 Mart 330

Müddei-i mezburdan lede'l-sual biraderi müteveffa tarafından bin üç yüz yirmi bir guruş yirmi para gönderdiğini bildirmesinden ve kendüsünü hapisanede mevkuf iken ve şahidan-ı merkumân şehadetleri vechle bin üç yüz yirmi guruş yirmi para dava ettiği için ol vechle hüküm verilmesini talep ederim.

Müddeiye-i merkumeden müddeinin ber-minval-i muharrir müddeasına karşı ne diyeceği istifsar edildikde kabul etmeyeceğini beyan ve ifade etmeğe

Sayfa 54

Dava sayısı:45

Midyat kazasının Gavas Mahallesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal İbrahim bin Halil Memduh kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesine mahsus odada ma' kud meclis-i şer'imizde hukuk ve red-i cevaba mezun olan halen hazine dava vekili mal müdiri Halil Efendi müvacehesinde ber vech-i ati dava eyledi

Tarih-i zabtdan yedi mah mukaddem yani bin üç yüz otuz senesi şehr-i Teşrin-i Sani evailinde re'y eylemek üzere Rain karyesine gönderdim işbu hükümet konağı havlusunda muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan dokuzu siyah ve üçü dahi kırmızıya meyal beheri senedli iki yüz yirmi guruş kıymetinde on res keçi netacen mal ve mülküm iken karye-i merkume ahalisinin ağnam ve müvaşirlerin müsadere edildiği esnada zikr olunan ağnamlar meyanında müsadere edilerek muma ileyh Cemil

Efendi'ye teslim edildiğinde muma ileyh vaki olan müdahalesinin men'iyle bana red ve teslimi bilistihkak matlubumdur

12 Şubat 331

Abdulkadir seriri muma ileyh dahi cevabında ağnam-ı mevsuf-ı mezkureye vaz'iyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber-minval-i muharrir mülkiyet müddeasını külliyyen inkar eylediği

12 Şubat 331

Müddei-i mezburdan ber-minval-i muharrir mülkiyet müddeasına mutabık beyyine talep olundukda mahalle-i mezkure ahalisinden Ali bin Mehmed ve İsa bin Ahmed li-ecli'l-şehade meclis-i şer'-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda cevablarında filhakika işbu hükümet konağı civarında muayenesi tarafımızdan icra kılınan dokuzu siyah ve üçü kırmızıya meyal on iki res tiftik keçi müddei-i mezbur hazır-ı bi'l-meclis İbrahim bin Halil'in netacen mal ve mülkü olduğuna bizler bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederüz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber-nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Şehri mezburenin zat ve şahanemize karşı müdde-i muma ileyh sual oldukta ale'el-usul iddiay-ı tezkireleri talep ederim.

12 Şubat 331

Dava sayısı:46

Beşiri kazasına tabi Hasankeyf Nahiyesi sakinlerinden iken mukaddemen vefat eden Fatıma bin İbrahim'in ber vech-i ati varisi olduğunu iddia eden ve zatı maruf Huri bint-i Hacı Mehmed kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde Eytam Müdürü Şeyhmus Efendi muhazzırında üzerine dava ve takrir-i kelam edüb ben müteveffa-ı mezburenin sulb-i kebire kızı olub ol vechle veraset benimle sulbiye-i kebire kızları İsmiye ve Rana ile müteveffa oğlu Ramazan sulb-i sagir Yusuf ve sulbiye-i sagire Medhiye'ye münhasıra olub ve bunlardan maada varisi olmadığı ve mesele-i mirasiyemiz dokuz sehemden ibaret olub siham-i mezkureden iki sehemi bana ve ikişer sehemden cem'an dört sehemi dahi

Midyat kazasının Estel Karyesi ahalisinden Hasan Gazi kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesine mahsus odada ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur sipah taburu kumandadın Rauf Efendi müvacehesinde ber-vech-i ati dava eyledi

Midyat kazasının Estel kazası ahalisinden olub Mardin sancağının sipah jandarma çavuşlarından iken mukaddemen vefat eden oğlum Yusuf Çavuş'un veraseti benimle zevce-i menkuhe-i metrukesi Asya bint-i Halef ve sulb-i sagir oğlu Mehmed ve validesi Hilmiye bint-i Hasan'a münhasıra olub ve bunlardan maada varis ve terekesine müstehakj aher kimesnesi olmadığı ve mese'le-i mirasımı yirmi dört sehemden itibar olub siham-ı mezkureden dört sehem bana ve üç sehem zevce-i mezbure Asya'ya ve dört sehem dahi ümmü'l-mezbure Hilmiye'ye on üç sehem ibnü'l-mezbur Mehmed'e isabet eylediği lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olmağla müteveffa-ı mezburun taburca muhallefât ve metrukâtı olan yirmi dört guruşdan halen bana isabet eden dört guruşu halen bana eda ve teslime muma ileyh Rauf Efendi'ye tenbih olunmak bi'l-verase matlbumdur

19 Cemaziye'l-Ahir 1333

Gıbbe'l-sual Rauf Efendi dahi cevabında müteveffa-ı mezburun ol mikdar guruş ulufâtı olduğunu taife-i ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber vech-i muharrir veraset müddeasını külliyyen inkar eyledi

19 Cemaziye'l-Ahir Sene 1333

Müddei-i mezburdan ber-minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda mezkur Estel karyesi ahalisinden Hüseyin bin Hasan ve Hacı Ali bin Ali nam kimesneler meclis-i şer'-i ma' kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika bundan akdem vefat eden Hüseyin'in veraseti pederi Hasan Ağa ile validesi Asya'ya ve zevce-i menkuhe-i metrukesi Hilmiye'ye ve sulb-i sagir oğlu Mehmed'e münhasıra olub ve bunlardan maada varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumuzu değildir biz bu hususa bu vech üzere

şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber-nehc-i şer' eda-ı şehadet-i şer' iye eylediler

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Estel karyesi imamı Molla Yusuf bin Molla Abdulrahim ve Mehmed bin Hasan'dan evvela bavaraka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ve şahidan-ı mezburan hazır oldukları halde karye-i mezkure ahalisinden Hüseyin Ağa bin Abdi ve Hasan bin Mehmed alenen lede'l-tezkid makbule'l-şehade oldukları işar ve ihbar eylediler

Ölenin borç verasetlerine badel hakim müddei aleyh muma ileyh Rauf efendi salef efendi that-ı ikrar ve itirafına olan yirmi dört kuruş sened-i mezbur Hasanın hissesine isabet eden dört kuruş halen edasıyla müdde-i aleyh Rauf efendi ilzam olunduğu

Sayfa 57

Dava sayısı:47

Diyarbakir Vilayeti dahilinde Beşiri kazası ahalisinden ve seyyare efradından sahib-i arz-ı hal Mehmed bin Şeyhmus Midyat kazası mahkeme-i şer' iyesine mahsus odada ma' kud meclis-i şer' imizde hazine dava vekili mal müdiri Cemil Efendi müvacehesinde ber-vech-i ati dava eyledi

İşbu hükümet konağı havlusunda muayenesi kıbel-i şer' den icra kılınan kır renkde dırnakları beyaz yedi yaşında dört yüz guruş kıymetinde bir res kısrak şirran mal ve mülküm olub Hasankeyf Nahiyesinin yolda gelerek Hıristiyanların emval-i meşhurelerinden malı deyü hükümet-i mahalliye tarafından müsadere edilerek muma ileyh Cemil Efendi' ye teslim edilmiş olduğundan vaki olan müdahalesinin men' iyle bana red ve teslimi bi'l-istihkak matlubumdur

27 Haziran 331

Gıbbe'l-sual müdir-i muma ileyh dahi cevabında mezkur kısraka bi'l-neyabe vaziyed eylediğini ikrar ve itiraf edüb lakin müddeinin ber-minval-i muharrir mülkiyet iddiasını külliyyen inkar eylediği

Müddei-i mezburdan müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Savur kazasının Seyyar efradından Hasan bin Yusuf ve Mehmed Arif bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'l-şehade meclis-i şer'-i makud-ı mezkure hazıran olub eser'ü'liştihad filhakika işbu hükümet konağı havlusunda muayenesi taraf-ı şer'den icra kılınan kır renkde dırnakları beyaz yedi yaşında bir res kısrakın işbu müddei-i mezbur Ömer bin Şeyhmus'un şirren mal ve mülküdür biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla bilmüvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Şahidan-ı mezburan usul-i mevzuasına muvafık mensub oldukları Midyat seyyar taburunun bölük zabıtı Hasan Arif Efendi'den evvelen sırren ba varaka-ı mesture ve bade tarafeyn ile şahidan-ı mezburân hazır oldukları halde tabur-ı mezkur efradından Ali Çavuş bin Ahmed ve Mehmed bin Mustafa'dan alenen lede'l-tezkid-i adl makbule'l-şehade oldukları işar ve ihbar eylediler

Müdde-i mezbur Ömer bin Şehmus müddeaya karakondu mal ve mülkü mezbur kimseye mahiyeti ve hisse etmeniz vücuda bir vechle mezkur çıkarımların teklif olundukta vehim-i muvacehesi idi.

Kısrak-ı mevsuf mezkure müdde-i mezburun sair mal ve emlak olduğu bir şehr-i sai şayet mütehakkik olunup ba'del tahkik ve ahkem bu vechle bir minvali muharrer tevifi merkum ile eda ve isabet olunan kararı mezkureyi müdde-i mezbur Ömer bin Şehmus rumi irad üzere muma ileyh mahali kasabetna olduğu

Sayfa 58

Dava sayısı:48

Midyat kazasına tabi Batı karyesi sakinlerinden zatı Muhyiddin bin Kelhut ve İsmail bin Hasan tarifleriyle maruf olan Adile bint-i Mahmud kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesine mahsus odada ma' kud meclis-i şerimizde sabit jandarma kumandanı Yaşar Bey müvacehesinde ber vech-i ati veraseti iddia eyledi

Mezkur Batı karyesi ahalisinden ve sabit süvari jandarma efradından iken mukaddemen maktulen vefat eden oğlum Mehmed bin Hasan'ın veraseti benimle li-

ebeveyn er-karındaşları Bekir ve Reşid ile kız karındaşları Huri ve Şebib ve Fatıma'ya münhasıra olub ve bizlerden akim olarak maada varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmadığı ve tashih-i mesele-i mirasiyemiz kırk iki sehemden ibaret olub sehem-i mezkurenden yedi sehem-i bana ve onar sehemden yirmi sehem-i ahtü'l-mezburân Bekir ve Hasan'a ve beşer sehemden on beş sehem-i dahi zerratı mezburan Huri ve Şebib ve Fatıma'ya isabeti tahakkuk etdikden sonra müteveffa-ı merkumun taburca mahlufatı olan seksen dört gurusu bana isabet eden on dört gurusunu vaziyedd olan muma ileyh Yaşar Bey'den bilverase matlbumdur

Abdulkadir muma ileyh Yaşar Bey dahi cevabında müteveffa-ı mezburdan ol mikdar gurusu vaziyeddini ikrar edüb lakin müddeiye-i mezburenin ber minval-i muharrir veraset müddeasını külliye inkar eyledi

27 Şevval 333

Müddeiye-i mezbureden ber vech-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyne taleb olundukda Mezkur Batı karyesi ahalisinden Muhyiddin bin Kelhut ve İsmail bin Hasan nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika bundan akdem vefat eden Tahir bin Hasan'ın veraseti validesi Fatmayla Adile bint-i Mahmud ile li-ebeveyn er-karındaşları Bekir ve Reşid'e ve kız karındaşları Huri ve Şebib ve Fatıma'ya münhasıra olub ve bunlardan maada varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu ma'lumumuz değildir biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz ber nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Sayfa 59

Şahidân-ı mezburândan usul-i mevzuasına tevfikan mensub oldukları Batı karyesi muhtarı Musa bin Ferman ve Heyet-i İhtiyariya azasından Abdurrahman bin Mustafa bin Fermandan evvelan sırren ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn müvacehesinde şahidan-ı mezburan hazır oldukları halde merkumandan alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade olduklarını işar ve ihbar eylediler

Olunup mercii verasetine ba'del ahkam müdde-i aleyh muma ileyh Beşar Beyin that-ı ikrar ve etrafında olan seksen dört kuruş müdde-i mezbureye isabet eden ondört kuruş halen eda ve şehri muma ileyh Beşar Beye i'zam olunduğu 29 muharrem

Dava sayısı:49

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi ahalisinden Ferman bin Ahmed kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesine mahsus odada ma'kud meclis-i şer'imizde sipah taburu kumandan vekili Ali Fevzi Efendi müvacehesinde ber vech-i ati iddia eyledi

Mezkur sipah taburunda efradından müstahdem iken mukaddemen vefat eden oğlum Hasan'ın veraseti benimle zevce-i menkuhe-i metrukesi Fatıma bint-i Halef ile validesi Besni bint-i Hasan ve sulb-i sagir oğlu Şeyhmus ve sulbiye-i sagire kızı Nuriye'ye münhasıra olub ve bizlerden maada varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olmadığı ve tashih-i mesele-i mirasiyemiz tahkim oldukta yetmiş iki sehemi ibaret olub siham-i mezkureden on iki sehemi bana ve dokuz sehemi zevce-i mezbure Fatıma'ya ve on iki sehemi dahi ümmü'l-mezbure Besni'ye ve yirmi altı sehemi ibnü'l-mezbur Şeyhmus'a ve on üç sehemi dahi bintü'l-mezbure Nuriye'ye isabeti tahakkuk etdikden sonra müteveffa-ı mezburun taburca muhallelfatı olan kırk üç guruş otuz paradan bana isabet eden yedi guruş otuz parayı halen bana eda ve teslime vaziyedd olan muma ileyh Ali Fevzi Efendi'den bi'l-verase matlubumdur

Ba'de'l-dava lede'l-sual muma ileyh dahi cevabında mütevaffa-ı mezburdan ol mikdar guruş vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezbur ber-vech-i muharrir veraset müddeasını külliyyen inkar eyledi

30 Zilhicce 333

Sayfa 60

Müddei-i mezburdan ber-vech-i muharrir veraset müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Kezrib karyesi ahalisinden Süleyman bin Hasan bîn İbrahim ve Hüseyin bin Ahmed bin Mehmed nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Hüseyin bin Ferman bin Ahmed'in veraseti işbu hazır-ı bi'l-meclis pederi Ferman bin Ahmed ile zevce-i metrukesi Fatıma bint-i Halef ve validesi Şebni bint-i Hasan ile sulb-i sagir oğlu Şeyhmus ve sulbiye-i sagire kızı Nuriye'ye müstehak olub bunlardan maada varis ve terekesine müstehak aher kimesnesi olduğu malumumuz değildir biz bu

hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü bi'l-müvacehe eda-ı şehadet eylediler

Şahidan-ı mezburan usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Kezrib muhtarı Mahmud bin Hacı Mehmed ve heyet-i ihtiyariye azasından Mahmud bin Ahmed'den evvelan ba-varaka-ı mesture sırren ve bade tarafeyn ile şahidan- hazır oldukları halde karye-i mezkureden Ali bin Mehmed ve Mehmed bin İbrahim bin Ahmed'den alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade idükleri işar ve ihbar eylediler.

İşbu zabıt ceridesinin altıncı sahifesine kada zaman ve iyane madde mahkeme icra edildiğini müeyyid vereilerek tasdik kılındı

Dava sayısı:50

Midyat ahalisinden Mehmet bin Gürü kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde takrir-i kelim edüb nüfus ceridesinde dokuz yaşında mukayyed Nuriye Hanım bint-i Cemal nam nikahına talib bulunan mahkeme-i nizamiye baş katibi Feyyaz Efendi üzerine akd-i nikah edilmek üzere icab eden bir kıt'a izin-namenin sarfiyeti buyrulması bi'l-velaye matlbumdur dedikde zabt olundu

Sayfa 61

Dava sayısı:51

Midyat kazasına tabi Hebnaş karyesi sakinlerinden ve zatı Yusuf bin Süleyman bin Gazi ve Hızır bin Abdurrauf Çavuş tarifleriyle maruf Huri bnt-i İsa nam kadın kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden Fütüs veled-i Kurye müvacehesinde ber vech-i ati dava eyledi

Merkum Fütüs iken millet-i mezkure üzere bi'l şer'ul-hayr zevc-i dahilim olub ancak yine ben işbu tarih-i ilamdan on gün mukaddem şeref-i İslam'la müşerref olmamla merkum Fütüs dahi arz-ı İslam olunub kabul eder ise müheyya ve eğer imtina eder ise şer'en beynimiz tefrik ile lazım gelen mihri bana eda ve teslime merkum Fütüs kibel-i şer'den tenbih olunmak matlbumdur

Gıbbe'l-sual merkum Fitrus dahi cevabında kaziyye-i vech-i meşruh üzere olduğunu ikrar ve itiraf edüb merkum ile işbu meclis-i şer'de İslam arz olundukda ebâ ve imtinâ' edüb kabul etmemekle mucebince şer'en beynleri tefrik olunub ve muhtedin-i mezbure Huri'nin hin-i akide tesmiye-i mihr olunmadığı merkum Fitrusa tenbih olunduğu

Fî 2 Ramazan 334

Dava sayısı:52

Midyat kazasının Civerat mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat edeb Şabu veled-i Mihail Kerimo'nun terk etmiş olduğu sulb-i sagir oğlu Musa ve sulbiye-i sagire kızları Şeno ve Mahmiye pederi müteveffa-ı merkumdan mevrus ve müntakil olan hisse-i irsiyesinin zabt Mustafa isim ve tesfiye-i umurlarına kıbel-i şer'den bir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmekle emanetle maruf ve istikametle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami ihbarlarıyla lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkik olan işbu baisü'l-vesika Gella veled-i Meleki Kirmo sigar-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazimelerini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğin

17 Ağustos 332

Sayfa 62

Dava sayısı:53

Midyat kazasının Estel karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Hasan bin Mehmed'in terk etmiş olduğu sulb-i sagir oğulları İbrahim ve Bekir ve sulbiye-i sagire kızı Sekine'ye pederi müteveffa-ı mezburdan mevrus ve müntakil hisse-i irsiyesinin hakkıyla tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'den bvir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmekle emanetle maruf ve istikametle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i zabıtda muharrirü'l-esami Müslimin tarifleriyle lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkik olan karye-i mezkure ahalisinden Hacı Abdullah bin Hacı Yusuf sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'den vasi nasb ve tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazimesini kemayenbaği edayı taahhüd ve iltizam etmeğle

17 Ağustos 332

Dava sayısı:54

Midyat kazasının Bacrin Nahiyesine tabi Harye Hal karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal İbrahim bin Hamza kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde halen vâziyyed ve hazine vekili namına Abdülaziz Efendi müvacehesinde ber vech-i ati dava eyledi

İşbu tarih-i zabtdan yirmi gün mukaddem emval-i metruke deilerek Bacrin müdiri Yusuf Efendi tarafından müsadere edilerek hükümet-i mahalliyeye teslim edilen ağnamdan altısı siyah, başlarında pişik kadar çıban, ikisi siyah ve birisi koç beyaz renginde kırk guruşdan üç yüz altmış huruş kıymetinde dokuz res koyun ile dördü kırmızı ve biris teke siyah renkde ve sekizi dahi siyah renkde otuz guruş kıymetlü üç res keçi ki cem'an yedi yüz yetmiş guruş kıymetinde yirmi iki res ağnam nitacen mal ve mülküm olmağla sual olunub ağnam-ı mevsufe-i mezkureyi bana red ve teslime vâziyedd-i muma ileyh Abdülaziz Efendi'ye kıbbeli-i şerden bila istihkam tenbih olunmak matlubumdur

21 Ağustos 332

Gıbbe'l-sual muma ileyh Abdülaziz Efendi dahi cevabında ağnam-ı mevsufe-i mezkureye vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber minval-i muharrir nitacen malı olduğunu külliyyen inkar eyledi

Sayfa 63

Müddei-i mezbur İbrahim'den ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda karye-i mezkure ahalisinden Hasan bin Hüseyin bin Osman ve Reşid bin Süleyman bin Aziz nam kimesneler meclis-i şer'de hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu tarihten yirmi gün mukaddem Bacerbe pederi tarafından müsadere edilen ağnamdan altısı siyah başlarında pişik kadar çıban büyük ve ikisi siyah derisi koçi beyaz renginde kırk guruş kıymetinde dokuz res koyun ile dördü kırmızı ve birisinin siyah renkde ve sekizi dahi siyah renklerde dokuzar guruş kıymetinde on üç res keçi ki cem'an yedi yüz yetmiş guruş kıymetinde yirmi iki res ağnam işbu müddei-i mezbur İbrahim bin Hazer'in netacen malı ve mülkü olduğuna biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz şerhden mezburan-ıtezkire olmağla bilmüvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler.

7 Zilkade Sene 334

Dava sayısı 55

Mardin Sancağına tabi Midyat kazasının Çalvat mahallesi ahalisinden Guri veled-i Kirmo kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerifü'l-enverde ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb bundan akdem vefat eden Şabo veled-i Kirmo'nun sulb-i sagir oğlu Musa ve silbiye-i sagire kızı Setvo ve Neçye'nin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyeye vasi-i mansubeleri bulunduğum cihetle sigâr-ı mezburânın nafaka ve kisve beha ve levazım-ı saire-i zaruriyeye eşed-i ihtiyacla muhtac olmalarıyla babaları müteveffa-ı merkurdam mevrûs ve müntakil ber muceb-i defter-i kassam hisse-i ırsiyeleri eytam sandığında mahfuz bulunan emvalinden nafaka ve kisve beha ve sair zaruriyelerine kibel-i şer'den mikdar-ı kifaye meblağ takdir buyrulmak bi'l-vesaye matlubumdur

7 Zilkade 334

Sayfa 64

Gıbbe'l-tasdikü'l-şer' sagir-i merkur Musa ve sagirân-ı mezburân Setvo ve Neçye'nin ber vech-i muharrir eytam sanduğunda ki emval-i mevruselerinden işbu tarih-i hüccetden bi'l-itibar yevmiye kırk paradan şehriye doksan guruş farz ü takdir olunub meblağ-ı mezkuru sigâr-ı mezkurun ber minval-i muharrir nafaka ve kisve beha ve sair-i levazım-ı zaruriyelerine harc ü sarf ve lede'l-hace istizaya ve inde'l-zafer sigar-ı mezburânın eytam sanduğunda ki emvaline rücu'a vasi-i merkur Killo veled-i Kirmo'ya izin verilmeğın

7 Zilkade 334

Dava sayısı:56

Midyat kazasının Estel karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Mustafa bin İsmail karye-i mezkure sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Hamza bin İsmail bin Hamza ve Yusuf bin Şeyhmuz Efendi bin Süleyman tarifleriyle maruf Adile bint-i Hacı Abdullah müvacehesinde üzerine ber vech-i ati dava eyledi

İşbu hükümet konağı havlusunda muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan siyah renkde boynuzu beyaz arkası pişik kadar çıban beş yaşında dört yüz guruş kıymetlü bir res merkeb şirren malım ve mülküm iken işbu tarih-i zabtdan bir sene mukaddem Midyat'ın hazinesinde kazaen gayb olub elhaletü'l-hinde mezbure Adile yeddine bulmamla merkeb-i mevsuf-ı mezkuru bana redd ü teslime mezbure Adile'ye tenbih olunmak bil istihkak matlubumdur

1 Zilhicce Sene 334

İnde'l-sual mezbure dahi cevabında merkeb-i mevsuf-ı mezkuru bir sene mukaddem Dörd karyesinde bir mecidiye semen-i medfu' ve makbuzen iştira ederim ol vechle şirren malım olmağla der-meyan eyledi

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda merkum cevabında şahidi olmadığını beyan ve ifade eyledi

İşbu ifade huzurumuzda verilmiştir

Müddei-i mezbur Mustafa beyyineden ihzar-ı haczle talib-i tahlif olmamağın mucebince müddei-i mezbur Mustafa dava-ı mezkuresinden mezbure Adliye'ye muarızadan men' olunduğu

Sayfa 65

Dava sayısı:57

İnde'l-asl Tafi karyesi ahalisinden olub Midyat kazasında mukim iken bundan akdem vefat eden Mehmed Çavuş bin Ali Çavuş'un terk etmiş olduğu sulb-i sagir oğulları Hayri ve Nu'man ve sulbiye-i sagire kızları Hayriye ve Hasbiye'nin umur ve hususatını teviyeye kiblel-i şer'den yakınından bir vasi nasb-ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle emanet ile ma'ruf ve istikamet ile mevsuf her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ta'rifleriyle lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve nümeyan olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure ahalisinden Mehmed bin İsa sigar-ı mezburunun vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'-i şerifden vasi nasb ü tayin kılındıkda ol dahi ber vech-i muharrir vesayet-i mezkurei kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbağı eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğın

7 Zilhicce 334

Dava sayısı:58

Midyat kazasının Hasankeyf Nahiyesi ahalisinden Hacı İsmail bin Şeyh Hasan kaza-ı mezkurun mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şerimizde nahiye-i merkume ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Ramazan bin Hacı Mehmed'in sulb-i sagir oğlu Yusuf ve sulbiye-i sagire kızı Hadice'nin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bahüccet-i şer'iyeye vasisi bulunduğum cihetle sigar-ı mezburânın nafaka ve kiske beha ve

sair-i levazım-ı zaruriyeye eşed-i ihtiyac ile muhtac olmağla babaları mütevaffa-ı merkumdan mevrus ve müntakil ber muceb-i defter-i kassam hisse-i irsiyeleri re'y-i idane eytam sanduğunda mahfuz bulunan emvalinden nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zarurilerine kıbel-i şer'den mikdar-ı kifaye meblağ farz ü takdir buyrulması bi'l-vesaye matlubumdur

4 Teşrin-i Evvel 332

Gıbbe'l-tasdikü'l-şer' sagir-i merkum Yusuf ve sagire-i mezbure Hadice ber vech-i muharrir eytam sanduğunda ki emval-i mevruselerinden işbu tarih-i hüccetden bi'l-itibar yevmiye üçer guruşdan şehriye yüz seksen guruş farz ü takdir buyrulub meblağ-ı mezkuru sagirân-ı mezburânın ber vech-iş muharrir nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyelerine harc ü sarf ve lede'l-hâce istizaya ve inde'l-zafer sigar-ı mezburânın eytam sanduğunda ki emvaline rücu'a vasi-i merkum Hacı İsmail'e izin verilmeğın

4 Teşrin-i Evvel 332

Dava sayısı:59

Mardin ahalisinden olub Midyat Jandarma Bölük Emni Abdülaziz bin Abdülkadir kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde hâlen vaz'iyed olan Eytam müdiri Şeyhmus Efendi bin Hulusi Efendi müvacehesinde Süryani-i kadim milletinden Gaso veled-i Rızkan efendi hazır olduğu halde altmış altı

Sayfa 66

Ber vech-i ati dava eyledi İşbu tarih-i zabtdan bir mah mukaddem malımdan mezbur Gaso'ya dört hokka ve beher hokka iki yüz kırk guruşdan cem'an dört yüz altmış guruş kıymetlü kırmızı boya emaneten teslim ve nefs-i kasabada vaki' dükkanında hıfz etdirmek üzere emr edildikde ol dahi yeddinden ber vech-i meşruha emaneten teslim ve kabz etdikden sonra dekâr-ı mezkurenin müteveffa Mehmed Çavuş'un eytamına gaibiyeti hasebiyle muma ileyh eytam müdiri Şeyhmus Efendi taht-ı temhire alınarak helal malım olan boya dahi tereke meyanında vaziyedd olmağla sual olunub mezkur boyayı bana red ve teslime muma ileyh Şeymus Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur

İnde'l-sual muma ileyh Şeyhmus Efendi dahi cevabında boya-yı mezkureye vaziyedini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber vech-i muharrir mal ve mülkü olduğunu külliyyen inkar eyledi

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Mardin ahalisinden Midyat Jandarma süvarilerinden İsmail bin Süleyman ve Kefergülab karyeli Mehmed bişn Mustafa bin Halil nam kimesneler meclis-i şer'-i ma' kudumuzda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda işbu muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan dört hokka boya müddei-i mezbur Abdülaziz bin Abdülkadir tarihten bir mah mukaddem mezbur Gaso'ya bi'l-emane ol dahi dükkanında vaz' etmiş ve mezbur boya mal ve mülkü olduğuna bizler bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'llafz olmağla bi'l-müvacehe ber-nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat Seyyar Bölük Kumandanı Şeymus Efendi bin İsmail bin Salih ve Mehmed Efendi bin Ali'den evvela ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ile şahidanı mezburan hazır oldukları halde Seyyan kazasında Süleyman bin Hacı Ali bin Hüseyin ve Abdülkadir bin Halef bin Ali'den alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade oldukları iş'ar ve ihbar eylediler

Sayfa 67

Şehadeti mezkure vechiyle bu pay mevsuf murre-i mezbur Abdülkadir malı olduğu bir yemini şerri şayet mütehakkik olunan ba'del tevhid ve ahkam, mucibince eda ve isabet olunan bu beye müdahale ise Murad üzere tereke-i mezburu Şehmus Efendiye tenbiğ olduğu

Dava sayısı:60

İnde'l-asl Diyarbekir ahalisinden olub Midyat Bidayet Mahkemesi Baş Katibi Feyzi Efendi bin Hacı Mehmed Efendi kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde vâziyedd bulunan Dördüncü taburun makaracı çavuşu Hüseyin bin Süleyman müvacehesinde ber-vech-i ati dava eyledi

İşbu muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan koyu duru renkde başında beyaz tüylü on beş yaşında bin beş yüz guruş kıymetlü dişi ester nitacen malım iken işbu tarih-i zabtdan üç ay mukaddem yani bin üç yüz otuz dört senesinin şehr-i Ramazan-ı mübarekinin yirmi birinci gününde gaib olmuşdu elhaletü'l-hinde mezbur Hüseyin yeddinde bulmam ester-i mevsuf-ı mezkuru bana red ve teslime mezbur Hasan'a kibble-i şerden tenbih olunmak bil istihkak matlbumdur

21 Zilhicce 334

Gıbbe'l-sual mezbur Hasan dahi cevabında ester-i mevsuf-ı mezkure vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin mezburun ber vech-i muharrir nitac müddeasını külliyyen inkar eyledi

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Hisar karyesi ahalisinden olub Midyat kazasında mukim Halil bin İbrahim ve Hasan bin Derviş bin Latif nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu hükümet konağı havlusunda muayenesi icra kılınan koyu duru renkde başında beyaz tüyler on beş yaşında bir res dişi esterin işbu hazır-ı bi'l-meclis Feyzi Efendi bin Hacı Mehmed Efendi'nin nitacen malı olduğunu biliriz biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şahadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla bi'l-mğüvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şahadet eylediler

Şahidan-ı mezburan usul-i mevzuasına tevfikan mensub oldukları Midyat imamı Mehmed Tevfik Efendi bin İbrahim ve heyet-i ihtiyariyeden Aziz bin Halil'den evvelan ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ile şahidan-ı mezburan hazır oldukları halde alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade idükleri işar ve ihbar olundu

Sayfa 68

Elzikri adil ve makbul el-şahide edecekleri işar ve icar idiler

8 mart 1332

Eşri mevsuf mezkur kendi şahsiyen mülkü olduğuna ve kimesne sahibler hesap etmekle mülkünden hiç bir vechle çıkarmadığını yemin teklif olundukta hısm-ı muvacehesinde yemin etti.

Eşri mevsuf mezkur müdde –i mumaileyh cem’ en mülkü olduğu ber vechi şeri isabet ve muhakkak olmakla muadel hilaf vel-ahkam mevsufla eda ve isabet olunan eşri mevsuf mezkur müdde-i muma ileyh kabz olunur dostuye-i mezbur Hasan çavusa tenbif olunduğu

Dava sayısı:61

Mardin ahalisinden Midyat Seyyar Jandarma efradından sahib-i arz-ı hal Numan bin Abdülkadir kaza-ı mezkur mahkeme-i şer’iyesinde ma’kud meclis-i şer’imizde tereke me’muru Şeyhmus Efendi bin Hulusi Efendi müvacehesinde ve Süryani-i kadim Gaso veled-i Rezekan hazır olduğu halde ber vech-i ati dava eyledi

İşbu tarih-i zabtdan bir mah mukaddem malımdan mezbur Gaso’ya dört hokka ve beher hokka iki yüz kırk guruşdan cem’an dört yüz altmış guruş kıymetlü kırmızı boya emaneten teslim ve nefsi kasabada vaki’ dükkanında hıfz ettirmek üzere emr edildikde ol dahi yeddinden ber vech-i meşruha emaneten teslim ve kabz etdikden sonra dekâr-ı mezkurenin müteveffa Mehmed Çavuş’un eytamına gaibiyeti hasebiyle muma ileyh eytam müdiri Şeyhmus Efendi taht-ı temhire alınarak helal malım olan boya dahi tereke meyanında vaziyedd olmağla sual olunub mezkur boyayı bana red ve teslime muma ileyh Şeymus Efendi’ye tenbih olunmak matlubumdur

21 Zilhicce 334

İnde’l-sual muma ileyh Şeyhmus Efendi dahi cevabında boya-yı mezkureye vaziyyedini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezkurun ber vech-i muharrir mal ve mülkü olduğunu külliye inkar eyledi

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda Mardin ahalisinden Midyat Jandarma süvarilerinden İsmail bin Süleyman ve Kefergülab karyeli Mehmed bişn Mustafa bin Halil nam kimesneler meclis-i şer’-i ma’kudumuzda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu muayenesi kibel-i şer’den icra kılınan dört hokka boya müddei-i mezbur Abdülaziz bin Abdülkadir tarihten bir mah mukaddem mezbur Gaso’ya bi’l-emane ol

dahi dükkanında vaz' etmiş ve mezbur boya mal ve mülkü olduğuna bizler bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttelikü'llafz olmağla bi'l-müvacehe ber-nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Sayfa 69

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat Seyyar Bölük Kumandanı Şeymus Efendi bin İsmail bin Salih ve seyyar asri memuru Mehmed Efendi bin Ali'den mevsuben evvela ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ile şahidanı mezburan hazır oldukları halde Süleyman bin Hacu Ali bin Hüseyin ve Abdülkadir bin Halef bin Ali'den alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade oldukları iş'ar ve ihbar eylediler

Habur mevsub mezkure müdde-i mezbur Kendi malı ve emlakı olduğuna kimseye satmadığına ve hiç bir vech ile çıkarmadığına yemin teklif olundukta hıfs-ı muvacehesinde yemin etti.

Şahidanı mezkure bir vechle sabun mezkure miri mezbur malının olduğu bir vechle senin şayet muhakkik olmakla ba'del muharrir ve ahkam iddia ve isabet olunan sabunu mezkureye müdahale edilmemek üzere tezkere-i mezburu tahmin oluna bina olunduğu

25 muharrem 334

Seyyarı ikrarından Abdullah bin Eser bin Yusuf ve Araf bin Aziz bin İdris aynen ledel tezkiye adl ve makbul işlerde oldukları eser ve ehvar ettiler.
23 Zilhicce 1532

Dava sayısı:62

Midyat ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden Gasto veled-i Razak kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde vaz-i yed olan tereke memuru Şeymus Efendi müvacehesinde ber vech-i ati dava eyledi

İşbu tarih-i zabtdan beş buçuk mah mukaddem yani bin üç yüz otuz iki sene-i hicriyesi şehr-i şehr-i Nisan'ının on beşinci günü tarihiyle müerrih huzur-ı şer'de ibraz

eylediğim bir kıt'a akd-i şirâkit senedi mantukunca müteveffa Mehmed Çavuş bin Ali Çavuş'un hal-i hayatında dükkanında bulunan eşya ehl-i hayr tarafından takdir-i fiyat edilerek esmanını iki bin guruş malından ifraz ve sermaye olarak bana teslim ile re's-i mal olan iki bin guruş ve masarif-i mürafa'amız ba'de'l-ihrâc her ne mikdar kar ve zarar olur ise beşde üçü merkum Mehmed Çavuş'a ve ikisi bana aid olmak üzere akd-i şerakit etmişdik şerakit-i merkume beynimizde kaim olduğu halde muhasebemizi ruiyyet etmeksizin mezbur Mehmed Çavuş vefat etmekle şirket-i mezkur münfesih olub ol vechle dükkan-ı mezkur derununda eşya mütevaffa-ı mezbur ile beynimizde müşteriken malımızdır deyü sûb-ı şer'ü'l-enverden mezunen irsal olunan Şeymus Efendi ile imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariye huzurunda eşya-ı mezkure fûruht edilerek ber muceb-i defter esmanı olan ba'de'l-tenzil mütebaki bin üç yüz doksan üç guruşdan bana isabet eden beş yüz on yedi guruşu halen bana eda ve teslime vaziyedd olan Şeymus Efendi'ye kibble-i şerde tenbih olunmak matlubumdur

26 Zilhicce 334

Sayfa 70

Gıbbe's-sual muma ileyh Şeymus Efendi dahi cevabında dükkan-ı mezkureden satılan eşyanın bedeli ol mikdar guruşa vaz'iyedd olduğunu ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburun ber vech-i muharrir müddeasını külliyyen inkar eyledi

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir şerakit müddeasına mutabık beyyine talep olundukda hîn-i akd-i şerâkitde hazırân olub Midyat kadısı Mehmed Şakir Efendi bin Mehmed Ali Efendi bin İsmail Bey ve Midyat İmamı Mehmed Tevfik Efendi bin İbrahim Efendi bin Ömer nam kimesneler şahidleri olub ve bunlardan maada şahidleri olmadığını beyan ve ifade eyledi

Şahidân-ı mezburan li-ecli'l-şehade meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu tarihten beş buçuk mah mukaddem müteveffa Mehmed Çavuş bin Ali Çavuş'un hal-i hayat ve sıhhatinde dükkanında bulunan eşya ehl-i hayra tarafından takdir-i fiyat edilerek esmanı iki bin guruş malından ifrâz ve sermaye olarak mezbur Gasto'ya teslim edildiğinde ol dahi ahz ü kabz ve tesellüm edüb re'sü'l-mal olan iki bin guruş ve masarif-i vakı'a ba'de'l-ihrâc her ne mikdar kâr ve zarar olur ise beşde üçü Mehmed Çavuş ve iki Gasto'ya aid olmak üzere bizim huzurumuzda akd-i şerakit eylediler biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve

şehadet dahi ederiz deyü her biri müttelikü'l-lafz olmakla bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer' eda-ı şehadet-i şer' iye eylediler

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat muhtarı Halef Ağa bin Murad Nevruz ve Süleyman bin Halil bin Mahmud evvela bavaraka-ı mesture sırren ba'de tarafeyn ve şahidan hazır oldukları halde Midyat Tapu Memuru Mehmed Nasuh Efendi bin Fehmi Ağa ve şu'be refiki Rıza Efendi bin Süleyman Efendi bin Hasan Efendi'den alenen lede'l-tezkid-i adl be makbule'l-şehade idükleri iş'ar ve ihbar eylediler

Sayfa 71

Dava sayısı:63

Midyat Ahalisinden olub Midyat seyyar taburu birinci bölüğü efradından sahib-i arz-ı hal Derviş bin Emin kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îşyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde halen vaz'iyed olan Eytam Müdürü Şeyhmus Efendi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kalam edüb işbu tarih-i zabtdan bir mah mukaddem pederim tarafından getirilen bin seksen guruş kıymetinde altı battal sabun Midyatlı Gasto veled-i Razak'a emaneten teslim ve nıfsı kasabada vaki dükkanında hıfz edilmek üzere emredildikde ol dahi ber vech-i muharrir yeddinden ahz ü kabz eylediğinde dükkan-ı mezkurenin Mehmed Çavuş'un eytamına şerakiti hasebiyle muma ileyh Şeyhmus Efendi dükkan-ı mezkureyi taht-ı temhire alarak halen malım olan sabun dahi vaziyed eder olmağla sual olunub sabun-ı mezkureye müdahale edilmemek üzere muma ileyhe kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur

1 Muharrem 335

Gıbbe's-sual muma ileyh Şeyhmus Efendi dahi cevabında sabun-ı mezkureye vaz'iyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin mezburun ber vech-i muharrir müddeasını külliyyen inkar eylediği

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talşeb olundukda Mardin ahalisinden olub Midyat seyyar jandarma efradından İsmail bin Süleyman ve Ahmed bin Musa bin Ahmed nam kimesneler li-ecli'l-şehade meclis-i şer'i merkumu mezkurda hazıra olup her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan altı battal sabun tarihten bir mah mukaddem işbu hazır-ı bi'l-meclis Derviş bin Emin merkum Gasto'ya emaneten teslim etdiğinde ol dahi yeddinden emaneten ahz ü kabz ve tesellüm

eylediğine biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şahadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şahadet eylediler

Şahidan-ı mezburan usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat Seyyar Taburu Kumandanı Şeyhmus Efendi bin İsmail bin Salih ve İaşe Memuru Mehmed Efendi bin Ali evvela ba varaka-ı mesture sırren ba'de tarafeyn ve şahidan hazıran oldukları halde Abdülkerim bin Mehmed bin Hüseyin ve Hasan bin Mahmud bin Hüseyin'den alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade olduklarını işar ve ihbar eylediler

19 Muharrem 332

Sayfa 72

Sabun-ı mevsuf-ı mezkur Derviş'in kendi malı olduğuna ve kimseye satmadığına ve hibe etmediğine ve mülkünden bir vechle çıkarmadığına yemin teklif olundukda müvacehede yemin eyledi

Şahidan-ı mezkure vechle sabun-ı mezkure müddei Derviş'in malı olduğuna ber nehc-i şer' sabit ve mütehakkık olmağla ba'de'l-halef ve'l-hükm mucebince sabun-ı mezkureye müdahele olunmamak üzere Eytam Müdürü Şeyhmus Efendi'ye tenbih olunduğu

Dava sayısı:64

İN-asl Tafi karyesi ahalisinden olub Midyat kazasında mukim jandarma efradından Mehmed bin İsa kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde bi'l-vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb bundan akdem vefat eden Mehmed Çavuş bin Ali Çavuşun sulb-i sagir oğulları Hayri ve Numanb ve sulbiye-i sagire kızları Hasbiye ve Hadice'nin umur ve hususatlarının tesviyelerine kibe'l-şer'den bâ-hüccet-i şer'iyeye vasi-i mansubeleri bulunduğum cihetle sigâr-ı mezburûnun nafaka ve kisve beha eşed-i ihtiyacla muhtac olmalarıyla babaları müteveffa-ı merkumdam mevrûs ve müntakil ber muceb-i defter-i kassam hisse-i irsiyeleri eytam sandığında mahfuz bulunan emvalinden nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyelerine kibel-i şer'den mikdar-ı kifaye meblağ takdir buyrulmak bi'l-vesaye matlubumdur gibbe'l-

tasdikü'l-şer' sigâr-ı mezburûn Hayri ve Numan ve Hasbiye ve Hadice'nin ber vech-i muharrir eytam sanduğunda ki emval-i mevruselerinden işbu tarih-i hüccetden bi'l- itibar yevmiye altmışar paradan şehriye yüz seksen guruş farz ü takdir olunub meblağ-ı mezkuru sigâr-ı mezkurun ber minval-i muharrir nafaka ve kiske beha ve sair-i levazım- ı zaruriyelerine harc ü sarf ve lede'l-hace istizaya ve inde'l-zafer sigar-ı mezburânın eytam sanduğunda ki emvaline rücu'a vasi-i merkuma izin verilmeğın

15 Safer 335

Midyat kazasında mukim zatı Abidin ağa Numan bin İbrahim ve Mehmed bin İsa ibn-i Hasan tarifleriyle marufe Şerife Hanım bint-i Ali Çavuş kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde zevci Kerfa karyesi ahalisinden Şeyh Halil bin Şeyh Ahmed muhazzırında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb merkum Şeyh Halil zevc-i dahilim olub lakin beynimizde hüsn-i muaşeret olmamağla ben hulu'a talibe ve mukarafata ragıbe olduğum merkumun zimmetinde ma' kud olan mihr-i müeccilim olan beş yüz gurus

Sayfa 73

Nafaka-ı müddet-i muayyene ma'lumem üzerlerine mü'ettib-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere iki yüz guruş dahi zevcim merkum Şeyh Halil ile hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkuru ber vech-i muharrir ba'de'l-kabul hukuk-ı zevciyete müteallik amme-i dava ve kaffe-i mütebaliyatdan her birimizin aherin zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât edüb ve her birimizin aherin ibrâsını kabul eyledik

1 Rebi'ü'l-Evvel 335 ve 13 Kanun-ı Evvel 333

Dava sayısı:65

Midyat kazasına tabi Hemze karyesi ahalisinden Mehmed bin Şuayb kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde hâlen vâz'-i yedd olan hazine dava vekili namına Abdülaziz Efendi müvacehesinde üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarih-i zabtdan üç mah mukaddem eşkıya malı denilerek Kara Kısa tarafında müsadere edilerek hükümet-i mahalliyeye teslim edilen üçü siyah ve ikisi beyaz ve dördü beyaz ve siyah renklerinde beheri kırk guruşdan üç yüz altmış guruş kıymetinde dokuz res koyun ve onu siyah ve on biri alaca yirmişer guruşdan cem'an beş yüz yirmi beş guruş kıymetli yirmi bir res kıl keçi ve altı siyah ve kırmızı renkleri yirmi beşer guruşdan beş yüz guruş kıymetli yirmi res tiftik keçi ve biri sarı dördü siyah

renklerde yüzer guruşdan cem'an beş yüz guruş kıymetinde beş res inek helal mal ve mülküm olmağla sual olunub hayvanat-ı mevsufe-i mezkureyi bana redd ü teslime muma ileyh Abdülaziz Efendi'ye kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur

17 Kanun-ı Evvel 326

Gıbbe's-sual muma ileyh Abdülaziz Efendi dahi cevabında hayvanat-ı mezkure-i mevsufeye vaziyeddini ikrar ve itiraf lakin müddei-i mezkurun ber vech-i muharrir müddeasını külliye inkar eylediği

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine talep olundukda Midyat ahalisinden Halef Ağa bin Behruz

Sayfa 74

Ve Musa bin Riyas nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu tarihten üç mah mukaddem müsadere ve muma ileyh Abdülaziz Efendi'ye teslim kılınan üçü siyah ve ikisi beyaz ve dördü siyah ve beyaz renklerde dokuz res koyun ve onu siyah ve on biri alaca yirmi bir res kıl keçi ve ve kezalik siyah ve kırmızı renkli yirmi res tiftik keçi ve biri sarı ve dördü beyaz renklerde beş res inek işbu işbu müddei-i mezbur Mehmed'in helal malı ve mülkü olduğuna beherimiz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şهادet dahi ederiz her biri müttetikü'l-lafz olmağla bilmüvacehe ber-nehc-i şer' eda-ı şهادet eylediler.

17 Kanun-ı Evvel 332

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat imamı Mehmed Tefvik Efendi bin İbrahim Efendi ve muhtarıb Süleyman Ağa bin Halil'den Muhammed'den evvelen ba-varaka-ı mesture sırren ba'de tarafeyn ve şahidan-ı mezburan hazırân oldukları halde Rıza Efendi bin Süleyman Efendi ve Hasan Efendi bin Mahmud Efendi bin Kahraman ağa bin Mahmud Ağa'dan lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-l-şehade oldukları iş'ar ve ihbar eylediler.

Müddei-i mezbur Mehmed bin Şuhayb'ın müddea bih olan hayvanat-ı mezkure kendi malı ve mülkü olduğuna ve kimseye satmadığına ve hibe etmediğine ve hiçbir vechle mülkünden çıkarmadığına yemin teklif edildikde hem yemin eyledi

Şehadet-i mezkure vechle hayvanat-ı mevsufe-i mezkureler müddei-i mezbur Mehmed bin Şuhayb'ın malı olduğuna ber nehc-i şer' sabit ve mütehakkık olmak ba'de'l-halef ve'l-hükm ber minval-i muharrir ta'rif-i merkum ile eda ve isbat olunan hayvanat-ı mezkureyi müddei-i mezbure red ve teslime müddei-i aleyh Abdülaziz Efendi'ye tenbih olunduğu

Dava sayısı:66

Midyat kazasının Kerburun Nahiyesine tabi Cebelek karyesi sakinlerinden ve zatları Mehmed Efendi bin Şeyhmus Efendi bin Abdullah ve Hakkı Efendi bin Şeyhmus Efendi bin İsmail tarifleriyle ma'rufe Halime ve Kameri binât-ı Mehmed ve kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesine mahsus odada ma' kud meclis-i şer'imizde gaibe-i ani'l-meclis nahiye-i mezkure müdir-i sabıkı Halil Efendi bin Mazlum Efendi üzerine

Sayfa 75

Dava ve takrir-i kelim edüb karye-i mezkure ahalisinden iken mukaddemen vefat eden biraderimiz Hüseyin bin Mehmed'in veraseti bizimle zevce-i menkuhe-i metrukesi Zeyneb bint-i Seyyid Eyyüb'e münhasıra olduğu mezbur nahiye iddiaları zevatın Mehmed Efendi bin Şeyhmus Efendi bin Abdullah ve Hakkı Efendi bin Şeyhmus Ağa bin İsmail vuku' bulan ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffa-ı mezburun (...) terk etmiş olduğu iki bin dört yüz guruş kıymetinde sekiz res öküz ile bir res merkebe ile bin guruş kıymetinde altmış yedi res ağnam ve bin beş yüz guruş kıymetinde altmış alef buğday ve üç yüz guruş kıymetli üç döşek ve iki yüz guruş kıymetli iki kilim ve yüz guruş kıymetinde kemeri beheri altı yüz guruş kıymetli bin iki yüz guruş kıymetinde bir tüfenk ki müctemi'ü'l-cem altı bin yedi yüz guruş emvali müteveffa-ı mezburun veresesini olan bizlere teslim edilmek üzere müdir-i muma ileyh bi gayr-ı hakkın bay' ü furuht eylediği halde meblağ-ı mezkuru kendüsünden ne kadar talep etmiş isek de vermekden imtina' eder olmakla

sual olunub meblağ-ı mezkur müdir-i muma ileyhden tahsille beynimizde tevzi' ve taksim olunmak bi'l-vesaye matlubumuzdur

1 Rebi'ü'l-Ahir 335

Tarafeynin mahkemeleri icra edilmek üzere müdir-i muma ileyh celb olundu Fî 20 Kanun-ı Evvel 332 tarih ve 23 numarolu davetiye varakası tebliğ edildikde yevm-i muhakemede hazır olmdığı cihetle müddei-i aleyh-i mezkurun davasına gıyaben istima' olundu

Midyat sakinlerinden ve süryani-i kadim milletinden olub Estel karyesi ahalisinden Muhyiddin bin Ali Efendi bin Şeyhmus Efendi ve Mehmed bin İsmail bin Mehmed tarifleriyle marufe Mama nam kadın kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb işbu tarihten bir mah mukaddem şeref-i İslam'la müşerref olmamla İslamiyet'i ba'de'l*-kabil yeddime bir kıt'a ilam-ı şer'iyeye ita buyrulmuş mezburenin dahi meclis-i şer'iyede Kelime-i Şehadet edüb ol vechle zabt olundu

24 Kanun-ı Evvel 332

Dava sayısı:67

Midyat Kazasına tabi Estel karyesi ahalisinden İbrahim bin Derviş kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bi'l-velaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb Estel karyesi sakinlerinden ve nüfus ceridesinde 12 yaşında mukayyed kız karındaşı Nuriye

Sayfa 76

bint-i Hacı Yusuf'un talibi ve ragıbı bulunan karye-i mezkureli Ömer bin Mehmed Efendi'ye iki bin gurus mihr-i müeccel tesmiyesiyle akd-i nikah icra edilmek üzere kibel-i şer'den tasdik-i izinnamenin tastiri bi'l-velaye matlubumdur

4 Şubat 332

Dava sayısı:68

Midyat kazasına tabi Zer karyesi sakinlerinden ve zatı Mustafa bin Ahmed ve Terzi Halil bin İsa ve Berber Cum'a tarifleriyle ma'rufe Meryem bint Yusuf nam mehtiyeye kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bi'l-rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb işbu tarih-i zabtdan dört gün mukaddem ben Bi-Emrillah din-i mübin-i İslamiye ihtida eylediğimden huzurf-ı şer'iyede Müfti Efendi tarafından kelime-i tevhid bana teklif edilmekle zevcim bulunan Kelü bin Ceved dahi üzerine akd-i İslam edilmek üzere matlubumdur

2 Cemaziye'l-Evvel 335

Zevc-i merkuma meclis-i ma' kud-ı mezkurda Din-i Mübin-i İslamiye teklif olundukda İslam'dan ebâ ve imtina' etmekle şer'en tefrik olunub zevce-i mezburenin iddet-i muayenesi infikâ edinceye değin zevc-i merkum üzerine yevmi üçer guruş nafaka farz ü takdir olunduğu

15 Şubat 332

Dava sayısı:68

Midyat kazasının nefsi-i Midyat ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Abdülkadir bin Mahmud Ağa'nın terk etmiş olduğu sulb-i sagir Mehmed Hâdi ve Selim ve sulbiye kızı Nafize'ye müteveffa-ı mezburdan müntakil hisse-i irsiyesinin hıfz ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan sigâr-ı mezburânın validesi işbu ba'isü'l-vesaika Hilmiye bint-i Mehmed sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviyte-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazimesini kemayenbağı eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğle

7 Cemaziye'l-Evvel 330

Midyat kazasının nefsi-i Midyat kasabası ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Davud bin Şeyhmus Ağa'nın terk etmiş olduğu sulb-i sagir oğulları Celal ve Besim'e pederi müteveffa-ı mezburdan müntakil hisse-i irsiyesinin hıfz ve tesviye-i

umurlarına kıbel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmegle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmege muktadir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan sigâr-ı mezburânın validesi Kamile bint-i Şeyh Mir sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviyte-i umurlarına kıbel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbağı eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğle

15 Şubat 332

Sayfa 77

Dava sayısı:69

Midyat kazasına tabi Dertep karyesi ahalisinden Nil (?) Bey bin Ali Bey kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bi'l-velaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb yirmi yaşında devr olub Dertep karyesinde sakinelere kızım Huriye nam bekri nikahına talib ve ragıb bulunan karye-i mezkure ahalisinden Hasan bin İbrahim üzerine akd-i nikah icra buyrulmak üzere icab eden bir kıt'a izin namenin tastiri bilvelaye matlubumdur dedikde zabt olundu

Dava sayısı:70

Midyat kazasına tabi Devsekan karyesi ahalisinden Abdülkerim bin Molla Abdülhad bin Molla Musa kaza-ı mezkur mahkeme-i şeriyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb müteveffa pederim Molla Abdülrahman'ın terekesinde ber muceb-i kassam hisse-i irsiyem olan üç bin yüz altmış altı gurus otuz para Midyat Eytam sanduğundan kamilen ahz ve hazır istifar-ı hak eylediğimi mübeyyin işbu zabt-ı davada şerh ve temhir ederim

Sayfa 78

Dava sayısı:71

Midyat kazasına tabi Derzip karyesi ahalisinden Mustafa bin Hasan kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure sakinelere ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Abdülaziz bin Yusuf bin Ahmed ve Ali bin Said bin Yusuf tarifleriyle marufe Huri bint-i Musa müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarih-i zabtdan iki mah mukaddem iki yüz gurus mihr-i müeccel

ve üç yüz guruş mihr-i muaccel tesmiyesiyle mezbure nefsinin bana tezc ve ben dahi tezc edüb ol vechle zevce-i menkuhe-i medhul-bihâm olub tarihten sekiz gün mukaddem pederi hanesine firar edüb bana itaat ve hukuk-ı zevciyete riayet etmemeyin bana itaat etmek üzere mezbure Huri'ye kibel-i şer'den tenbih kılınmak matlubumdur

6 Ramazan 335

Gıbbe's-sual mezbure Huri dahi cevabında müddei-i mezburun ber minval-i muharrir ol mikdar mihr-i muaccel ve müccel tesmiyesiyle zevce-i menkuhesi olduğunu inkar eyledi lakin tarih-i mezkurede kendüsüne (...) bilâ nikah yerini irae eyledi

Müddei-i mezburdan ber minval-i muharrir nikah müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Şorec karyesi ahâlisinden Abdülrahman bi Abdullah ve Abdulrahim bin Mahmud nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika işbu tarihi-i zabtdan iki mah mukaddem karyemiz Molla Mahmud'un hanesinde işbu hazır-e mezbure Huri nefsinin bi'l-rıza işbu hazır-ı bi'l-meclis Mustafa'ya iki yüz guruş mihr-i muaccel ve üç yüz guruş mihr-i müccel tesmiyesiyle tezc ve ol dahi tezc ve kabul ettiğini biliriz ve şahadet dahi ederiz deyü her biri müttelikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şahadet eylediler.

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Şoruc imamı Molla Mahmud bin Halid bin Mehmed ve muhtarı Süleyman bin Ali'den evvelen bavarka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ve şahidân-ı mezburân hazır oldukları halde karye-i mezkure ahâlisinen Mehmed bin Ahmed ve Ali bin Hacı Ahmed'den maen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade olduklarını işar ve ihbar eylediler

Sayfa 79

Tarih-i mezkurdan itibaren itibaren iki yüz guruş mihr-i muaccel ve üç yüz guruş mihr-i müccel ile müddei-i merkum Mustafa'nın zevce-i menkuhe*ş medhul bihası olduğuna ber nehc-i şer' sabit ve mütehakkık olmağla muccebince zevc-i mezbur Mustafa'ya itaat ve ilcab ve hukuk-ı zevciyete riayet etmek üzere zevce-i mezbure Huri'ye tenbih olunduğu

Dava sayısı:72

Midyat kazasına tabi Çizni Nahiyesine mülhak Şurac karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Mustafa bin Hüseyin'in sulb-i sagir oğlu Mehmed ve sulbiye-i sagire kızı Emine'nin müteveffa-ı mezburdan müntakil hisse-i irsiyesinin hıfz ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla lede'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure ahalisinden Ali bin Hüseyin Ahmed sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğle

17 Ramazan 335

Dava sayısı:73

Midyat kazasına tabi Şuruc karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Dursun bin Hacı Hasan'ın sulb-i sagir oğulları Ali ve Süleyman ve Abdülkerim ve Mehmed'in tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure ahalisinden Ahmed bin Ali sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğın

14 Ramazan 335

Sayfa 80

Dava sayısı:74

Midyat kazasına tabi Dersiz karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Hüseyin bin Ali'nin sulb-i sagir oğlu Halef'in tesviye-i umuruna kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf

ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure muhtarı Abdülaziz bin Yusuf sagir-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğin

15 Ramazan 335

Dava sayısı:75

Mardin Ahalisinden olub Midyat Seyyar Jandarma efradından Abdülaziz bin Mahmud'un kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde bi'l-velaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb kızım Şemiye Hanım nam bekrin mani'-i şer'i ve nizamisi olmadığından işbu talib ve ragıbı bulunan Mardin ahalisinden Midyat'da mukim Tevfik Çavuş bin Musa nam kimesneye akd-i nikah icra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izin namenin tastiri matlubumdur dedikde zabt olundu

11 Şevval 335

Dava sayısı:76

Midyat kazasına tabi Kefer Havar karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ahmed bin Abdülhayy'ın sulb-i sagir oğulları Abdullah ve İbrahim ve Yusuf'un umur ve hukularını ruiyyet ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görölmeğe istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisülvesika

Sayfa 81

Karye-i mezkure ahalisinden Halef bin Hasan nam kimesne sigar-ı mezburânın vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğin

1 Zilkade 335

Dava sayısı:77

Midyat kazasına tabi Estel karyesi ahalisinden Hasan bin Aziz ile karye-i mezkure sakinlerinden ve zatı Şeyhmus bin Abdülaziz bin İbrahim Efendi ve Hüseyin bin Ali bin Yusuf tarifleriyle ma'ruf Hilmiye bint-i Hasan kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde (...) olan sulb-i kebir oğlu Ali üzerine dava ve takrir-i kelim ederler biz fakirü'l-hal kâr ve keseble iktidarım olmadığından nafaka ve kisve behamı ve sair levazım-ı zaruriyeye eşed-i ihtiyacla muhtac bulunduğumdan oğlum mezbur Ali üzerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak matlubumdur

21 Muharrem 336

Tarafeynin haline göre kadr-i maruf idüğü müddei-i aleyh mezbur Ali'nin haline vukuf namları olan Estel İmamı Şeyhmus Efendi bin Abdülaziz Efendi ve muhtarı Hüseyin bin Ali nam kimesnenin vuku bulan ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan yevmiye üç guruşdan beher sene altı yüz guruş merkum Hasan ve mezbure Hilmiye'nin nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyelerine merkum Ali üzerine tarih-i zabtdan bi'l-itibar farz ve takdir olunub meblağ-ı mezkurun harc ü sarf ve lede'l-hace istidaneye ve inde'l-zafer oğulları üzerine rücu'a mezburâna izin verilmeğin

Dava sayısı:78

Midyat ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden iken mukaddemen vefat eden İsa veled-i Neztekin sulb-i sagir oğlu Kiro'nun umur ve hukukunun ve tesviye-i umuruna kibel-i şer'den bir vasi

Sayfa 82

nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure ahalisinden millet-i merkumeden Simon veled-i Hoci sagir-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazimesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğin

Dava sayısı:79

Midyat kazasına tabi Derzin karyesi ahalisinden sahib-i arz-ı hal Ferhad bin İsa kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden Mehmed Emin bin Hasan müvacehesine dava ve takrir-i kelam edüb işbu tarih-i zabtdan sekiz sene mukaddem vefat eden ceddin Hasan bin Mustafa'nın hal-i hayatında mülk ve taht-ı tasarrufları iken karye-i mezkurede vaki şarken ve cenuben tarik-i amm garben Yusuf ve şimalen Mehmed Emin haneleriyle mahdud müştemilat-ı saireyi havi bin guruş kıymetlü bir bab hane ve karye-i mezkurede vaki Sap Mera dimekler maruf şarken Taku Tarikiye cenuben Abdülkerim garben Simoka şimalen Kulaç ile mahdud dört dönüm bin guruş kıymetlü bir kıt'a zafa dimekle maruf şarken Kulaç cenuben Mehmed garben Ali şimalen Abdülkerim tarlalarıyla bir dönüm yüz guruş kıymetinde bir kıt'a ve Arsa Arkası dimekle maruf şarken Abdülkerim garben Abdurrahman cenuben İsa şimalen Halil ile mahdud iki dönüm iki yüz guruş kıymetinde bir kıt'a susuz tarla ki cem'an iki bin iki yüz guruş kıymetinde bir bab hane ve üç kıt'a susuz tarla müteveffa-ı mezburun hal-i hayat ve sıhhatinde iken bin üç yüz yirmi beş senesi Rebiülevvelinde işbu meclis-i şer'de ibrâz eylediğim bir kıt'a muhizz ve temessük natık olduğu üzere hüccet-i şer'iyeye ile temlik ve teslime dahi isbat ve kabul edüb on bir seneden berü mülküm olmuşken merkum Mehmed Emin fuzulen zabt etmeğle hane ve arazi-i mezkureye müdahele etmemek üzere merkum Mehmed Emin'e kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur

Gıbbe's-sual merkum Mehmed Emin dahi cevabında müddei-i mezburun ber minval-i muharrir iddia etdiği hane ve arazi-i mahdude-i mezkure pederim hal-i hayatında kendüsüne hibe etdiği ve tarih-i mezkurdan şimdiye kadar taht-ı tasarrufunda olduğunu ikrar ve itiraf eyledi

Müddea-bih olan hane ve arazi-i mahdude-i mezkureyi müddei-i merkur Ferrhad bin İsa'nın emval-i mevhubesi olduğuna ber nehc-i şer' sabit ve mütehakkık olmağın mucebince hane ve arazi-i mezkure müddei-i merkuma teslim ve müddei-i aleyh-i mezbur Mehmed Emin sabıkü'l-zikr ikrarı mucebince iltizam olundu

Dava sayısı:80

Midyat kazasına tabi Derince Karyesi ahalisinden İbrahim bin Yusuf kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ceride-i nüfusda on sekiz yaşında kızım Adile'nin beker yaşının işbu talib ve ragıbı bulunan karye-i mezkure ahalisinden Ali bin Abdülkadir nam kimesne akd-i nikah ücra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izin namenin tastiri bi'l-velaye matlubumdur dediği zabt olundu

15 Teşrin-i Sani 333

Dava sayısı:81

Midyat kazasına tabi Estel karyesinde mukim ve zatı Mehmed bin Abdülaziz bin İbrahim ve Ahsen bin Ali Yusuf tarifleriyle marufe sahib-i arz-ı hal Hilmiye bint-i Ahmed kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde Taki karyesi ahalisinden Midyat Jandarma efradından Mehmed bin İsa müvacehesinde takrir-i kelim edüb merkur Mehmed'in zevce-i menkuhe-i medhul-bihası olub işbu hazır-ı bilmeclis olan Şeyhmıs dahi mezbur Mehmed'in karındaşı ve yine (...) sulb-i sagir oğlu olub mezbur zevcim bila nafaka terk edüb nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriye eşed-i ihtiyacla muhtac olmamla sual olunub mezburun üzerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ü takdir olunmak matlubumdur deyü dava etdikde gıbbe's-sual mezbur Mehmed dahi cevabında ber minval-i muharrir olduğunu ikrar eyledi

12 Teşrin-i Sani 333

Gıbbe's-tadikü'l-şer tarafeynin haline göre kadr-i maruf idüğü ve müddei-i aleyh-i mezbur Mehmed'in hal-i vukufu olan Abdülkerim Efendi bin Ahmed Efendi ve Abdi Ağa bin Numan nam kimesnelerin vuku bulan ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu tarih-i zabtdan bi'l-itibar yevmiye beşer guruşdan beher

sene üç yüz guruş mezbur Şeyhmus ve mezbure Hilmiye'nin nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zarurîyesilerine farz ve takdir olunub meblağ-ı mezkuru harc ve sarf ve lede'l-hace istizaneye ve inde'l-zafer merkum Mehmed üzerine rücu'a mezbur Hilmiye'ye izin verilmeğın

14 Safer 336

Dava sayısı:82

Mıdyat kazasına tabi Kefer Abad karyesi sakinlerinden ve zatı Ahmed bin İbrahim bin Hasan ve Kasım bin Halid bin Mehmed tarifleriyle maruf sahıbe-i arz-ı hal Emine bint-i Halil kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'ıyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden Süleyman bin Ali üzerine dava ve takrir-i kelim edüb merkum Süleyman'ın biraderi Yusuf bin Ali'nin zevcim olub taht-ı silahda bulunduğú hasebiyle bilcümle emval-i menkule ve gayr-ı menkulesi merkum Süleyman vaz-ıyed ve tasarruf eder olmağla sual olunub mezbur zevcim gaib olduğı ecilden nafaka ve kisve behaya eşed-i ihtiyacla muhtac olmamla emval-i mezkureye vaz-ı yed olan Süleyman üzerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak matlubumdur

15 Safer 336

Müddeıye-i mezburenin zevci gaib-i mezbur tarafından terk edildiğine dair yemin teklif olundukda yemin eyledi

İnde'l-tasdikü'l-şer' işbu tarih-i zabtdan bi'l-itibar zevci gaib-i mezbur Yusuf'un emvalinden yevmiye on guruşdan üç yüz guruş mezbur Süleyman üzerine farz ve takdir olunub meblağ-ı mezkuru mezbure Emine'nin nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriri için harc ü sarf ve lede'l-iktiza istidaniye zevci gaib-i merkumun emvaline rücu mezbure Emine'ye izin verilmeğın

Sayfa 85

Dava sayısı:83

Mıdyat kazasının nefsi-i Mıdyat kasabası ahalisinden ve Süryani-i Kadim milletinden iken mukaddemen fevt olan Sana veled-i Şükrü'nün sulbi-i sagire kızı Zerbe'nin pederi müteveffa-ı mezburdan mevrus ve müntakil olan hisse-i irsiyesinin hıfz

ve tesviye-i umuruna kibel-i şer'den bir vasi nab ü tayin olunmak ehem ve elzem görölmeğe istikametle maruf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i zabtda muharrirü'l-esami kesân ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika millet-i merkumeden Abdülkadir bin Hasef sagire-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin edildikde ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbağı eda ve ifayı taahhüd ve iltizam etmeğe

10 Rebiülevvel 336

Dava sayısı:84

Midyat ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden sahib-i arz-ı hal Corcu veled-i Kiryo kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb bundan akdem fevt olan Musa veled-i Su'ra'nın sulb-i sagire kızını Esmeno bâ-hüccet-i şer'iyeye vasisi bulunduğum hasebiyle mezburenin nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriye muhtac bulunduğundan nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyesine kibel-i şer'de mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak bi'l-vesaye matlubumdur

10 Rebi'ü'l-Evvel 336

Gıbbe'l-tasdikü'l-şer sagire-i mezburenin emvalinden işbu tarih-i hüccetden bi'l-ıtibar yevmiye beş guruşdan şehriye yüz elli guruş nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriye farz ve takdir olunub ve lede'l-hace istidaya mezburenin emvaline rücu'a vasi-i merkuma izin verilmeğin

Sayfa 86

Dava sayısı:85

Midyat ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden sahibi arz-ı hal Corci veled-i Kesri kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde kasaba-ı mezkure ahalisinden Yusuf veled-i Corcu ve Corci veled-i Kirso müvacehelerinde dava ve takrir-i kelim edüb mukaddemen vefat eden Musa veled-i Sa'do'nun sulbiye-i sagire kızını Estemo'nun ba-hüccet-i şer'iyeye vasisi bulunduğum hasebiyle mezburenin taht-ı temellük ve tasarrufunda bulunan Midyat'da vaki Gemlük dimekle maruf şarken tarik şimalen Müftü garben sulu tarlalarıyla mahdud yüz seksen guruş kıymetinde bir kıt'a ve kezelik şarken Espil şimalen Yusuf Mevruni garben tarik cenuben İsamı tarlalarıyla

mahdud yüz seksen guruş kıymetinde bir kıt'a susuz tarla ile Kürüm Beyanı dimekle maruf şarken Gülüclü garben Yusuf şimalen tarik ile mahdud yüz kırk guruş kıymetinde bir kıt'a bağ ki cem'an beş yüz guruş kıymetinde bir kıt'a bağ ve iki kıt'a susuz tarla merkum Yusuf ve Corci bi-gayr-ı hakkın zabt ve tasarruf ederler olmağla sual olunub merkum'anın vaki olan müdahalelerinin men' edilmek üzere bilvelaye matlubumdur

17 Rebi'ü'l-Evvel 336

Gıbbe's-sual anlar dahi cevaplarında sagire-i mezburenin nafakasına medar olmak üzere iki sene zarfında sarf eylediğimiz altı yüz guruşa mukabil bağ ve arazi-i mahdude-i mezkureyi zabt ve tasarrif olduklarını der-meyan eylediler

Sayfa 87

Dava sayısı:86

Midyat kazasına tabi Kasır karyesi sakinlerinden ve zatı İrfan bin Abdurrahman bin Abdullah ve Abdullah bin Süleyman bin Ahmed tarifleriyle maruf sahib-i arz-ı hal Cerim bint-i İbrahim kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde hazine dava vekili namına Abdurrahman Efendi müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb işbu muayenesi kıbel-i şer'den icra kılman siyah renkde altı yaşında üç yüz guruş kıymetlü bir res inek ve yine siyah renkde iki yaşında yüz guruş kıymetinde bir res tosun ve kezelik beyaz renkde boğazı siyah seksen guruş kıymetinde bir res koyun ve siyah renkde altışar guruş kıymetde cem'an iki yüz guruş kıymetlü dört res keçi ki cem'an altı yüz seksen guruş kıymetlü ağnam ve hayvanatımız (çıkmamış) müsadere edilerek hükümete teslim edilmiş olduğundan ağnam ve hayvanat-ı mezkureyi bana red ve teslime vaziyed olan muma ileyh Abdurrahman Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur

27 Rebiülevvel 336

Gıbbe's-sual Abdurrahman Efendi dahi cevabında hayvanat-ı mezkureye vaziyeddini ikrar edüb lakin müddei-i mezburenin ber vech-i muharrir müddeasını külliyyen inkar eyledi

Müddekiye-i mezbureden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Ziyare Karyesi ahalisinden Yusuf bin Halef ve İbrahim bin Mehmed bin Abdullah nam kimesneler meclis-i ma' kud-ı mezlurda hazırân olub her biri münferinden ve müteakiben iştihad olundukda cevablarında filhakika işbu muayenesi kibel-i şer' de icra kılınan siyah renkde altı yaşında üç yüz guruş kıymetlü bir res inek ve yine siyah renkde iki yaşında yüz guruş kıymetinde bir res tosun ve kezelik beyaz renkde boğazı siyah seksen guruş kıymetinde bir res koyun ve siyah renkde altıyşar guruş kıymetde cem'an iki yüz guruş kıymetlü dört res keçi ki cem'an altı yüz seksen guruş kıymetlü ağnam ve hayvanat işbu müddekiye-i mezbure hazire-i bilmeclis Meryem bint-i İbrahim'in malı olduğunu biliriz bizler bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz

Sayfa 88

Şahidan-ı mezburan usul-i mevzuasına tevfikan mensub oldukları Ziyare karyesi imamı Abdurrahman bin Said bin Abdullah ve muhtarı Hasan bin Halef bin Mahmud evvelen ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ve şahidân-ı mezburan hazır oldukları halde karye-i mezkure ahalisinden Yusuf bin Mehmed Ali bin Yusuf ve Osman bin Abdurrahman bin Abdurrahman alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade oldukları işar ve ihbar eylediler

28 Rebi'ü'l-Evvel 336

Müddekiye-i mezburenin müddeabih olan ağnam ve hayvanat-ı mezkureler kendi malı olduğuna ve kimseye satmaduğuna ve hibe dahi etmediğine ve mülkünden hiçbir vechle çıkarmadığına yemin teklif edildikde yemin eyledi

Dava sayısı:87

Midyat kura katibi Mehmed Efendi kaza-ı mezkur mahkeme-i şer' iyesinde ma' kud meclis-i şer' imizde bilvelaye ikrar tam ve takrir-i kelam edüb kızım Zekiye Hanım yirmi tezevvüce talib ve ragıb bulunan (...) müdiri Bahaddin Efendi nam kimesne akd-i nikah icra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izin-namenin tastiri zımnında dediği zabt olundu

14 Kanun-ı Sani 333

Dava sayısı:88

Deriz karyesi ahalisinden Midyat seyyar taburu efradından Halil bin Derviş kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkureli Selhu veled-i Halid müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb bâ- tapu mülküm ve taht-ı tasarrufumda bulunan karye-ş mezkurede vaki şarken Hasan Abdurrahman garben Halef Bey şimalen harîk ve cenuben tarik ile mahdud altı yüz yirmi guruş kıymetlü bir kıt'a susuz tarlanın mukaddemen beş yüz guruş bedelle bay' ve mezbur Selhu'ya teslim eylediğimde meblağ-ı mezkuru merkuma teslim esnasında tarla-yı mezkuru bana iade etmek suretiyle beynimizde akd-i mukavele etmişdik

Sayfa 89

Zimmetinde meblağ-ı mezkur beş yüz yetmiş guruş merkum Selhu'ya tarlamı iade olunmak üzere matlubumdur

2 Rebiülevvel Sene 336

Dava sayısı:89

Midyat kazası ahalisinden ve Süryani-i Kadim milletinden Aded veled-i İbrahim kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde makud meclis-i şer'imizde kasaba-ı mezkure sakinelerinden ve zatı Muhi veled-i Mülki ve Abdülahad veled-i Şeri tarifleriyle maruf Senev bint-i Hano müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb bundan akdem fevt olan amucam Haşye'nin veraseti benimle sulbiye kızı Şulba'ya münhasita olduktan sonra müteveffa-ı mezburun terk etmiş olduğu Midyat kasabasının Gazvan Mahallesiinde vaki şarken tarik garben Şemno cenuben Çane haneleriyle mahdud bir bab haneyi mezbure Setve müstakilen zabt ve vaz-ı yed eder olmağla merkum amucam hanesinde bana isabet eden hisse-i ırsiyemi halen taleb ederim deyü davaya tasaddi beynimizde münazaat-ı kesire ve muhasamât-ı şedide cereyan etmişdi el-haletü'l-hinde ber-vech-i muharrir tasaddi eylediğim davadan sıhhat-i sulh havi ve mevani-i müfessideden ari mezbure Setve ile yüz elli guruş üzerine akd-i sulh eyledim ve bedel-i sulh-ı mezkuru meclis-i sulhda kable'l-ifrâk mezbure Setve bana kamilen def' ve teslim eyledikde ben dahi yeddinden ahz ü kabz eyledim hane-i mezkureye asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub mezburenin mülkü ve hakk-ı tasarrufu olmuşdur dediklerinde

Dava sayısı:90

Midyat kazasında mukim Halil bin Berber Cum'a kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bilvelaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb kızım Fehmiye Hanım nam beker mezbureye talib ve ragıb bulunan Beşri kazasından Salih Efendi nam kimesneye akd-i nikah icra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izinname itası matlubumdur dedikde zabt olundu

16 Cemaziye'l-Evvel Sene 336

Sayfa 90

Dava sayısı:91

Midyat kazasına tabi Sulhi karyesi ahalisinden Mehmed bin İbrahim kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bilvelaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb kızım Nuriye Hanım nam beker mezbureye talib ve ragıb bulunan Dezrib ahalisinden Halil bin Derviş nam kimesneye akd-i nikah icra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izinname itası matlubumdur dedikde zabt olundu

16 Cemaziye'l-Evvel Sene 336

Midyat kazası ahalisinden iken 22 Haziran 330 tarihinde fevt eden İsa veled-i Milki veraseti oğulları Eşkel ve Yusuf ve Keman'a münhasıra olduğu millet-i merkume muallimi Simon veled-i Karbaki veled-i Anastil ve muhtarı Ya' kub veled-i Kimno ve heyet-i ihtiyariyesinden İsa veled-i Avram mühürleriyle memhur ibraz eyledikleri 24 Şubat 333 tarihli ilmühaber mündericatı takrir-i mezkuru (...) şerh üzere idüğün millet-i merkumeden Kilo veled-i Milki ve Corci veled-i Meher

Sayfa 91

Nam kimesnenin ale'l-tarikü'l-şehade vuku' bulan ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'lenver zahir ve mütehakkık olmağla bu suretde her birerlerine iktiza eyledi

Sayfa 92

Midyat kazasına tabi Kefer Havar karyesi sakinlerinden ve zatı Abdülaziz bin Yusuf bin Ahmed ve Mehmed bin Halil bin Bekir ta'rifleriyle maruf Hadice bint-i Süleyman kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure sakinelerinden ve zatı mezburân ta'rifleriyle maruf Hilmiye bint-i Abdurrahman müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb mezbure Hilmiye'nin büyük biraderi Yusuf'un zevce-i menkuhesi olub merkumun tarihten iki sene mukaddem yani bin üç yüz otuz iki senesinin Şehr-i Kanun-ı Evvelinde Erzurum vilayetinin Çerköy Kışlasında vefat edüb merkumun zimmetinde ma' kud-ı aleyh olan yüz gurus mihr-i müeccelim ile terekesinde bana isabet eden hisse-i irsiyemi münferiden terekesine vaz'-i yed olan mezbure Hilmiye'den hâlen taleb ederim deyü dava etdikde gıbbe's-sual mezbure Hilmiye dahi cevabında biraderi Yusuf'un emvaline vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburenin ber vech-i muharrir müddeasını külliyyen inkar eyledi

14 Cemaziye'l-Ahir Sene 334

Müddeie-i mezbureden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Sunuri karyesi ahalisinden Şemsi bin Ömer bin Ali ve Abdullah bin Abdullah bin Bedri nam kimesneler meclis-i ma' kud-ı mezkurda hazırân olub

Sayfa 93

Dava sayısı:92

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi sakinlerinden ve zatı Midyat kura katibi Mehmed Efendi bin Said Efendi bin Salih Efendi ve Mahmud bin Hacı Mehmed tarifleriyle maruf Zühre bint-i Abdülhadi kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb müteveffa pederim Abdülhadi'den ırsen bana intikal eden karye-i mezkurede vâki rakm-ı ebvâba teveccühle şarken Arif bin Mehmed şimâlen Hacı İsa ve Hacı İbrahim garben Emin Çavuş haneleriyle mahdud bir bab haneden sülüs hisse itibariyle karye-i mezkure ahalisinden Fettah bin Ahmed'e iki yüz gurus semen-i medfu' ve makbuza bay' eyledikde ol dahi ber vech-i muharrir yeddinden ahz ü kabz ve teslim ve temellük ve kabul edüb ve semen-i hane olan iki yüz gurusu merkum Fettah ahz ü kabz eyledim

hane-i mezkureden sülüs hisse itibariyle hissemi merkur Fettah'ın mülk-i müşterası ve hakk-ı tasarrufu olsun dedikde zabt olundu

Dava sayısı:93

Midyat kazasına tabi Kefer Havar karyesi sakinlerinden ve zatı Abdülaziz bin Yusuf bin Ahmed ve Mehmed bin Halil bin Bekir ta'rifleriyle maruf Hadice bint-i Süleyman kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure sakinelerinden ve zatı mezburân ta'rifleriyle maruf Hilmiye bint-i Abdurrahman müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb mezbure Hilmiye'nin büyük biraderi Yusuf'un zevce-i menkuhesi olub merkurun tarihten iki sene mukaddem yani bin üç yüz otuz iki senesinin Şehr-i Kanun-ı Evvelinde Erzurum vilayetinin Çerköy Kışlasında vefat edüb merkurun zimmetinde ma' kud-ı aleyh olan yüz gurus mihr-i müeccelim ile terekesinde bana isabet eden hisse-i ırsiyemi münferiden terekesine vaz'-i yed olan mezbure Hilmiye'den hâlen taleb ederim deyü dava etdikde gıbbe's-sual mezbure Hilmiye dahi cevabında biraderi Yusuf'un emvaline vaziyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin müddei-i mezburenin ber vech-i muharrir müddeasını külliye inkar eyledi

14 Cemaziye'l-Ahir Sene 334

Müddeye-i mezbureden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Sunuri karyesi ahalisinden Şemsi bin Ömer bin Ali ve Abdullah bin Abdullah bin Bedri nam kimesneler meclis-i ma' kud-ı mezkurda hazırân olub

Sayfa 94

her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda filhakika Kefer Havar karyeli Yusuf bin Abdullah'ın tarihten iki sene mukaddem yani bin üç yüz otuz iki senesi şehr-i Kanun-ı Evvelinde Erzurum Vilayetinin Çerköy Kışlasında vefat etdiğini re'yü'l-'ayn müşahede eyledik bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şhadet dahi ederiz deyüğ her biri müttetikü'l-lafz olmağla bilmüvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şhadet eylediler

Şahidan-ı mezburân usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Sunuri karyesi imamı Halil-i bin Yusuf bin Halil ve muhtarı Süleyman bin Ali'den evvelen ba-varaka-ı mesture sırren ba'de tarafeyn ve şahidân hazır oldukları halde karye-i mezkureden

Mehmed Said bin Mahmud bin Said ve Mehmed bin İsmail bin Ömer'den alenen lede'l-tezkid-i adl makbule'l-şehade oldukları iş'ar ve ihbar kılındı

17 Cemaziye'l-Ahir 332

Dava sayısı:94

Midyat Jandarma Efradından Mehmed bin İsa kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şerimizde halen zevce-i menkuhesi ve zatı Abdullah Efendi bin Osman Efendi bin Abdurrahman ve Abdülrezzak bin Esad bin Hüseyin tarifleriyle maruf Hilmiye bint-i Ahmed muhazzırında ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb mezbure Hilmiye ile feraşımından hâsıl mezbureden mütevellid oğlum Şeyhmus'un işbu tarih-i zabtdan dört mah mukaddem nafaka ve kisve behaları için ba-hüccet-i şer'iyeye yevmiye beşer guruşdan beher şehir üç yüz guruş üzerime karz ü takdir olunmuşdu lakin mezburenin nefsi Midyat kasabasında ikamet etmekte bulunduğu hanede kendüsüne mesken-i şer'iyeye ile kudret ve halime göre iksâb ta'ahhüd eyledikde ve bu vechle aramızda hüsn-i muaşeret olmamışdır deyü mezbur Mehmed takrir-i meşruhası zevce-i mezbure Hilmiye dahi tasdik eylediği

26 Cemaziye'l-Ahir 334

Sayfa 95

Dava sayısı:95

Midyat Kazasına tabi Kefer Havar karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Ali bin Abdurrahman'ın sulb-i sagir oğlu Şeyhmus'un umur ve hususatının ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle istikametle maruf ve diyanetle mevsuf ve her vechle umur-ı vesyate uhdesinden gelmeğe zeyl-i vesikada muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde's-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan karye-i mezbur ahalisinden Hüseyin bin Ali sagir-i mezburun vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'den vasi nasb ü tayin olundyukda ol dahi ber vech-i muharrir-i vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı taahhüd ve iltizam eyledi

27 Cemaziye'l-Ahir Sene 334

Dava sayısı:96

Ahlat kazası muhacirlerinden olub Midyat kazasında mukim Ahmed bin Rüşdü kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkure ahalisinden Behram bin Mehmed Ali Çavuş üzerine dava ve takrir-i kelam edüb işbu muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan siyah renkde sekiz yaşında arka kulağı kesik yüz yirmi guruş kıymetinde bir res merkebe işbu tarihten iki sene mukaddem altı mecdiye semen-i medfua ve makbuza ile Süleyman bin Hasan'dan iştira eyledim ol vechle şırren malım iken tarihten üç gün mukaddem merhum Behram bin Abdülkadir yeddinden ahz etmeğle merkebe-i mevsu mezkuru bana red ve teslime merhum Behram'a kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur deyü daba etdikde gıbbe's-sual merhum dahi cevabında merkebe-i mevsuf-ı mezkure vaz'iyeddini ikrar ve itiraf edüb lakin tar,hden üç mah merkebi iki mecdiye semen-i medfua iştira etdiğini der-meyan eyledi

4 Rebiülevvel 336

Müddei-i mezburdan ber vech-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda mezkur Ahlat muhacirlerinden olub Midyat kazasında mukim Hamdi bin Ahmed bin Kuşhan ve Mehmed bin Derviş bin Bekir nam kimesneler meclis-i ma' kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda cevanlarında filhakika işbu muayenesi kibel-i şer'den icra kılınan siyah renkde sekiz yaşında bir res merkebe işbu müddei-i mezbur Ahmed bin Rüşdü tarihten ili sene mukaddem altı mecdiye semen-i medfua ve makbuza iştira eylediğini biliriz biz bu hususa bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla ber nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

Şahidân-ı mezburan usul-i mevzuasına tevfikân mensub oldukları Midyat kazası muhacir imamı Derviş bin Bekir bin Yakub ve heyet-i ihtiyariyeden Esad bin Yusuf bin Esad evvelen ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ve şahidâm-ı mezburan hazır oldukları halde Ahlat muhacirlerinden Yusuf bin Selam bin Yusuf ve Yakub bin İbrahim bin Mustafa'dan alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade olduklarını işar ve ihbar olundu

Dava sayısı:97

An-asl Akhisarlı ahalisinden olub Midyat kazasında mukim Jandarma efradından iken mukaddemen taht-ı silahda vefat eden Hasan Çavuş bin Mehmed'in veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Marya bint-i Ahmed Efendi ile li-ebeveyn hemşiresi Aişe bint-i Mehmed'e münhasıra olduğu mahalle-i mezbure imamı Mehmed Tevfik Efendi bin İbrahim Efendi bin Ali ve muhtarı Hacı bin Halil bin Mahmud ve heyet-i ihtiyariyeden Mehmed bin Behram mühr-i zat-ı resmiye ile ibraz eylediği Fî 19 Nisan 334 tarihlü ilm ü haber mündericatı veraset-i mezkure vech-i meşruh idüğü Midyat ahalisinden Ali Çavuş bin Şeyhmus Ağa ve Ahmed Efendi bin Ali Ağa'dan vuku bulan ihbarlarla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık eyledi

9 Receb 336

Dava sayısı:98

Midyat kazasına tabiş Estel karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden İbrahim bin Abdullah bin Hacı Mehmed ve Ali bin Mehmed bin Halil tarifleriyle marufe Meryem bint-i Halef karye-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde halen zevc-i dahili karye-i mezkureden Hasan bin Mehmed müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb merkum Hasan iki yüz guruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkuhesi olub merkumun validesi Fatıma bint-i Mahmud ile beynimizde hüsn-i muaşeret ve muvafakat olmadığı gibi mesken-i şer'imiz dahi bir odadan ibaret olmağla bir oda içerüsünde ictima'mız şer'en gayr-ı câiz bulunduğuna mebni pederim hanesinde ikamet etmekde bulunmamla nafaka ve kisve beham ve sair levazım-ı zaruriyeye eşed-i ihtiyacla muhtac olmamla sual olunub zevcim merkum üzerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak matlubumdur deyü dava etdikde gıbbe's-sual mezbur Hasan dahi cevabında müddeiye-i mezburenin ber minval-i muharrir kendüsüne mesken-i işer'iyeye ile nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriye tayin ettiği halde bana itaat ve hukuk-ı zevciyete riayet etmemeğle bana riayet etmek üzere mezbureye kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur dedikde

20 Receb 336

Müddeye-i mezbure Adliye'ye (...) infâk ve iksâya zevc-i mezbur taahhüd etmeğin kül-evvel zevc-i mezbur Mustafa'ya itaat ve inkıyad ve hukuk-ı zevciyete riayet etmek üzere mezbureye tenbih olunduğu

10 Receb 336

Dava sayısı:99

Midyat kazasına tabi Estel karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Mehmed bin Ali'nin terk etmiş olduğu sulb-i sagir oğlu Salih ve sulbiye-i sagire kızı Hayriye pederi müteveffa-ı mezburdan mevrus ve müntakil olan hisse-i irsiyelerinin hıfz ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle emanet ile maruf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü zeyl-i ceridede muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla gıbbe'l-şer'ü'l-enver zâhir ve müstehak olan işbu ba'isü'l-vesika karye-i mezbure ahalisinden ve sagirân-ı mezburânın büyük biraderi Hasan bin Mehmed sagirân-ı mezburânın vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü ta'yin kılındıkda ol dahi ber vech-i muharrir vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazimesini kemayenbaği eda ve ifayı ta'ahhüd eyledi

10 Receb 336

Dava sayısı:100

Mardin ahalisinden olub Midyat kazasında mukim Şeyhmus Efendi bin Haluk Efendi kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bi'l-velaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb ceride-i nüfusda yirmi yaşından dün kızım Şerife Hanım nâm bakirenin tâlib ve râgıbı bulunan Hüdavendigâr vilayetine tabi Bilecik kazasına merbut Yarhisar ahalisinden olub Midyat Kadısı Hüseyin Hasan Efendi bin İbrahim Efendi'ye üç yüz guruş mihr-i müeccel ve üç bin guruş mihr-i muaccel tesmiyesiyle akd-i nikah icra buyrulmak üzere kibel-i şer'den izinname itası matlubumdur dediği zabt olundu

21 Receb 336

Dava sayısı:101

Midyat kazasına tabi Mebzeç karyesi sakinlerinden ve zatı Halil bin Yahya bin Hamid ve Abdurrezzak bin Ahmed bin Mehmed ta'rifleriyle maruf Sâri bint-i Halef kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde zevc-i mutlaka Mustafa bin Ahmed müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb merhum Mustafa zevc-i dahilim iken tarihten üç gün mukaddem beni bâtinin tatlık etmeğle iddetim tamam oluncaya değin mezbur Mustafa üzerine kibel-i şer'den mikdar-ı kifaye karz ve takdir olunmak matlubumdur dedikde gibbe's-sual mezbur Mustafa dahi cevabında müddeiye-i mezburenin takrir-i meşruhasını tasdik etmeğle mezbur Hayriye'ye iddeti tamam oluncaya değin mezbur Mustafa üzerine yevmiye beş guruşdan şehriye yüz elli guruş farz ve takdir edilüb meblağ-ı mezkuru harc ü sarf ve lede'l-hace istidaniye inde'l-zafer mezbur Mustafa üzerine rücu'a mezbureye izin verilmeğın

21 Receb 336

Dava sayısı:102

Estel karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Mehmed bin Yusuf bin Ali ve Musa bin İbrahim bin İsmail ta'rifleriyle maruf Adile bint-i Şeymus kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şerimizde ka'im pederi Hacı Ömer bin Hacı Mahmud üzerine dava ve takrir-i kelim edüb ben Hacı Ömer'in sulb-i kebir oğlu Yusuf'un zevce-i menkuhesi olub mezbur zevcim taht-ı silahda bulunduğı cihetle dört mah mukaddem beni bilâ nafaka terk edüb diyar-ı ahire sevk edilerek gâ'ib olduğı ecilden bu ana değin nafakaya eşed-i ihtiyacla muhtac olmamla sual olunub zevcim gaib-i mezburun pederi Hacı Ömer üzerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak matlubumdur deyü dava etdikde ba'de'l-tahlifü'l-şer' mezbure Adile nafakası için mezbur Hacı Ömer üzerine oğlu ga'ib Yusuf'a rücu' etmek üzere işbu tarih-i zabtdan bi'l-itibar yevmiye on beş guruşdan şehriye dört yüz elli guruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mezburu harc ve sarf ve lede'l-hace istidaniye merhum Hacı Ömer'e rücu'a mezbure Adliye'ye izin verilmeğın

10 Şevval 334

Dava sayısı:103

Midyat kazası ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden Şabo veled-i Çiço kaz-a1 mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud mneclis-i şerimizde millet-i merkumeden İsa veled-i Avram müvacehesinden bi'l-vesaye üzerine dava ve takrir-i kelam edüb bundan akdem fevt eden Kürye Haynok'un sulb-i sagire kızları Haşir ve Derdi'ye ba-hüccet-i şer'iyeye vasileri bulunduğum hasebiyle eytam-ı mezurenin pederden mevrus ve müntakil olan Midyat'da vâki Orku demekle ma'ruf şarken Corci garben Abdülkadir Paşa şimalen tarik ve cenuben Körye tarlalarıyla mahdud iki dönüm bin guruş kıymetinde bir kıt'a susuz tarla merkum İsa bi-gayr-ı hakkın zabt ve vaz'iyed ve tasarruf eder olmağla tarla-ı mahdud-ı mezkureye müdahale edilmemek üzere merkum İsa'ya kıbel-i şer'den tenbih olunmak bi'l-vesaye marlubumdur deyü da'va etdikde gıbbe's-sual mezbur İsa dahi cevabında eytam-ı mezburenin idare-i (...) olmadıkları gibi idarelerine medar olmak üzere eytam-ı mezburenin umurunu tesviye edere Sari bint-i Çeku nam zımmilerden bin elli guruş semen-i medfu ve makbuz iştira eyledim ol vechle bi-hakkın zabt ederim der-meyan eyledi

9 Şaban 336

Dava sayısı:104

Midyat ahalisinden Şibo veled-i Corcu kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bil-vesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb bundan akdem vefat eden Kürye Haynok'un sulb-i sagire kızları Haşir ve Derdi'ye ba-hüccet-i şer'iyeye vasileri bulunduğum hasebiyle sigâr-ı mezburânın nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyelerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak bi'l-velaye matrlubumdur gıbbe'l-tasdikü'l-şer' sagiran-ı merkumânın nafaka ve kisve behalarına tarih-i zabtdan bi'l-itibar yevmiye beşer guruşdan iehriye üç yüz guruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mezburu harc ve sarf ve lede'l-hace istidaniye sigar-ı mezburanın emvaline rücu'a mezbura izin verilmeğın

26 Şaban 336

Dava sayısı:105

An-Asl Der-Saadet ahalisinden olub Midyat kazasında mukîm Hasan Fuad Efendi bin Hasan ile kaza-ı mezkure ahalisinden Şerif Efendi bin Halef Ağa kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkur ahalisinden Melik Efendi bin İbrahim müvacehesinde adliye-müstantik vekil Ahmed Efendi hazır olduğu halde dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarihten on bir gün mukaddem malımızdan iki yüz on beş yirmi guruşluk on altı elli guruşluk ve yirmi beş guruşluk ki cem'an beş bin iki yüz guruş kıymetlü guruşluk bâ-tenfiz tahvil etmek üzere mezbur Melik Efendi'ye teslim eylediğinden meblağ-ı mezburu bize red ve teslime merhum Melik Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbih olunmak matlubumuzdur deyü dava etdikde gibbe's-sual merhum Melik Efendi dahi cevabında yüz guruşa bâ-tevfiz tahvil edilmek üzere müddeiyan-ı mezburândan meblağ-ı mezburu ahz ü kabz eylediğini ikrâr ve itiraf edüb lakin sırkât-i meskenden dolayı dâ'i bulunduğum cihetle adliye müstantik vekili hazır-ı bil-meclis Ahmed Efendi tarafıdan taharri etdiği esnada müddeia bih ola meblağ-ı mezbur kamilen ahz ü kabz eylediğini der-meyan eyledi

28 Şaban 336

Muma ileyh Ahmed Efendi dahi cevabında müddei-i aleyh Melik Efendi (...) Efendi muhacir memuru Rıza Efendi'nin hanesinde sırkât olunan bâ-tevfiz ve eşya-ı sairesinin sırkâtiyle maznun-ı aleyh olub eşya ve tahvillerin hanesinde olduğu verilen haber üzerine tahrirat-ı kanuniye icra edilmek üzere esna-ı tahriratda merhumun hanesinde işbu zühur ederek bir heyet huzurunda tasdik etmek suretiyle zabt varakası alarak muma ileyh Mehmed Efendi'ye dahi imza etdirilmiş idi iddia olunan

sayfa102

Kontratının der-dest etdirilen tehalif etdiği gibi Melik Efendi bu babda ki ikrarı ceri-i müstaim ve vaz'-ı mukaddem olduğunu der-meyan eyledi

Dava sayısı:106

Midyat kazası ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden sahib-i arz-ı hal Şayo veledi-i Kiryo kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'îyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde kaza-ı

mezkur ahalisinden ve Protestan milletinden İsrail veled-i Yosef ve Simon veled-i İsa müvacehelerinde dava ve takrir-i kelam edüb mezburûnun taht-ı temellük ve tasarruflarında iken kasaba-ı mezburede vâki' Arka Gadır dimekle maruf şarken Heço şimalen Corci garben tarik cenuben Hori İsa tarlalarıyla mahdud iki dönüm bir kıt'a susuz tarla işbu tarih-i zabtdan bir sene mukaddem iki yüz yetmiş beş guruş semen-i medfu'a ve makbuza biraderim Simon veled-i Kiryo'ya bey'-i bât-ı sahih-i şer' ile bey' ve teslim eylediğimde ol dahi benden iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabul etmiş iken merkur biraderim vefat etmeğle benden gayrı vârisi olmadığı cihetle tarla-ı mahdude-i mezkureyi bana ırsen intikal eder olmağla sual olunub tarla-ı mahdude-i mezkureye müdahele edilmemek üzere merkurûn İsrail ve Yosef ve Simon'a kibel-i şer'den tenbih olunmak bi'l-velaye matlubumdur deyü dava etdikde gıbbe's-sual onlar dahi cevabında müddei-i mezburun ber minval-i muharrir müddeasını ikrâr eylediler

27 Ramazan 336

Müddeiyûn-ı aleyh-i mezburûndan def'-i müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda Midyat Protestan milletinden ve tüccardan David Efendi veled-i Kelihor Yusuf bin Said nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurda hazırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda cevaplarında filhakika işbu tarih-i zabtdan ya'ni sekiz mah mukaddem işbu hazır-ı bilmeclis Şayo veled-i Kiryo iki yüz yetmiş beş guruş semen-i medfu'a ve makbuza huzurumuzda merkur Yusuf veled-i İsa bey'-i bât-ı sahih-i şer' ile bay' ve teslim eylediğinde ol dahi yeddinden iştirâ

Sayfa 103

Ve ahz ve kabul ve tesellüm ve kabul eyledi biz bu hususda bu vech üzere şahidiz ve şehadet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şehadet eylediler

29 Ramazan 336

Müddei-i aleyh-i mezburûn def'-i müddeaları için meclis-i şer'de husus-ı mezkur hakkında eda-ı şehadet eder şuhudun şehadetleri şer'en makbul olmayub ve başka şahidleri olmadığını beyan ve ifade eylediler

4 Şaban 336

Mucebince merkur Yosef ve İsrail ve Simon müddei-i merkur Şabo ber vech-i şer'i muarızadan ba'de'l-men' salifü'l-zikr ifadeleri mucebince tarla-ı mahdude-i mezkureyi müddei-i merkur Şabo'ya red ve teslime merkuruna tenbih olunduğu ve zir-i zabtda muharrir olan masarif-i mahkeme müddei-i aleyhaya râci etmek üzere ahzı mukteza eylediği

5 Şaban 336

Dava sayısı:107

Midyat kazasına tabi Aşçı karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Molla İbrahim bin Hacı Mehmed ve Halef bin Ali bin Hüsrev tarifleriyle marufe Meryem bint-i Halef kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde makud meclis-i şer'imizde zevc-i dahili karye-i mezkureli Hüseyin bin Mehmed muhazzırında ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb merkur Hüseyin ile beynimizde hüsn-i muaşeret ve muvafakat olmadığı cihetle merkurun üzerine 22 Mayıs 334 tarihli ba-hüccet-i şer'ie şehriye üç yüz guruş nafaka kisve takdir buyrulmuş ise de merkur ile beynimizde hüsn-i muaşeret ve muvafakat ile gereği gibi hanemde ikamet ve nafakamı dahi tarafından harc ü sarf etmekte bulunduğundan beynimizde ol vechle (...) cereyan etmiş idi dermeyan etmeğle zevc-i mezbur Hasan dahi cevabında mezbure Meryem'in takrir-i meşruhu vech üzere idüğünü ikrar ve itiraf eyledi

12 Şevval 336

Sayfa 104

Dava sayısı:108

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Ömer bin İbrahim'in sulb-i sagir oğulları Süleyman ve İbrahim'in pederleri müteveffa-ı mezburdan müntakil olan hisse-i irsiyelerinin hıfz ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den bir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğle emanet ile maruf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i ceridede muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan işbu ba'isü'l-vesika Kezrib karyesi ahalisinden ve sigâr-ı mezburûnun amucaları Hüseyin bin Mehmed sagirân-ı mezburânın vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'den vasi nasb ü ta'yin kılındıkda ol dahi ber vech-i

muharrir vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kemayenbağı eda ve ifayı ta'ahhüd etmeğin

19 Şevval 336

Dava sayısı:109

Midyat kazasına tabi Şurhic karyesi ahalisinden Musa bin Hüseyin kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb işbu tarih-i zabtdan dört sene mukaddem taht-ı silahda bulunan hayat ve mematı nâ-malum olan karye-i mezkure ahalisinden biraderim İsmail bin Hüseyin'in taht-ı nikahında bulunan zevceleri Zahide bint-i Mehmed ve Fatıma bint-i İsa beynlerinde hüsn-i muaşeret ve muvafakat olmadığı cihetle merkumun emvalini (...) bi-gayr-ı hakkın sarf ve harc etmekte bulunduğundan gaib-i mezburun hali münfehim oluncaya değin emval ve eşyasını ahz ü kabz ve hıfz ve sair umur-ı lazimesini ruiyyet ve tesviyesine kibel-i şer'den bir kayyum nasb ü tayin olunmak matlubumdur emanet ile mevsuf ve istikametle maruf ve her vechle umur-ı mezkure uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i ceridede muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olan işbu baisü'l-vesika karye-i mezkure ahalisinden ve gaib-i mezburun büyük biraderi

Sayfa 105

Bin Hüseyin'i gaib-i mezbur İsmail bin Hüseyin'in hali münfehim oluncaya değin emvalini ahz ü kabz ve hıfz ve sair umur-ı lazimesini ruiyyete kayyum nasb ü tayin kıldıkda ol dahi ber vech-i muharrir kabul ve kemayenbağı eda ve ifayı tahhüd ve iltizam eyledi

19 Şevval 336

Dava sayısı:110

Midyat kazasına tabi Kezrib karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Hüseyin bin Mehmed bin İbrahim ve Abdülaziz bin Ahmed bin Yusuf tarifleriyle maruf Ni'miye bint-i Sami kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden Abdullah bin Hacı Hasan üzerine dava ve takrir-i kelam edüb merkum Abdullah'ın sulb-i kebir oğlu Yusuf'un halen zevce-i menkuhe-i medhul-bihası ve işbu hazır-ı bilmeclis Hüseyin ve Hayriye nam sagiran dahi mezbur Yusuf'un firaşından hasıl ve benden mütevellid sulb-i sagir oğulları olub zevcim mezbur Yusuf tarih-i zabtdan iki sene mukaddem beni ve sagiran-ı mezburani

bilâ nafaka ve lâ münfakk-ı şer' terk-i kıta'at-ı askeriye sevk olunub gaib olduğu ecilden ben ve sagiran-ı mezburan nafakaya muhtac olmamızla zevcim gaib-i mezburun babası mezbur Abdullah üzerine kibel-i şer'den kadr-i kifaye meblağ farz ve takdir olunmak matlubumdur

20 Şevval 336

Müstediyeye-i mezburenin zevc-i mezburun nafaka ve kisvesiz terk ettiği ve zevc-i mutlakı olduğuna mezbureye yemin teklif olundukda yemin eyledi

Tarafeynin haline göre vukuf-ı tamları olan zeyl-i ceridede muharrirü'l-esami Müslimînin ale'l-tarikü'shade vuku' bulan ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zahir ve mütehakkık olmağla müddeiye-i mezbure Ni'miye ile sigar-ı mezburanın nafakaları için mezbur Abdullah üzerine oğlu gaib-i mezbur Yusuf'a rücu' etmek üzere işbu tarih-i hüccetden bi'l-itibar mezbure Ni'miye yevmiye on guruşdan şehriye üç yüz guruş ve mezburân Hüseyin ve Hayriye'nin yevmiye beşer guruşdan şehriye üç yüz guruş ki cem'an altı yüz guruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mezkuru mezbur Ni'miye ve mezburân Hüseyin ve Hayriye'nin nafakalarına harc ü sarf ve lede'l-iktiza istidaniye mezbur Abdullah üzerine rücu'a mezbure Ni'miye'te izib verilmeğin

20 Şevval 336

Sayfa 106

Dava sayısı:111

Midyat kazasının Ganvat Mahallesi ahalisinden ve Süryani-i kadim milletinden Abdullah bin Şimon kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde kaza-ı mezkure sakinlerinden ve zatı Abdülaziz bin Hazef ve Memi bin Govi tarifleriyle maruf Menti bint-i Şayı müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb bundan akdem vefat eden Şaho'nun sulbi oğulları Toma ve Simon ve Mecide ve Rumya'ya ba-hüccet-i şer'iyeye vekilleri bulunduğum hasebiyle mezburânın pederlerinden mevrus ve müntakil olan Kefer Allab tarikinde vaki iki dönüm bir kıt'a tarla mezbure Menti tarafından zerr' edilerek arazinin icarı olarak beldenin örf ve adetine göre hasılatının rabi' olmak üzere bana eda ve teslime mezbureye kibel-i şer'den tenbih olunmak matlubumdur deyü dava etdikde gibbessual mezbure Menti dahi cevabında müddei-i mezburun ber minval-i muharrir tarla-ı mezkuru zer' ettiğini işkrar ve itiraf edüb lakin müteveffa-ı mezburun müstedi-i mezburun ba-hüccet-i şer'iyeye tevkil eder meyanlarından buldukları cihetle

tarla-ı mezkurenin hükm olundukda müstedi-i merkuma teslim edemeyeceğini dermeyan eyledi

20 Şevval 336

Tarla-ı mezkurenin hasılatının reb'i verese-i mezburenin bedel-i icarından malı olduğunu ber-nehc-i şer' sabit ve mütehakkık olub mucebince hasılat-ı mezkureden mezburan hisse-i irsiyelerinin teslimine mezbureye tenbih olunduğu

5 Safer 337

Sayfa 107

Midyat kazasına tabi Kiryoran Nahiyesine muzaf Beyik karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Hasan bin İbrahim bin Hasan ve Yusuf bin Ali bin Mehmed tarifleriyle maruf sahib-i arz-ı hal Nuriye bint-i Abdullah kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şerimizde karye-i mezkure ahalisinden gaib-i ani'l-meclis Hacı bin Hasan üzerine dava ve takrir-i kelim edüb işbu tarih-i zabtdan sekiz sene mukaddem yani bin üç yüz yirmi altı senesi şehr-i Şubatının onunda kardeşim Mehmed bin Abdullah sarf-ı zatiyesi için bin guruş mihr-i muaccel tesmiyesiyle merkum Hacı bin Hasan tezvic etmek üzere teklif olundukda cariyesi âkile ve bâliğ olduğum hasebiyle merkum Hacı'nın tezvicine rıza ve muvafakat eylediğimden nâşi on gün zarfında beni taht-ı işkenceye alarak merkumun zulm ve teaddisine kurtulmak üzere cebr ve ikrâh suretiyle akd-i nikahıma dair kendisine tevkil etmiş isemde nikah-ı mezkurun şer'e muhalif olduğuna mebni merkum Hacı ile halvet-i şer'iyeye ve tev'iyeye olmadığı gibi el-yevm bakire olmamla nikah-ı mezkurun adem-i sıhhatine dair yeddime bir kıt'a vesika-ı şer'iyenin ita buyrulması matlubumdur

12 Zilkade 336

Müddeye-i mezbureden ber minval-i muharrir müddeasına mutabık beyyine taleb olundukda hasb-i akd-i nikahda hazır ve şahid olan karye-i mezkure ahalisinden Hüseyin bin İbrahim bin Hasan ve Yusuf bin Ali bin Mehmed nam kimesneler meclis-i ma'kud-ı mezkurede hâzırân olub her biri münferiden ve müteakiben iştihad olundukda cevablarında filhakika işbu tarih-i zabtdan sekiz sene mukaddem yani bin üç yüz yirmi altı senesi şehr-i Şubat'ının evailinde işbu hazire-i bi'l-meclis müddeye-i mezbure Nuriye bint-i Abdullah ile karye-i mezkureli Hacı bin Hüseyin beynlerinde akd-i nikâh icra edilmesine dair mezburenin biraderi Mehmed tarafından vuku' bulan teklif üzerine müddeye-i mezbure Hacı ile akd-i nikâha rıza ve tavaffukat gösterdiğinde

Sayfa 108

mezbur Mehmed tarafından mezburenin el ve ayaklarını bağlamak suretiyle huzurumuzda dahi darb ve bu suretle işkence etdikden sonra tekrar bizi çağırub hemşirem Nuriye'yi tarafımızdan bi'l-vekale merkum Hacı'ya verdim siz bu hususda şahid olunuz dediğinde mezbure dahi cevabında mezbur Hacı ile akd-i nikaha kat'iiyen rıza ve muvafakatım yokdur lakin biraderim beni katl ile tehdit ettiğinden bi'l-mecburiye tevkil eylerim dediğine şahidiz ve şهادet dahi ederiz deyü her biri müttetikü'l-lafz olmağla bi'l-müvacehe ber nehc-i şer' eda-ı şهادet eylediler

Şahidân-ı mezburân usul-i mevuzasına tevfikân mensub oldukları Berik karyesi imamı Mahmud bin Ali bin Hasan ve muhtarı Mehmed bin Abdullah bin Ahmed evvelene ba-varaka-ı mesture sırren ve ba'de tarafeyn ile şahidân-ı mezburân hazırân oldukları halde karye-i mezkure ahalisinden Süleyman bin İbrahim bin Süleyman ve Osman bin Bekir bin Mehmed'den alenen lede'l-tezkid-i adl ve makbule'l-şehade oldukları iş'ar ve ihbar eylediler.

Cebr ve ikrâh ile vâki olan nikahın fesadı mu'teberân-ı ketb-ı fıkıhdan müsteban olduğu gibi husus-ı mezkur hakkında neşr olunan aile kararnamesinin eli yedinci maddesinde dahi ikrâh ile vuku' bulan nikâh fâsiddir deyü muharrir olmasına ve henüz halvet-i şer'iyeye vuku' bulmamasına mebni madde-i mezkure mucibince müddeiye-i mezbure Nuriye ile merkum Hacı bin Hasan beynlerinde akd olunan nikahın feshine ba'de'l-hükm masarif-i mahkemesi olan altmış yedi gurus otuz para müddei-i aleyhe müracaat etmek üzere müddeiyeden ahz ve istifa olunması iktiza eylediği

Sayfa 109

Midyat kazasına tabi Gaykaf karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Murad bin İsmail bin Ali ve Hüseyin bin Ali bin Halil tarifleriyle marufe Aişe bint-i Abdullah kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden Mehmed Çavuş bin Ahmed müvacehesinde dava ve takrir-i kelam edüb bundan dört beş sene mukaddem (...) illetine mübtela olan karye-i mezkure ahalisinden pederim Hüseyin bin Abdullah kesb-i afiyet edinceye değin tesviye-i umuruna bâ-hüccet-i şer'iyeye merkum Mehmed Çavuş vasisi bulunduğu cihetle pederimiz müteveffa Abdullah'dan benimle biraderim mahbun-ı merkum Hüseyin ile

mevrus ve müntakil olan karye-i mezkurede vaki Kıdem Arşı demekle maruf şarken Molla İbrahim şimalen İsmail garben Yahya cenuben Mehmed Ahmed tarlalarıyla mahdud dört yüz guruş kıymetinde bir kıt'a ve kezelim Kerem Eşri demekle maruf şarken Mehmed İsmail şimalenb Milla İbrahim garben Mehmed Hasan cenuben Ahmed Mustafa tarlalarıyla mahdud iki yüz guruş kıymetinde bir kıt'a ve Kerem Ekvab demekle maruf şarken Mehmed Ahmed şimalen Mehmed Salih garben Molla İbrahim cenuben Ahmed bin Halef ile mahdud yüz elli guruş kıymetinde bir kıt'a ve Arsa Yeri demekle ma'ruf Şarken Ali şimalen Ahmed garben Mehmed cenuben Halil İsmail ile mahdud iki yüz guruş kıymetinde bir kıt'a ve Davud Humudu demekle maruf şarken Şeyhmus şimalen İsmail garben tarik-i amm ile mahdud yetmiş guruş kıymetinde bir kıt'a ve yine Akr demekle maruf şarken İsmailo Halef şimalen ve garben Halil kıbleten Halef tarlalarıyla mahdud yirmi guruş kıymetinde bir kıt'a ve Arsa Keşki demekle maruf Şarken Halil şimalen Mehmed Emin garben tarik cenuben Mehmed Ahmed tarlalarıyla mahdud elli guruş kıymetinde bir kıt'a ve Tarik Huduc demekle maruf şarken tarik-i amm şimalen Hüseyin Mehmed garben tarik-i amm ile mahdud yirmi beş guruş kıymetinde bir kıt'a ki cem'an bin yüz on beş guruş kıymetinde sekiz kıt'a tarla beynimizde ifrâz ve taksim edilmediği cihetle arazi-i mezkurenin üç yüz otuz dört senesi

Sayfa 110

hasılatının bana isabet eder hisse-i irsiyemi dahi merkum Mehmed tarafından vaz'-i yed olunmağla sual olunub hasılat-ı mezkureden bana isabet eden hisse-i irsiyeme vaki olan müdahalesinin men'iyle arazi-i mezkure hakkında kast olunan İntikal Nizamnamesi mucebince beynimizde taksimle hisse-i irsiyeme mukabil bir kıt'a sened-i hakani yeddime ita buyrulması bi'l-verase matlubumdur deyü dava etdikde gıbbe's-sual merkum cevabında müddeâ bih olan arazi-i mahdude-i mezkure müddeiye-i mezbure ile merkum beyninde müşterek ve bilâ niza' taht-ı tasarruflarında olduğunu ikrâr eyledi

5 Zi'l-Ka'de 336

Arazi-i mahdude-i mezkurenin nısfını müddeiye-i mezbure Aişe'nin hakk-ı intikal ve tasarrufu ve yeddine sened-i Hakani itası ber muceb-i emr-i sultani iktiza eylediği ve mezkur arazinin nısfı hasılatına müdahale edilmemek üzere merkum Mehmed Çavuş'a tenbih olunduğu

Zilkade 336

Dava sayısı:112

Midyat kazasına tabi Aşçı karyesi ahalisinden iken mukaddemen vefat eden Osman bin Hüseyin'in sulbiye-i sagire kızı Hakikat'in pederi müteveffa-ı mezburdan mevrus ve müntakil olan hisse-i ırsiyesinin hıfz ve tesviye-i umuruna kıbel-i şer'den bir vasi nasb ü tayin olunmak ehem ve elzem görülmeğe emanet ile maruf ve istikamet ile mevsuf ve her vechle umur-ı vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i ceridede muharrirü'l-esami Müslimin ihbarlarıyla inde'l-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan işbu ba'isü'l-vesika karye-i mezbure ahalisinden Hasan bin İbrahim sagire-i mezburenin vakt-i rüşd-i sedadına değin tesviye-i umuruna kıbel-i şer'den vasi nasb ü ta'yin kılındıkda ol dahi ber vech-i muharrir vesayet-i mezkureyi kabul ve hıdmet-i lazımesini kemayenbaği eda ve ifayı ta'ahhüd etmeğin

1 Teşrin-i Sani 334

Aşçı karyeli Halil bin Yusuf

Mehmed bin Hasan

Sayfa 111

Dava sayısı:113

Midyat kazasına tabi Aşçı karyesi sakinlerinden ve zatı karye-i mezkure ahalisinden Süleyman bin Ali bin Süleyman ve Hüseyin bin İsmail bin Hüseyin tarifleriyle marufe Hürrem bint-i Şeymus kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure ahalisinden gaib-i ani'l-meclis İbrahim bin Selo üzerine dava ve takrir-i kelim edüb bundan akdem vefat eden li-ebeveyn biraderim Abdullah bin Şeymus'un veraseti benimle hemşiresi Nuriye'ye münhasıra olduktan sonra müteveffa-ı mezburun bâ-tapu taht-ı temellük ve tasarrufunda bulunan Kartolu karyesinde vaki Varlığa dimekle maruf şarken Celil garben Mahmud şimalen tarik cenuben Halil ile mahdud beş yüz gurus kıymetinde bir kıt'a susuz tarla benimle mezbure Hemşiresi Nuriye'ye mevrus ve müntakil ve hâlen beynimizde taksim edilmemeiş iken mezbure Nuriye'nin hissesi kaim pederi olan mezbur İbrahim bin Selo'ya bay' ve furuht olunmasından dolayı hisse-i ırsiyem dahi merkum İbrahim tarafından bi-gayr-ı hakkın zabt ve tasarruf eder olmağla sual olunub tarla-ı mezkurenin

beynimizde taksim ve bana i,sabet edecek hisse-i irsiyeme müdahale edilmemek üzere merkur İbrahim'e kıbel-i şer'den tenbih olunmak bi'l-verase matlubumdur

2 Safer 337

Müteveffa-ı mezburun terk etmiş olduğu malume'l-hudud olan bir kıt'a tarlanın hakkında İntikal Nizamnamesinde ki ahkama tevfikân nısfını müddeiye-i mezbureye nısf-ı diğeri isabeti iktiza etmeğle mucebince tarla-ı mezkurenin nısfının müdahale edilmemek üzere merkur İsmail'e tenbih olunduğu ve masarif-i mahkeme olan sekiz guruş yirmi para müddei-i aleyhe müracaat etmek üzere müddeiyeden ahz ü istifası iktiza eylediği

4 Safer 337

Sayfa 112

Dava sayısı:114

Midyat kazasına tabi Kırna karyesi ahalisinden Mehmed Abdullah bin Molla İbrahim ve Ahmed bin Halil Bey kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bilvesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edüb bundan akdem vefat eden Ali Bey bin İsmail Bey'in sulb-i sagir oğulları İsmail ve sulbiye-i sagire kızı Mehviye ve Canan'a bâ-hüccet-i şer'iyeye vasileri bulunduğumuz hasebiyle sigar-ı mezburûnun nafaka masraflarının (çıkmamış) olmadığı cihetle pederlerinden mevrus ve müntakil olan karye-i mezkurede vaki Arsa-ı Cedid dimekle maruf bin guruş kıymetinde bir kıt'a tarladan eytam-ı mezburenin hisse-i irsiyeleri olan dört sehemden üç sehem bedeli mukabelesinde bay' ve eytam-ı mezburenin nafakalarına sarf olunmak üzere kıbel-i şer'den izin itası matlubumuzdur

4 Safer 337

Dava sayısı:115

Midyat kazasına tabi Aşçı karyesi ahalisinden Hüseyin bin İbrahim kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde karye-i mezkure sakinlerinden ve zatı Hasan bin İsmail bin Hasan ve Mehmed bin Yusuf bin Hasan tarifleriyle marufe Hafize bint-i Abdi hazır olduğu halde karye-i mezkure ahalisinden İbrahim bin Hasan müvacehesinde dava ve takrir-i kelim edüb bundan on iki sene mukaddem vefat eden Osman bin Hasan'ın veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Hafize bint-i Abdi ile sulbiye-i kebire kızı Meryem ve sagire kızı Hüsniye'ye münhasıra olub müteveffanın taht-ı temellük ve tasarrufunda bulunan karye-i mezkurede vaki

rakm-ı ebvaba müteveccihen şarken ve garben tarik şimalen Ferhad haneleriyle mahdud sekiz yüz guruş kıymetinde bir bab hane müteveffanın borcudur diye izn-i hakim istihsal etmeksizin mezkur hane sekiz yüz guruş semen-i medfua ile merkum İbrahim bin Hasan'a bay' ve fūruht

Sayfa 113

Eder olmağla sual olunub hane-i mezkureden sagire-i mezburenin hisse-i irsiyesi olan on altı sehemden yedi sehem merkum İbrahim'den istirdâd ile yeddime teslim edilmek üzere bi'l-vesaye matlubumdur deyü dava etdikde gibbe's-sual mezbur İbrahim dahi cevabında hane-i mezkure bedel-i mezbur olan sekiz yüz guruş mezbure Hafize'den ahz ve işтира ve kabul ve tesellüm eylediğini ikrar ve itiraf eyledi

18 Saferü'l-Hayr 337

Emval-i eytamın bay' ve fūruhtuna ve müteveffanın ifa-ı borcuna izn-i hakim olmadığı cihetle müddei-i aleyh merkum İbrahim'in suret-i defterde irad eylediği cevab cevab-ı şer'i olmamağın mezbure Hafize salifü'l-zikr ikrarı mucebince sagire-i mezburenin hisse-i irsiyesinin mersum İbrahim'e fūruht etmiş olduğu yedi sehemin semeni olan üç yüz guruş müddei-i aleyh-i mezbur İbrahim ve hane-i mezkureden sagire-i mezburenin hissesi olan on altı sehemden mezkur yedi sehem vasisi merkum İbrahim ve mezbure Hafize'ye her birerlerine tenbih olunduğu ve masarif-i mahkeme olan sekiz guruş yirmi para müddei-i aleyhe müracaat edilmek üzere müddeiyeden ahz ve istifası iktiza eylediği

22 Safer 337

Dava sayısı:116

Midyat kazasına tabi Aşçı karyesi ahalisinden Hüseyin bin İbrahim kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'imizde bilvesaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb bundan akdem vefat eden Osman bin Hasan'ın sulbiye-i sagire kızını Hüsniye'nin bâ-hüccet-i şeriye vasisi bulunduğum hasebiyle sagire-i mezburenin nafaka ve kisve beha ve sair levazım-ı zaruriyeye eşed-i ihtiyacla muhtac olmamla sual olunub nafaka ve kisve ve sair levazım-ı zaruriyelerine mikdar-ı kifaye meblağ farz ve takdir olunmak bilvelaye matlubumdur

21 Safer 337

Sagire-i mezburenin nafaka ve kisve beha vce sair levazım-ı zaruriyelerine işbu tarih-i zabtdan bilitibar beher yevm beş guruşdan şehriye yüz elli guruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mezkuru harc ve sarf ve lede'l-hace istidaniye sagire-i mezburenin emvaline rücu'a merkum Hasan'a izin verilmeğın

27 Safer 337

Dava sayısı:117

Midyat kazasına tabi Estel karyesi ahalisinden Hüseyin bin Süleyman kaza-ı mezkur mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'imizde bilvelaye ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edüb kızım Aişe'nin (...) nizamiye olmadığı cihetle mezburenin tezevvücüne talib ve râgıb bulunan Yan ahalisinden Yusuf bin Süleyman'a akd-i nikah icra edilmek üzere icab eden bir kıt'a izin namenin itası matlubumdur dediği zabt olundu

7 Rebiülevvel 337

Merkumun mühr-i zatiyesi olmamağla huzurumuzda ikrar ve itiraf eyledi

III. BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

316 NUMARALI ŞERİYE SİCİLİNDE MİDYAT

2.İDARİ YAPI

Tanzimat dönemine kadar Osmanlı devletinin mülki idaresinde devamlı bir teftiş müessesesi yoktu. Valiler geniş yetkilere sahipti. Tanzimat devrinin ilk yıllarında Osmanlı imparatorluğu mülki taksimat yönünden eyalet ve livalara “sancak” taksim edilmiş bulunmakta idi. Merkeze bağlı olan taşra yönetim örgütünün en büyük birimi eyalettir. Sancaklar kazalara, kazalarda nahiyelere ayrılıyordu⁶⁰.

2.1.Kazalar

Kazalar, idari teşkilat içinde sancakların altında yer alan birimlerdir. Her sancak kazalara ayrılmıştır. Keza, belli özellikler taşıyan bir kasabanın, adalet ve yönetim işlerinde çevresindeki “Nahiye ve Karye(Köy)”lerin merkezi olmasıyla ortaya çıkan bir yönetim biçimidir⁶¹.

316 numaralı Midyat şer’iye sicillerinde geçen kaza isimleri ve bugünkü isimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Kaza isimleri

Kaza isimleri	
Şer’iye sicilinde geçen ismi	Şimdiki ismi
Midyat	Midyat
Beşri(diyarbakıra bağlı)	Beşiri
Seryan	
Sehvan	

2.2.Nahiyeler

1864 Nizamnamesi, “nahiye için birkaç köyün toplanmasıyla meydana gelen yerleşim yerleri, kaza olmayıp, kazalara ilhak edilerek nahiye itibar olunacaktır” demektedir. Nahiye yönetimini, etraflı bir biçimde düzenleyen ve taşra idaresinin bir birimi haline getiren 1871 Nizamnamesidir. Buna göre nahiye dairesine girecek köy ve çiftliklerde en az 500 erkek nüfus olması gerekmektedir.

⁶⁰ Enver Ziya Karal, büyük Osmanlı tarihi, T.T.K yayınları, c.II, s.127,131

⁶¹Muzaffer Sencer, Türkiye’nin Yönetim Yapısı, Alan Yayınları, İstanbul 1992, s.52

Her nahiyenin bir müdürü ve bir Nahiye Meclisi vardır. Nahiye müdürünü vali tayin eder ve Dâhiliye Nezareti onaylar. Müdür olabilmek için bazı şartlar aranmaktadır. Bunlar, bulunduğu nahiyenin sakinlerinden olması, yirmi beş yaşını geçmiş, okur-yazar ve Osmanlı tebaasından olması ve herhangi bir sabıka kaydının bulunmamasıdır. Müdür, maaş almaz ve sadece gerekli giderleri tahsil edebilir.

Nahiye Meclisi, nahiyenin idari yönden müzakere ve karar organı olup, Nizamnamesiyle kurulmuştur. Nahiye meclislerinin başlıca görevleri nahiye sınırları içinde bulunan köylerin halkı tarafından fiilî ve nakdî yardımlarla vücuda getirilmesi istenen bayındırlık hizmetleri, köyler arasındaki yolların yapılması; nahiyenin ortak malı olan kuru, mera, baltalık ve kışlak idarelerine ait konular, ziraat ve ticarete dair köy ihtiyar meclislerinden arz olunacak teklifler, tarım araçlarının ve ziraat hayvanlarının çoğaltılması, korunması ve ortak beledîye hizmetlerinin yürütülmesi konularını görüşmektir. Bu meclisler ayrıca, vergi dağıtımı hakkında köy ihtiyar meclislerinde alınan kararları inceler ve değiştirilmesi istenen teklifleri tartışır. Bütün bu konularla ilgili mecliste yapılan görüşmelerin sonuçları, nahiye müdürü tarafından kaza kaymakamına bildirilirdi⁶².

316 nolu Midyat şer'îye sicillerinde adı geçen nahiye isimleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Nahiye İsimleri

Nahiye İsimleri	
Kirburun	Çizni
Hasankeyf	Bacrin
İstimli	Çerenci
Bahberin	Hüseyincik

2.3.Karyeler (Köyler)

Köy toplulukları, Osmanlı yönetiminin klasik devirlerinden beri en alt birimleridir. Köy iktisadi, mali, idari yönden kendi içinde kapalı bir üniteydi. Ancak bu ünitenin tanınması, XIX. yüzyılın yönetim reformlarıyla başlamıştır. 1864 ve 1871 Nizamnameleri köy yönetimine yeni bir statü vermekteydiler.

⁶² Mustafa Gençoğlu, "1864 ve 1871 Vilâyet Nizamnamelerine Göre Osmanlı Taşra İdaresinde Yeniden Yapılanma", Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:2, s.44-45

Muhtarlık teşkilatının kurulmasından önce köy ve mahallelerde halk ile hükûmet ilişkilerinde aracılık yapan kimselerin bulunduğu, bunların “kethüda”, “ihtiyâr” gibi adlarla anıldıkları bilinmektedir. Ancak günümüzdeki nitelik ve anlamıyla kurumun “idari bir birim” olarak ortaya çıkması, II. Mahmut Dönemi’nde önce İstanbul’da, sonra taşrada teşkilatın oluşturulmasıyla mümkün olmuştur⁶³.

Yeni statü her köyde, her sınıf halk için seçimle gelen iki muhtarın bulunmasını öngörüyordu. Yani, karma köylerde bile her cemaat kendisi için ayrı organlar seçecekti. Eğer bir cemaat yirmi haneden azsa, ikinci muhtarını seçemeyecek, yalnız bir muhtarı olacaktı. Seçimden sonra muhtarlar kazaya bildirilerek, kaymakamın emriyle tayin olunacaklardı. Nizamname bundan başka yeni bir organ olarak, İhtiyar Meclislerini kurduruyordu. Karma köylerde her cemaatin kendi ihtiyar meclisi olacaktı. Meclis üyeleri 3-12 kişi arasında değişiyordu. İmamlar ve papazlar kurulun tabii üyesiydiler. Köyün, bekçi, korucu gibi zabıta memurlarının yönetimi, vergi toplanmasıyla köyün beledi işleri (temizlik, su yolu bakım onarımı) çeşme, okul ve mabet gibi binaların onarımı muhtarların göreviydi. İhtiyar meclisleri ise kendi cemaatlerinin hissesine düşen vergiyi salıp, paylaşmak ve toplanmasını gözetmekle görevliydi.

Köy yönetiminin düzenlenmesindeki amaç ve muhtarlardan beklenen asıl görev, vergi salınması ve toplanması gibi işlemlerin düzgün yürümesi, haksızlık ve usulsüzlüklerin olmamasıydı. Geçen zaman, muhtarların bu görevi hakkaniyetle yerine getirmediklerini ve beklenen amacın gerçekleştirilemediğini göstermiştir.⁶⁴

316 numaralı Midyat şer’iye sicillerinde adı geçen karye isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: Karye(Köy) isimleri

Estel	Kedriye	Birazın	Dirane
Kefer havar	Esaslı	Güza	Dasya
Azerli	Dirnehir	Kezrib	Batı
Estel	Riş	Gundi	Hüseyna
Arnas	Kezrib	Ağdaran	Kefer gülab
Baklit	Sulh	İlayvanat zehri	İnas-tafi
Kahmut	Eşer	Parlat	Hemze

⁶³Tülay Ercoşkun, Osmanlı Devleti’nde Muhtarlık Kurumunun İşleyişine İlişkin Düzenlemeler ve Gözlemler, Bilig, Kış. 2012, S:60, s.131

⁶⁴ Mustafa Gençoğlu, “1864 ve 1871 Vilâyet Nizamnamelerine Göre Osmanlı Taşra İdaresinde Yeniden Yapılanma, s.46-47

Ayn-ı derd	Dirzir	Zağnam	Tabi cebelek
Taştat	Derbendi	Zeheri(d.bakır)	Dertep
İstil	Şurucu	Marlat	Devsekan
Viranlı	Kefer allab	Kefre	Derince
Şevracı	Küprak	Şekfan	Mebzec
Keferzi	Çilçin	Kendrib	Sunuri
Mihran	Merdis	Aynverd	Ziyare
Hermisi	Hezrib	Mecren	Kasır

2.4. Mahalle

Osmanlı kentinde mahalle, sosyal ve fiziki bir birimdir. Mahalle birbirini tanıyan, bir ölçüde birbirinin davranışlarından sorumlu, sosyal dayanışma içinde olan kişilerden oluşmuş bir topluluğun yaşadığı yerdir. Osmanlı çağındaki tanımı ile aynı mescitte ibadet eden cemaatin aileleri ile birlikte ikamet ettikleri şehir kesimidir.⁶⁵

Kelime anlamı ile mahalle, “mahall” ile aynı kökten türeyen ve başlangıçta “konaklanan yer” manasına gelen bir kelimedir. Sonradan mahalle daha hususi olarak şehrin bir semti manasını almış ve bu mana Türkçeye geçmiştir⁶⁶.

Osmanlı şehirlerinde mahallenin en önemli özelliği temel yönetim birimi olmasıdır. Vergi yükümlüsü reâyâ tahrir defterlerine ve diğer vergi kayıtlarına buldukları mahallelere göre ismen yazılmış, oturdukları binaların hangi mahalle sınırları içinde bulunduğu belirlenmiştir. Mahalle halkı birbirine müteselsilen kefildir, yani mahallelerinde meydana gelen bir olayın aydınlığa kavuşturulmasında ve doğan bir zararın karşılanmasında ortaklaşa sorumludur. Mahallenin tanımı yapılırken bu sosyal durum göz önüne alınmış, genel hatlarıyla “üyelerinin ortak bir mâbedde ibadet ettikleri ve nüfusu yaklaşık 1000 kişiden oluşan yerleşim birim” olarak belirtilmiştir. 1871 tarihli Osmanlı vilâyet kanununda mahallelerdeki ev sayısı dikkate alınarak “en az elli haneden oluşan bir yerleşim birim” şeklinde tarif edilmiştir.⁶⁷

⁶⁵ Ömer Düzbakar, “Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri”, U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:4 S:5, 2003, s.99

⁶⁶ Mehmet Bayraktan, “Osmanlı Şehrinde Bir İdari Birim: Mahalle”, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Coğrafya Dergisi, S:13, İstanbul 2005, s.94

⁶⁷ Mustafa Sabri Küçükbaşçı, DİA “mahalle” mad. c. 27, s.523

316 numaralı Midyat şer'iyeye sicillerinde adı geçen mahallelerin isimleri ve bugünkü isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: Mahalle isimleri

Mahalle isimleri	
Necruat	Gavzat
Ganves	Çalvat
Saidovat	Cilmevan

2.Nüfus

1871-72 yılında Mardin'de toplan nüfus 9.274, Nusaybin'de 3.921, Cizre'de 21.000, Hums'da 3.280 iken; Midyat'ta 36.492 olarak kayıtlıdır. Midyat bu dönemde Alikan, Mahalmi, Dermemikan, Hasankeyf, Zaz, Savur, Sürgücü ve Ömerkan adlı nahiyelerden teşekkül eden bir kazadır. Midyat kasabasının erkek nüfusu bu dönemde 1.491 olup; bunun 522'si Müslüman 969'zu ise gayrimüslimdir. Kaza geneline bakıldığında Müslüman erkek nüfusunun ekseriyeti teşkil ettiği görülmektedir. Müslüman erkek nüfusu 30.920 iken, Gayrimüslim erkek nüfus 5.573'tür. Bu kayıta kadın ve çocuklar dâhil edilmemiştir. 210 kayıtlı köy sayısı bulunmakta ve köy sayısında bir düşüş olduğu görülmektedir.

1845-95 salnamesine göre Midyat, Müslüman, ermeni Katolik, Süryani kadim, Protestan ve yezidi nüfusunun yaşadığı bir kaza durumundadır. Erkek ve kadın olmak üzere 22.281 Müslüman, 4.294 Süryani kadim, 628 Protestan, 483 Yezidi ve 242 Ermeni ile birlikte toplam nüfus 27.928 nüfus bulunmaktadır. Bu durum, Midyat kaza sınırlarında ve nüfusunda sürekli bir değişim olduğunu göstermektedir⁶⁸.

316 nolu Midyat şer'iyeye siciline baktığımızda bize Midyat'ın nüfusu ile ilgili verilen bilgi sadece nüfusun demagogik yapı ile ilgilidir.

3.Kaza ve İdare Teşkilatı

3.1.Kaymakam

Osmanlı idarî ve askerî teşkilâtında bazı görevliler için kullanılan bir unvan ve terim. 1864'ten itibaren sancağın yönetimi kaymakamdan alınıp mutasarrıfa bırakılmış, kaymakam da kazanın mülkî âmiri olmuş ve genellikle Mekteb-i Mülkiye mezunları arasından seçilmiştir. Aynı nizamnamede birkaç köyün birleşmesinden nahiyeler teşkil edilmiş, buraların idaresi nahiyeye müdürlerine verilmiştir

⁶⁸Özcoşar, Makalelerle Mardin, s.460

3.2.Kaza İdare Meclisi

Kaza İdare Meclisi ise kaymakamın başkanlığında Mal Müdürü, Tahrirat Kâtibi, Kaza Hâkimi (naib), Müftü ve gayrimüslim cemaatin ruhani reisleri gibi tabii üyeler ve ikisi Müslüman ikisi de gayrimüslim dört üyeden oluşmaktadır.

Kaza İdare Meclisleri, idari davaları ve gelir-giderleri inceler, miri malların yönetimi ve korunması, yerel sağlıkla ilgili tedbirler, beledi kuruluşların yapımı ve tamiri, köy yollarının yapımı ve onarımı gibi konuları görüşür ve karara bağlar. Bundan başka vergiyle ilgili itirazların görüşüldüğü ilk merciiydi. Kaza Meclisleri, kaymakamın yetkisi dâhilindeki sözleşmelerin ve alım-satım işlemlerinin usule uygun olup olmadığını denetledikten sonra itirazlarını veya yetkisini aşan konuları Liva İdare Meclisine havale ederdi.⁶⁹

316 nolu Midyat şer'ie sicillerinde ismi geçen kaza idare meclisi üyeleri
- Tahrirat kalemi mülazımı Rüşdü Efendi ibn-i İbrahim çavuş

3.3.Kâtip ve Hademeler

Tablo 5: 316 nolu Midyat şer'ie sicilinde adı geçen kâtipler

Bidayet mahkemesi başkâtibi Feyzi Efendi
Redif taburu kâtibi muavin çavuşu Sulbi Kebir oğlu Mehmet şakir efendi
Başkâtip Feyyaz Efendi
Kura kâtibi Mehmet Efendi

Tablo 6: Belgelerde Adı Geçen Diğer Memurlar Ve Meslekler

Belediye reisi Abdulkadir Efendi
Tabur komutanı Ali Fevzi Efendi
Jandarmanın kumandanı yaşar bey
Eytam(yetimhane) müdürü Şeyhmus efendi
Bacrin müdürü Yusuf Efendi
Midyat kadısı Mehmet Şakir Efendi bin Mehmet Ali Efendi
Jandarmanın çavuşu Mehmet çavuş ibn-i Ali ağa
Jandarmanın çavuşu Yusuf çavuş
Jandarmanın takım kumandanı Abdülaziz Efendi bin Mustafa
Kumandan şeyhmus efendi bin İsmail bin Salih

⁶⁹ Mustafa Gençoğlu, "1864 ve 1871 Vilâyet Nizamnamelerine Göre Osmanlı Taşra İdaresinde Yeniden Yapılanma", Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S:2(1), s.41

Seyyar taburun birlik zabiti Hasan Arif Efendi
Memur Başcu ibn-i Nuri
Memur Ali Nureddin
Sipahi taburu komutanı Rauf Efendi
İaşe memuru Mehmet Efendi bin Ali
Yüzbaşı Mehmed rıza
Tahsil memuru Abdulaziz
Tapu kâtibi Mehmed Efendi
İmam Derviş bin Bekir bin Yakup
İmam molla Mehmed
Hasankeyf imamı şeyh Hamza
Derbendi imamı molla Mehmed
Viranlar karyesi imamı molla Mahmud
Karyei mezkure imamı şeyh İsa bin şeyh Tamim
Dirnehir imamı molla Mahmud
Seruç imamı molla Mahmud bin Halid
İmam Hasan bin Halef bin Mahmud
Muhtar Halef ağa bin Murad
Muhtar Hasan bin Halef
Vekil Süleyman bin Hasan
Derbendi muhtarı Yusuf bin Yusuf
Estel muhtarı Mahmud bin Ali ağa
Dirnehir muhtarı Abdulaziz
Baklit muhtarı Mahmud ibn-i Murad
Karye-i mezkure muhtarı Mehmet hacud
Batı karyesi muhtarı Musa bin Abdullah
Kezrib muhtarı Mahmud bin Hacı Mahmud
Batı karyesi azası Abdurrahman bin Mustafa
Kezrib azası Mahmud bin Ahmed
Ziyare karyesi imamı Abdurrahman bin Said
Midyat imamı Mehmet Tefik Efendi bin İbrahim
Tapu memuru Mehmet Nasuh Efendi bin Fehmi ağa
Kumandan Şeyhmus Efendi bin İsmail bin Salih
Jandarma bölük emini Abdulaziz bin Abdulkadir

316 Nolu Şer'ıye sicilinde geçen gayrimüslim isimlerinden bazıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir

Tablo 7: 316 Nolu Şer'ıye sicilinde geçen gayrimüslim isimleri

Erkek	Erkek	Kadın	Kadın
Gası	Kefro	Haşır	Neye
şayu	Somkü	Derdiye	Sulbi sağire
eko	Simon	kezrib	Bermize
Rezekan	Hamu	Zerba	Bircem
Hanef	şumnu	Esmeno	Sava
Künye haynak	Kostasi	Setve	Zimre
Suud veledi şami	Garben	Senev	Sulriye
Alu niyamin	Pedro	şulba	Nisyani
Mirza	Bersum	Verdu	Ofu
şerbu	Dito	Zahri	Zenil
Estefan	Kefro	Harmi	Heno
Corcu	Keşiş	Kebire	Savra
Meleki kirmo	İlyo	sebib	Ruşıye

306 NOLU MİDYAT ŞERİYE SİCİLİNDE GEÇEN DAVALARIN ÖZETLERİ**Boşanma / Mehir Alacağı**

Midyat'ın Hüseyincik Nahiyesinden Halaf kızı Kardı'nın, aynı nahiyeden olan eşinin kendisini boşadığı 2000 kuruşluk mihri kendisine vermediği iddiasıyla açtığı davaya dair.

Midyat'ın Hüseyincik Nahiyesinden Halaf kızı Kardı'nın, aynı nahiyeden olan eşinin kendisini boşadığı 2000 kuruşluk mihri kendisine vermediği iddiasıyla açtığı davaya dair.

Boşanma / Mihr Alacağı

Midyat'ın Ziyaret karyesinden Mahmud kızı Siro'nun eşi aynı karyeden Mehmed Mürsel oğlu Mustafa Said'in kendisini boşamasına rağmen 400 kuruşluk mihr alacağını kendisine vermediğini iddia edip alacağını talep ettiğine dair kayıt

Nikah / Zevciyete Riayet

Midyat'ın Hüseyincik Nahiyesinden Şeyh Salih oğlu Abdurrauf'un, eşi İskender kızı Delalı'nın, kendisinin eşi olduğu halde evinin kapısını kendisine açmayarak zevciyet hukukuna riayet ve kendisine itaat etmediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt

Nikah / Zevciyete Riayet

Midyat'ın Hasankeyf Nahiyesinden Mahmud oğlu Sadık'ın eşi olduğunu iddia ettiği Mahmud kızı Hanımcı'nın, zevciyet hukukuna riayet ve kendisine itaat etmediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Nikah / Zevciyete Riayet

Midyat'ın Azerli karyesinden Mehmet oğlu İbrahim'in eşi olduğunu iddia ettiği aynı karyeden Süleyman kızı Halime'nin aralarında çıkan bir tartışma sonucunda evini terk edip babasının evine gittiği, bütün çabalarına rağmen geri dönmediği dolayısıyla zevciyet hukukunu çiğnediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Nikah / Zevciyete Riayet

Midyat'ın Hasankeyh Nahiyesinden Baklit karyesinden Murad oğlu Hasan'ın eşi olduğunu iddia ettiği Karmut karyesinden Ahmet kızı Hafize'nin davadan 2 ay önce evden kaçıp geri dönmediği dolayısıyla zevciyet hukukunu çiğnediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası / Vesayet

Midyat'ın Ayn-ı Derd karyesinden iken vefat eden Süryani Dito oğlu Bermize'nin varisi olduğu kesinleşen kızı Harmi'nin, babasının sağlığında 136 kuruş borç verdiğini iddia ettiği Midyat'ta mukim Yahya oğlu Halil'den zikri geçen meblağdan kendi hissesine düşeni talep ettiğine dair kayıt.

Sirkat / Hırsızlık Davası

Saru Kazasının Taştat Karyesinden Ali oğlu Abdi'nin bir sene önce kaybettiği öküzünün İş karyesinden Nuri oğlu Başçu'nun elinde bulunduğunu iddia edip zikri geçen öküzün kendisine verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın İsil karyesinden iken vefat eden İsmail oğlu Hamid'in eşi aynı karyeden Hüseyin kızı Emine'nin, kocasının ölmeden önce kendisine senetli olarak 600 kuruş borcu olduğunu ve borcu ödemediği için alacağını eşinin terekesinden ödenmek üzere varislerden talep ettiğine dair kayıt.

Boşanma / Nafaka Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Mustafa kızı Adliye'nin eşi Şuracı karyesinden Abdullah oğlu İsmail ile aralarında geçimsizlik olduğu, eşinin kendisine zulm ve işkence ettiği için babasının evine gittiğini, kendisine ait olup eşinin evinde kalan eşyalarını ve eşinin kendisine nafaka bağlamasını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Necurat Mahallesinden Süryani Mirza oğlu Bersum'un Midyat'ın Nehruz Mahallesinden Süleyman oğlu İbrahim'den alacağı olduğunu iddia ettiği On Dokuz Mecidiye'yi kendisinden talep ettiğine ve adı geçen İbrahim'in de borcunu ikrar ettiğine dair kayıt.

Mal Teslimi

Diyarbakir Vilayeti'nin Pezi Kazasına tabi Habaskir karyesi sakinlerinden Ermeni Kırkor'un dört ay önce kaybettiği 350'şer kuruş kıymetli iki adet büyükbaş hayvanın, Midyat'ın Mihran karyesinden Şükrü oğlu Mehmed Tahir'in nezdinde çıktığı iddiasıyla ve kendilerine teslim edilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Reşitlik Bildirimi

Midyat'ın Dirnehir karyesinden iken zabıttan 15 sene önce vefat eden Seyyid'in, babası öldüğünde reşit olmadığı için babasından kendi hissesine düşüp Eytam Sandığında bulunan malı yaşı reşit olduğu için talep ettiğine dair kayıt.

İade ve Alacak Talebi

Midyat'ın Dirnehir karyesinden Ösi oğlu Abdülaziz'in Estel karyesinden Hamu oğlu Timur'dan altı mecidiye karşılığında aldığı merkebin topal (özürlü) çıkmasından dolayı merkebi kendisine iade ettiğini ancak adı geçen Timur'un bu iadeyi kabul etmediği iddiasıyla parasının kendisine iade edilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Vesayet ve Alacak Davası

Midyat'ın Reşo Karyesinden olup askerdeyken vefat eden İsmail oğlu İbrahim'in varisleri kesinleştikten sonra varislerinden olan babası İsmail'in, oğlu müteveffanın tabur sandığında biriken parasını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Estel karyesinden Mustafa oğlu Süleyman'ın bir adet büyük baş hayvan elinde malı iken 1330 kuruş karşılığında aynı karyeden Süleyman oğlu Mahmut'a sattığı ve kendisinin zikri geçen meblağı kendisine halen ödemediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Kefe Havar karyesinden iken zabıttan bir sene önce vefat eden Ahmed Hamuki oğlu Hüseyin'in eşi ve varisi olduğu kesinleşen (...)’in eşinden kendi hissesine düşen malın diğer varisler tarafından kendisine verilmediği iddası ve hissesine düşenin kendisine verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Boşanma Talebi

Midyat'ın Kezrib karyesinden (...) isimli kadının, eşi aynı karyeden Halef'in iktidarsız olduğu ve hâlen bakire olduğu iddiasıyla söylediklerinin tasdik edilip gereğinin yapılmasını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Sulh karyesinden olup askerdeyken vefat eden Osman oğlu İbrahim'in, varislerinin kimler olduğu anlaşıldıktan sonra varislerinden kardeşi Mahmut'un, kardeşi müteveffanın tabur sandığında biriken parasını kendisi ve diğer varisleri adına talep ettiğine dair kayıt.

Hırsızlık Davası ve İade Talebi

Midyat'ın Kılış Karyesinden Abdi oğlu Hasan'ın 12,5 mecrediye kıymetli bir adet eşeğini, Harab Kefra karyesinden Hano oğlu Somkü'nün haksız yere zabtedip kendisine vermediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Alacak / Veraset

Midyat'ın Eşer karyesinden olup askerde iken vefat eden Mehmet oğlu Yusuf'un varislerinin kimler olduğu kesinleştirildikten sonra müteveffanın tabur sandığında bulunan parasını müteveffanın babasının verasetine dayanarak talep ettiğine dair kayıt.

Boşanma / Mihr Talebi

Midyat'ın Dirzir karyesinden Ali kızı Fatıma'nın, aynı karyeden eski eşi Molla Mahmud'un, kendisini boşadıktan sonra 300 kuruşluk mihrini halen ödemediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Verâset / Alacak Davası

Midyat'ın Çereneci nahiyesinin Şurucu karyesinden olup askerde iken vefat eden İbrahim oğlu Ferhat'ın varislerinin kimler olduğu belirlendikten sonra, adı geçen müteveffanın varisi ve babası İbrahim'in, müteveffanın, aynı karyeden Rıza Efendi'den alacağı olduğu iddiasıyla verasetine dayanarak oğlunun alacağını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Kefer Allab karyesinden müteveffa Hasan oğlu Hanif'in varisleri Nüsna ve Savra'nın vekilleri bulunan Hasan oğlu Molla Mehmed'in, aynı karyeden Yusuf oğlu Halef ve Hasan oğlu Hüseyin'den müvekillerinin alacağı olduğu iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Küprak karyesinden Hacı Mehmet kızı Halime Hanım'ın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Küprak karyesinden Hacı Mehmet kızı Halime Hanım'ın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Baş Katib: İmza

Midyat'ın Çilçil karyesinden İsmail oğlu Ömer'in belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Çilçil karyesinden Sofu kızı Emine'nin belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Beşri'nin Mücani karyesinden olup Midyat kazası şeri mahkemesinde dava açan Ersu oğlu İsa'nın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Beşri'nin Mücani karyesinden olup Midyat kazası şeri mahkemesinde dava açan Yani oğlu Mülkon'un belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Veraset / Alacak Davası

Midyat'ın Kendirib karyesinden olup askerdeyken vefat eden Hüseyin oğlu İbrahim'in varislerinin kimler olduğu belirlendikten sonra müteveffanın varisi olan aynı karyeden Hüseyin oğlu Hamdi'nin, müteveffanın Mehmet oğlu Mustafa'dan alacağı olduğu iddiasıyla verasetine binaen açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası / Veraset

Midyat'ın Kendirib karyesinden olup askerdeyken vefat eden İsa oğlu Süleyman'ın varislerinin kimler olduğu belirlendikten sonra müteveffanın varisi olan aynı karyeden Ahmet oğlu İsa'nın müteveffanın Halil oğlu Berber Cuma'dan alacağı olduğu iddiasıyla verasetine binaen açtığı davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Beşri'nin Şekfan karyesinden olup Midyat kazası hapishanesinde tutuklu bulunan İbrahim oğlu Mustafa'nın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Beşri'nin Mücani karyesinden olup Midyat kazası şeri mahkemesinde dava açan Şeno oğlu İskan'ın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Mardin'in Kefre karyesinden iken vefat eden Halef Bey oğlu Hacı Mehmet Bey'in varisi olan Hacı Mehmet Bey oğlu Halef Bey'in, müteveffanın, Midyat Şeriye Mahkemesi Odacısı Berber Cuma oğlu Halil Efendi'den sağlığında alacaklı olduğu iddiası ve alacağının tahsili talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Beşri'nin Zeheri karyesinden olup Midyat kazası şeri mahkemesinde dava açan Resul oğlu Sofu Mehmed'in belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Hasankeyf karyesinden Mehmed oğlu Süleyman'ın ve Şiri kazasının Zehri karyesinden Osman kızı Hilmiye'nin belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettikleri davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Estel karyesinden Seyyid Mehmed oğlu Seyyid Mustafa'nın belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Gundi karyesinden Halef kızı Gazali'nin belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında

haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Sulh Bildirimi

Midyat'ın Kezrib karyesinden Molla İsmail kızı Aişe'nin kardeşleri Yusuf, Mehmet, Hasan ve Emin aleyhlerine açtığı davada sulh olduklarına ve davadan vazgeçtiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat kazasından olup askerde iken vefat eden İbrahim oğlu Ali Çavuş'un varislerinin kimler olduğu belirlendikten sonra, zikri geçen varislerden karısı Hüsniye'nin, eşinin ölmeden önce jandarma çavuşlarından Ali Ağa oğlu Mehmet Çavuş'tan alacağı olduğu iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat kazasından Abdülkadir Ağa oğlu Mehmet Salih'in, kendisinin aciz ve nafakaya muhtaç olduğu beyanıyla oğlunun kendisini nafakaya bağlaması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası ve Yalan Olduğunun Bildirimi

Midyat'ın Kefer Havar karyesinden Hacı Mehmet Bey'in, hapis bulunduğu esnada kardeşinden para istediği, kardeşinin kendisine ait olan bazı hayvanları satarak bedelini kendisine getirmesi için Kezrib karyesinden Mehmet Efendi'ye verdiği ancak Mehmet Efendi'nin parayı kendisine getirmeden önce vefat ettiği iddiasıyla açtığı davaya ve davasının yalan olduğunun belirlendiğine dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Gavzat Mahallesinden Halil Memduh oğlu İbrahim'in belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının jandarma tarafından takibe alınan Ömer isimli eşkıyanın takibi sırasında haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla Jandarma ve Hazine aleyhine ikame ettiği davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Betri kazasının Hasankeyf Nahiyesinden iken vefat eden İbrahim kızı Fatıma'nın varislerinin kimler olduğu belirlendikten sonra varislerden Hacı Mehmet kızı Huri'nin Eytam Sandığına mahfuz bulunan mirasının kendisine teslim edilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Diyarbakir'in Başyeri kazasından olup Midyat Şeriye Mahkemesinde dava açan Şeyhmus oğlu Mehmet'in, belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının hazine tarafından haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Batı karyesinden olup askerde iken vefat eden Hasan oğlu Mehmet'in varislerinin belirlendikten sonra, zikri geçen varislerden olan karısı Mahmut kızı Adile'nin, müteveffa eşinin tabur sandığından bulunan parasını talep ettiğine dair kayıt.

Midyat'ın Kezrib karyesinden olup askerdeyken vefat eden Hasan'ın varisleri belirlendikten sonra adı geçen Hasan'ın tabur sandığında mevcut bulunan parasının annesi tarafından talep edildiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Hüseyina karyesinden Süryani'yken Müslüman olan İsa kızı Huri'nin, eşinin de Müslüman olmayı kabul etmemesi halinde boşanma işleminin gerçekleştirilmesi talabıyla açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Estel karyesinden iken vefat eden Mehmet oğlu Hacı Hasan'ın reşit olmayan çocukları İbrahim, Bekir VE Sekine'ye aynı karyeden Hacı Yusuf oğlu Hacı Abdullah'ın vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Bacrin Nahiyesinin Harye Hal karyesinden olup Midyat Şeriye Mahkemesinde dava açan Hamza oğlu İbrahim'in belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının hazine tarafından haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Çalvat Mahallesinden iken vefat eden Kirmo oğlu Şabo'nun reşit olmayan çocukları Setvo ve Neçye'nin vasileri olan dedeleri Kirmo oğlu Külo'nun, adı geçen çocukların ihtiyaçlarına harcanmak üzere çocukların eytam sandığında ki parasından kendisine maaş bağlanması talebine dair kayıt.

Zayi ve Hak Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden İsmail oğlu Mustafa'nın zabıttan 1 sene önce kaybettiği hayvanını Hacı Abdullah kızı Adile'nin elinde bulunduğu iddiasıyla ve hayvanın kendisine teslim edilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Tafi karyesinden olup Midyat'ta vefat eden Ali Çavuş oğlu Mehmed Çavuş'un reşit olmayan çocukları Hayri, Numan, Hayriye ve Hasbiye'ye aynı karyeden İsa oğlu Mehmed'in vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Hasankeyf Nahiyesinden iken vefat eden Hacı Mehmet oğlu Ramazan'ın reşit olmayan çocuklarının giderlerine harcanmak üzere vasleri Şeyh Hasan oğlu Hacı İbrahim'in çocukların eytam sandığında ki paralarından kendisine maaş bağlanmasını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak ve Yanlışlığın Düzeltilmesi Talebi

Mardin Jandarma Bölük Emimi Abdülkadir oğlu Abdülaziz'in, daha önce malına el konulan Rezekan oğlu Gaso'nun elinde bulunan boyanın kendisine ait olduğu ve Gaso'nun malı sanılarak el koyulduğu iddiasıyla ve geri verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Zayi ve Teslim Alma Talebi

Aslen Diyarbakırlı olan Midyat Bidayet Mahkemesi Baş Katibi Hacı Mehmet Efendi oğlu Feyzi Efendi'nin, daha önce kaybettiği hayvanının Dördüncü Tabur Makaracı Çavuşu Süleyman oğlu Hüseyin elinde çıktığı iddiasıyla ve geri verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak ve Yanlışlığın Düzeltilmesi Talebi

Mardin Jandarma Bölüğünden Numan oğlu Abdülkadir'in, daha önce malına el konulan Rezekan oğlu Gaso'nun elinde bulunan boyanın kendisine ait olduğu ve Gaso'nun malı sanılarak el koyulduğu iddiasıyla ve geri verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat kazasından Süryani Razak oğlu Gasto'nun, daha önce vefat eden Ali Çavuş oğlu Mehmet Çavuş'la ölmeden önce ortaklığı olduğu, ortaklığından dolayı kendisine ait olan malın kendisine verilmediği iddiasıyla bu malın satılarak kendisine ücretinin verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak ve Müdahaleden Men Talebi

Midyat kazasından Emin oğlu Derviş'in, daha önce malına el konulan Razak oğlu Gasto'nun malları arasında kendisine ait olan sabuna da el konulduğu iddiasıyla ve kendisine geri verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Nafaka Talebi

Aslen Tafi karyesinden iken Ali Çavuş oğlu Mehmet Çavuş'un reşit olmayan çocukları Hayri, Numan, Hayriye ve Hasbiye'nin vasileri olan aynı karyeden İsa oğlu Mehmet'in, çocukların giderlerine harcanmak üzere kendisine eytam sandığından maaş bağlanmasını talep ettiğine dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Hemze karyesinden olup Midyat Şeriye Mahkemesinde dava açan Şuayb oğlu Mehmed'in, belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının hazine tarafından haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Kirburun Nahiyesinin Cebelek karyesinden iken vefat eden Mehmet oğlu Hüseyin'e ait olan malın eytam sandığına satıldığı halde bedelinin varislere ödenmediği iddiasıyla varislerinin açtığı davaya dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Derviş oğlu İbrahim'in reşit olmayan kızı Nuriye'yi nikahlamak için mahkemeden izinname talep ettiğine dair kayıt.

Midyat'ın Zer karyesi sakinlerinden Süryani iken Müslüman olan Yusuf kızı Meryem'in, eşinin de Müslüman olmaması halinde kendisini eşinden boşatılması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat kazasından iken vefat eden Mahmut Ağa oğlu Abdülkadir'in reşit olmayan çocukları Mehmed Hadi, Selim ve Nafize'ye anneleri Mehmet kızı Hilmiye'nin vasi tayin edildiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Dertep karyesinden Ali Bey oğlu Nil Bey'in, reşit olmayan kızı Huriye'nin nikahlanması için kendisine izinname verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Ahz Tasdiki

Midyat'ın Molla Abdurrahman oğlu Abdülkerim'in, babasından kendisine miras kalan ve Eytam Sandığında bulunan parasını tamamen aldığını tasdik ettiğine dair kayıt.

Zevciyete İtaat

Midyat'ın Dezrib karyesinden Hasan oğlu Mustafa'nın eşi Musa kızı Huri'nin zevciyet hukukuna riayet etmediği iddiasıyla ikame ettiği davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Çizni Nahiyesinin Şurac karyesinden iken vefat eden Hüseyin oğlu Mustafa'nın reşit olmayan oğlu Mehmed ve reşit olmayan kızı Emine'ye aynı karyeden Hüseyin oğlu Ali'nin vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Dersiz karyesinden iken vefat eden Ali oğlu Hüseyin'in reşit olmayan oğlu Halef'e aynı karyeden Yusuf oğlu Abdülaziz'in vasi tayin edildiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Mardin kazasından Mahmud oğlu Abdülaziz'in reşit olmayan kızı Şemiye'nin nikah akdi için kendisine izinname verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Kefer Havar karyesinden iken vefat eden Abdülhay oğlu Ahmed'in reşit olmayan çocukları Abdullah, Yusuf ve İbrahim'e aynı karyeden Halef oğlu Hasan'ın vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Aziz oğlu Hasan'ın, aciz ve muhtaç olduğu iddiasıyla ve oğlunun üzerine olmak üzere kendisine nafaka bağlanması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat kazasından iken vefat eden Neztekin oğlu İsa'nın reşit olmayan oğlu Kiro'ya aynı kazadan Hoci oğlu Simon'un vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Müdahaleden Men Talebi

Midyat'ın Derzin karyesinden İsa oğlu Ferhad'ın, kendisine dedesinden kalan ismi geçen karyede bulunan ev ve diğer gayr-ı menkullere aynı karyeden Hasan oğlu Mehmed Emin'in haksız yere müdahalesi vaki olduğu iddiasıyla ve müdahalesinin men'i talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Derince karyesinden Yusuf oğlu İbrahim'in, reşit olmayan kızı Adile'nin nikah akdini yapmak için izinname talep ettiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Ahmed kızı Hilmiye'nin kendisini terk ettiğini iddia ettiği eşi İsa oğlu Mehmed'sın kendisini nafakaya bağlamasını talep ettiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Kefer Abad karyesinden Halil kızı Emine'nin askerde olan eşi (hayat ve mematı bilinmiyor) Ali oğlu Süleyman'ın tüm emval ve emlakını idare eden kardeşi Yusuf'tan kendisini nafakaya bağlaması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat kazasından iken vefat eden Süryani Şükrü oğlu Sana'nın reşit olmayan kızı Zerbe'ye aynı kazadan Hasef oğlu Abdülkadir'in vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat kazasından iken vefat eden Sura oğlu Musa'nın reşit olmayan kızı Esmeno'nun vasisi bulunan Kiryo oğlu Corcu'nun, adı geçen varisin emval sandığında ki malından kendisine nafaka bağlanmasını talep ettiğine dair kayıt.

Müdahaleden Men Talebi

Midyat kazasından iken vefat eden Sura oğlu Musa'nın reşit olmayan kızı Esmeno'nun vasisi bulunan Kiryo oğlu Corcu'nun, adı geçen Esmeno'nun malı olan gayr-ı menkullerine aynı kazadan Corcu oğlu Yosef ve Kirso oğlu Corcu isimli şahısların haksız yere zapt ve müdahale ettiklerini iddia ve vaki olan müdahalelerinin men edilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Müsadere ve Alacak Davası

Midyat'ın Kasır karyesinden olup Midyat Şeriye Mahkemesinde dava açan İbrahim kızı Cerim'in, belgede muharrir büyükbaş hayvanlarının hazine tarafından haksız yere müsadere edildiği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat kazasından Mehmet Efendi reşit olmayan kızı Zekiye'nin nikah akdi için kendisine bir izinname verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Deriz karyesinden Derviş oğlu Halil'in aynı karyeden Halid oğlu Selhu'dan satın aldığı tarlayı kendi üzerine vermeye yanaşmamasından dolayı verdiği paranın kendisine iadesini talep ettiğine dair kayıt.

Sulh Bildirimi

Midyat kazasından İbrahim oğlu Aded'in daha önce dava açtığı Hano kızı Senev'e açtığı alacak davasında aralarında sulh olduğu ve davasından vazgeçtiğini bildirdiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat kazasından Berber Cuma oğlu Halil reşit olmayan kızı Fehmiye Hanım'ın nikah akdini gerçekleştirmek için kendisine izinname verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Sulhi karyesinden İbrahim oğlu Mehmed'in reşit olmayan kızı Nuriye'nin nikah akdini gerçekleştirebilmesi için kendisine bir izinname verilmesini talep ettiğine dair kayıt

Midyat'ın Kezrib karyesinden Abdülhadi kızı Zühre'nin, kendisine ait olan gayr-ı menkulü aynı karyeden Ahmed oğlu Fettah'a iki yüz kuruş karşılığında sattığına ve söz konusu gayr-ı menkulle hiçbir ilişkisi kalmadığının beyanına dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Kefer Havar karyesinden Süleyman kızı Hadice'nin, eşi müteveffa Yusuf'tan kendisine isabet eden mihir ve diğer tereke hakkını adı geçen müteveffanın kız kardeşi Abdurrahman kızı Hilmiye'nin kendisine vermediği iddiasıyla açtığı davaya dair kayıt.

Boşanma Talebi ve Boşanma Tasdiki

4 Midyat Jandarma Efradından İsa oğlu Mehmet'in, eşi Ahmet kızı Halime'yi geçimsizlikten dolayı boşadığını ve kendisine nafaka bağladığını gösterir belgeye dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Kefer Havar karyesinden iken vefat eden Abdurrahman oğlu Ali'nin reşit olmayan çocuğu Şeyhmus'a aynı karyeden Ali oğlu Hüseyin'in vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Ahlat kazası göçmenlerinden olup Midyatta İkamet eden Rüşdü oğlu Ahmed'in aynı kazadan Mehmet Ali Çavuş oğlu Behram'dan altı mecdiye karşılığında bir merkep satın aldığı halde merkebi kendisine vermediği iddiasıyla ve merkebi kendisine vermesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Veraset İlamı

Aslen Akhisarlı kazasından olup Midyat'ta askerlik görevini yaparken vefat eden Mehmed oğlu Hasan Çavuş'un varislerinin eşi Ahmet Efendi kızı Mariya ve kız kardeşi Aişe olduğunun tahakkuk ettiğine dair kayıt.

Boşanma ve Nafaka Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Halef kızı Meryem'in, kocasının evinde uygun olmayan şartlarda barınmak zorunda kaldığından babasının evine gittiği, kocasının yaşam şartlarını düzeltmesi ya da kendisine yeteri kadar nafaka bağlaması gerektiği beyanıyla açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat'ın Estel karyesinden iken vefat eden Ali oğlu Mehmed'in reşit olmayan çocukları Salih ve Hayriye'ye abileri Hasan'ın vasi tayin edildiğine dair kayıt.

İzinname Talebi

Mardinli olup Midyat'ta ikamet etmekte bulunan Haluk Efendi oğlu Şeyhmus Efendi'nin reşit olmayan kızı Şerife'nin nikah akdini gerçekleştirebilmesi için gereken izinnamenin kendisine verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Mebzece karyesinden Halef kızı Sare'nin boşandığı eşinden kendisine nafaka bağlamasını talep ettiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Estel karyesinden Şeyhmus kızı Adile'nin, eşinin askere alınıp hayat ve memarı bilinmediğinden ve kendisinin muhtaç durumda kaldığı iddiasıyla kayınpederi Hacı Ömer üzerine kendisine nafaka bağlanmasını talep ettiğine dair kayıt.

Müdahaleden Men Talebi

Midyat kazasından Süryani Çiço oğlu Şabo'nun kendisine ait olan gayr-ı menkule Avram oğlu İsa isimli şahsın haksız yere müdahale ettiği iddiasıyla ve müdahaleden men edilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat kazasından olup vefat eden Kürye Haynok'un reşit olmayan çocuklarının vasisi bulunan Corcu oğlu Şibo'nun, çocukların bakım masrafları için yine çocukların eytam sandığında ki paralarından kendilerine nafaka bağlanmasını talep ettiğine dair kayıt.

Alacak Davası

Aslen İstanbul'la olup Midyat kazasında İkamet etmekte bulunan Hasan oğlu Hasan Fuad Efendi ile Midyatlı Halef Ağa oğlu Şerif Efendi, yine aynı kazadan İbrahim oğlu Melik Efendi'nin kendilerinden tahvil almış olduğu beş bin iki yüz kuruşu ödemediği iddiasıyla açtıkları davaya dair kayıt.

Müdahaleden Men Talebi

Midyat kazasından Kiryo oğlu Şayo'nun, kardeşinden kendisine miras kalan tarlaya aynı kazadan Yosef oğlu İsrail ve İsa oğlu Simon'un haksız yere müdahale eder oldukları iddiasıyla ve vaki olan müdahalelerinin men'in talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

(Davanın İçeriği Anlaşılamadı)

Midyat kazasının Kezrib Karyesinden iken vefat eden İbrahim oğlu Ömer'in reşit olmayan çocukları Süleyman ve İbrahim'e amcaları Mehmet oğlu Hüseyin'in vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Kayyum Tayini

Midyat'ın Şurhic karyesinden iken askere alınan ve hayat ve memarı bilinmeyen Hüseyin oğlu İsmail'in geride bıraktığı malın eşi tarafından uygunsuz şekilde harcandığı için kendisine kardeşinin kayyum tayin edildiğine dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Kezrib karyesinden Sami kızı Nimiye'nin, eşinin dört yıl önce askere alındığı ve halen kendisinden haber alınamadığı iddiasıyla ve kendisi ve çocuklarının geçimi kendilerine bir nafaka bağlanması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Alacak Davası

Midyat'ın Ganvat Mahallesinden Şimon oğlu Abdullah'ın, kendisine kardeşinden miras kalan hisselerin diğer varisler tarafından verilmediği iddiasıyla ve hakkının verilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Boşanma talebi

Midyat'ın Kiryoran Nahiyesinin Beyik karyesinden Abdullah kızı Nuriye'nin, kendisinin abisi tarafından zorla aynı karyeden Hasan oğlu Hacı nikahlandığını, zorla; rızası ve vekaleti olmadan yapılan bu nikahın şerren geçersiz olduğu ve hâlen bakire olduğu iddiasıyla ve bu nikahın şerren de feshedilmesi talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vasi Tayini

Midyat kazasının Aşçı karyesinden iken vefat eden Hüseyin oğlu Osman'ın reşit olmayan kızı Hakikat'e aynı karyeden İbrahim oğlu Hasan'ın vasi tayin edildiğine dair kayıt.

Alacak Davası ve Müdahaleden Men Talebi

Midyat'ın Aşçı karyesinden Şeyhmus kızı Hüseyin'in bundan önce vefat eden kardeşi Selo oğlu İbrahim'den kendisine miras kalan payın diğer varisler tarafından haksız yere zaptedildiği iddiasıyla ve vaki olan bu müdahalelerinin meni talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Vesayeten İzin Talebi

Midyat'ın Kırna karyesinden iken vefat eden İsmail oğlu Ali Bey'in reşit olmayan çocuklarının varisi olan Molla İbrahim oğlu Mehmed Abdullah'ın, zikri geçen çocuklara babaları müteveffa tarafından kalan gayr-ı menkulün çocuklar adına işletilmesi için kendisine izin verilmesini talep ettiğine dair kayıt.

Müdahaleden Men ve Satışın Durdurulması Talebi

Midyat'ın Aşçı karyesinden İbrahim oğlu Hüseyin'in, vefat eden babasından kendilerine kalan gayr-ı menkulün kendisine sorulmadan satılmaya çalışıldığı iddiasıyla ve bu satışın durdurulması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

Nafaka Talebi

Midyat'ın Aşçı karyesinden iken vefat eden Hasan oğlu Osman'ın reşit olmayan kızı Hüsniye'nin vasisi bulunan İbrahim oğlu Hasan tarafından, adı geçen sagirin ihtiyaçlarının karşılanması için eytam sandığından bulunan malından yeterli miktarda bir nafaka bağlanması talebiyle açtığı davaya dair kayıt.

İzinname Talebi

Midyat'ın Estel karyesinden Süleyman oğlu Hüseyin'in reşit olmayan kızı Aişe'nin nikah akdini gerçekleştirebilmek için gereken izinnamenin kendisine verilmesini talep ettiğine dair kayıt

SONUÇ

Midyat'a gerek tarihi gerek de sosyal ve kültürel olarak baktığımız zaman çok zengin bir yöre olduğunu görmekteyiz. Tarih boyunca bu zenginliğiyle çeşitli milletlere ev sahipliğini yapmıştır.

316 no'lu Midyat şeriye sicili, Midyat şehrinin geçmişine ve özel olarak 20.yüzyıllarındaki toplumsal yapısına ışık tutacak nitelikte değerli bilgiler sağlamaktadır. Günümüzde olduğu gibi Osmanlı döneminde de Midyat çok sayıda dinve etnisitelere yapıların bir arada yaşadığı bir şehir olma özelliğini taşımaktadır. Belgelerin de işaret ettiği şehrin kozmopolit yapısı, bu dönemde Osmanlı millet sisteminin halen geçerliliğini koruduğunu ortaya koymaktadır. Belgelere Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi gibi pek çok dinlere ve Türk, Arap, Kürt, Ermeni, Yezidi gibi etnisitelere mensup insanın mahkemelerde bir araya geldiğine şahit oluyoruz. Bu çok karmaşık yapının bir arada yaşayışının İslam şeraiti ve Osmanlı Devleti'nin adalet anlayışı temelinde belirli kurallarla bir düzen dâhilinde devam ettirildiğini belgelere açıkça görebiliyoruz. Bu çok karışık yapıli toplum, bu dönemdebarış içinde bir arada yaşamaktadır.

Görülen davaların niteliklerine baktığımızda ise davaların ağırlıklı olarak miraskaynaklı borç-alacak, davaları olduğunu görüyoruz. En sık karşılaştığımız davatüründe ölen kişilerin alacaklıları, kişinin ölümünden sonra mahkemeye gelerek öleninmirasçılarından alacağını talep etmektedir. Sıklık açısından ikinci sırada gelen dava türü ise boşanma davalarıdır.

Ticaret alanında günümüzderastlanmayacak farklı satış usullerinin yapıldığını görüyoruz. Örneğin malın miktarınıölçmeden tahmin yoluyla yapılan satış ve özellikle alıcılar söz konusu olduğundarü'iyetsiz yani alıcının malı görmeden satın alması türündeki bu farklı satışörneklerinde, satış usulleri neticesinde çıkan sorunlara mahkemelerde çözüm yolu aranmaktadır.

Miras davaları söz konusu olduğunda mahkemelere intikal eden davalara konuolan başka bir husus ise şahsi vasiyetlerin uygulanmasına verilen önem ve vasiyetin doğruluğunun şahitler yoluyla onaylanmasıdır. Akrabalığın dahi şahitlerle doğrulanma ihtiyacının doğduğu iki dava örneğinde ise haksız yere akrabalık iddiasında bulunarak mirastan hak talep eden şahısların şahitler yoluyla bu taleplerinin geçersiz kılındığını görmekteyiz.

Davaların neredeyse tamamında çözüme şahitlerin tanıklıklarıyla ulaşılmakta veburada şahitlerin sözüne güvenilir muteber kişiler olması, davaların sonuçlanmasında temel teşkil etmektedir. Şahitlik, geleneksel mahalle sistemi çerçevesinde yürümekte ve iddia sahibi kişiden kendi mahallesinden onu yakından tanıyan ve birinci derecedeyakın ilişkileri olan kimseleri şahit olarak getirmesi talep edilmektedir. Şahitler konusunda bir diğer güvence sistemi olarak da getirilen şahitlerin doğru sözlü kimsele olduğunu onaylamak üzere yaşadıkları mahallelerin yöneticisi konumunda olan imam ve muhtarlardan da ayrıca tanıklık talep edilmektedir. Şahitler tüm davalarda yer alsa da onların yanı sıra bazen delil olarak temessük, senet vs. de ibraz edildiğini görüyoruz ki bunların mahkemede somut deliller olarak kullanılması, İslam hukukunun pozitif hukuk olmadığına dair iddiayı – Oryantalist literatürde sıklıkla görülmektedir – açıkça çürütmektedir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunan şer'ye sicili defterlerinde Midyatla ilgili olan dört tane defterde de hemen hemen aynı konuları içermektedir. Defterlerde geçen davalara baktığımızda en çok veraset ve boşanma davaları geçmektedir. Bu davalardan farklı olarak din değiştirme davasını görmekteyiz. Bu da farklı inançlara mensup insanların birbirlerine kız alıp verdiklerini göstermektedir.

Yaptığım bu çalışmamda Midyat'la ilgili olarak tarih boyunca yaşayan milletleri ve yaşadıkları inançlarıyla beraber zenginliklerini anlatmaya çalıştım. Özellikle farklı dini inançların birarada olması ve herkesin istediği şekilde inancını yaşamasında hiçbir zorluk yaşanmadığını, aynı zamanda her dine ait bir ibadethanın olması ve o dini anlatacak eğitimcilerin de bulunması, inanç özgürlüğü ve eşitlik konusunda önemli bir önem teşkil etmektedir. Özellikle Osmanlı Devleti'nin hoşgörü anlayışı müslim ve gayrimüslim arasında herhangi bir ayırım olmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Öztuna Yılmaz (1998). Osmanlı Devleti Tarihi “Medeniyet Tarihi”. T.T.K. Yayınları, c.II, Ankara,
- Akgündüz, A. Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, C.I, Fey Vakfı Yayınları, İstanbul 1990.
- Akgündüz, A. Ahmet-İlim Hey’eti, Şer’iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, C.1, T.D.A.V. Yayınları, İstanbul,1988.
- _____, “Fetva”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C.XII, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1995, s.486-496.
- Cin H. -Akgündüz A. Türk İslam Hukuk Tarihi, C.I, Timaş Yayınları, İstanbul, 1990.
- Halaçoğlu, Y. XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı, T.T.K. Yayınları, Ankara, 2003.
- _____, “Klâsik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilâtı”, Türkler Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s.795–838.
- İnalcık, H. Osmanlı İmparatorluğu-Devlet ve Ekonomi, Eren Yayıncılık, İstanbul, 1996.
- _____, “Mahkeme”, İslâm Ansiklopedisi, C.VII, M.E. B. Yayınları, , yy. t.y. s.146-151.
- Kütükoğlu, M. Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1998.
- Oğuz M. - Akgündüz A. “Hüccet”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, C.XVIII, Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1998, s.446-450.
- Ortaylı, İ. Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahallî idareleri (1840–1880), T.T.K. Yayınları, Ankara, 2000.
- Özdemir, R. “Şer’iyye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi”, 1. Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu, Malatya, 1986, s.179-187.
- Öztuna, Y. Osmanlı Devleti Tarihi “Medeniyet Tarihi”, C.II, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1998.
- Öztürk S. - Akgündüz A. Bilinmeyen Osmanlı, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 1999.
- Şentop, M. Osmanlı Yargı Sistemi ve Kazaskerlik, Klasik Yayınları, İstanbul, 2005.

Uzunçarşılı, İsmail H. Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1988.

Üçok, C. vd. Türk Hukuk Tarihi, Turhan Kitabevi, Ankara, 2006

Mardin İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü,
http://www.mardinkulturturizm.gov.tr(ET,13.03.2015

Abdulgani Efendi, Mardin Tarihi, Ankara 1999.

Akgündüz Ahmet, Osmanlı Kanunnameleri ve Hukukî Tahlilleri, I, (TTK. Yay.), İst. 1990,

Akgündüz Ahmet, Şer'îye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, TDA Vakfı Yay. İstanbul, 1988, s.17

Akyıldız Ali -Ş. Tufan Buzpınar-Mustafa Sinanoğlu, Düünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları –Tespitler-Problemler-Tenkitler-, İSAM, yay. No: 391, İst. Aralık, 2007, s.73

Aydın, Suavi. Mardin Aşiret-Cemaat-Devlet, İstanbul 2000.

Çadırcı, Musa; Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1997.

Göynüç, N.XIV. Yüzyılda Mardin Sancağı, Ankara 1991.

Göynüç, Nejat; XVI. Yüzyılda Mardin Sancağı, Türk Tarih Kurumu Basımevi,

Günaltay, Ş. Yakın Şark Elam ve Mezopotamya, Ankara 1987.

Günkut, B. Diyarbakir Tarihi, Diyarbakır 1937.

Kankal Ahmet, “Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemlerinde Midyat”, Makalelerle Mardin I Tarih-Coğrafya, Mardin İhtisas Kütüphanesi, Yay. No.7, İst, 2007

Kankal Ahmet, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Geçmişten Günümüze Midyat Sempozyumu, Haziran 2013.

Ortaylı, İlber; Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000.

Özcoşar İbrahim, Makalelerle Mardin 1, İstanbul 2007

Yılmazçelik, İbrahim; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır, Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1995.

Akyıldız A. -Ş. Tufan Buzpınar-Mustafa Sinanoğlu, Düünden Bugüne Osmanlı Araştırmaları –Tespitler-Problemler-Tenkitler-, İSAM, yay. No: 391, İst., Aralık, 2007, s.73

Suavi. A., Mardin Aşiret-Cemaat-Devlet, İstanbul 2000.

Beşirli, M. “Kent Tarihi Açısından Şeriye Sicilleri Ve Çankırı Şeriye Sicillerinin Toplu Kataloğu Üzerine”, Çankırı Araştırmaları Der., s.4, Kasım 2009, s.36

Çadircı, M. Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1997.

ÖZGEÇMİŞ**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı : Mehmet Salih ÜCE
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi: Beytüşşebap/1985
Telefon : 541 637 32 09
Faks : -
e-mail : ms-uce@hotmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ:

Derece	Adı	İlçe	İl	Bitirme Yılı
Lise	: Cizre Lisesi	/ Cizre	/ Şırnak	2001
Üniversite:	Atatürk Üni	/ -	/ Erzurum	2009
Yüksek Lisans:	Batman Üniv	/ -	/ Batman	2016

İŞ DENEYİMLERİ:

UZMANLIK ALANI : Tarih

YABANCI DİLLER : İngilizce (Orta)